

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต, กระทรวงสาธารณสุข. (2544). คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส. กรุงเทพฯ: โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์.
- การะเกด เย็นนิกร. (2547). ผลของกลุ่มสัมพันธ์ ระหว่างเพื่อนและครอบครัวต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลวัดช่องลม จังหวัด ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กฤษศรี คำชาย. (2542). จิตวิทยาแนะแนวเด็กวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- เกรียงศักดิ์ โกลากุล. (2547). การพัฒนาพฤติกรรมด้านความมีน้ำใจ โดยใช้กระบวนการสร้างค่านิยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดอนกลาง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2541). เลี้ยงอย่างแชมป์. กรุงเทพฯ: ที.พี. พรินท์.
- โกศล มีคุณ. (2544). “หน่วยที่ 1 การแนะแนว จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพ” ในเอกสารประมวลสาระชุดวิชาหลักและแนวคิดทางการแนะแนว. นนทบุรี สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กรรชิต เมืองชอง. (2536). ผลการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อการสร้างเสริมความเป็นประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- โหมมิต พรประเสริฐ. (2546). การสร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จันทร์เพ็ญ พันธุ์จันทร์. (2541). การพัฒนาบริการให้การปรึกษา และการปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและวิธีคิดตามแนวโยนิโสมนสิการของนักเรียนที่มาจากครอบครัวแตกแยกในโรงเรียนแม่หม้ายรัฐราษฎร์รังสฤษดิ์. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- จรัญญา ชันกฤษณ์. (2543). การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีสุพรรณ เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ อำพร ม้าคะนอง. (2547). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมการพัฒนาการเรียนของครูคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: การวิจัยและพัฒนา ระบบพฤติกรรมไทย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ศุภฎี ศิริวิมลภ. (16 มีนาคม 2549). ความสิ้นสลายด้านจริยธรรมของเยาวชนในสังคมปัจจุบัน. หนังสือพิมพ์แนวหน้า, (9120), 5.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงเดือน เทศวานิช. (2532). หลักการสอนทั่วไป. ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร.
- ทิสนา เขมมณี. (2547). ศาสตร์การสอน. ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ เหมะธูลิน. (2533). การพัฒนาแบบวัดความเอื้อเพื่อพ่อแม่และเสียสละสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพร จันทวรรณ. (2545). การใช้กิจกรรมทักษะชีวิตเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองในการป้องกันการติดยาบ้า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านเวียงแก้ว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิภา เมธาวิชัย. (2543). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ: พิษณุการพิมพ์.
- บุปผา อยู่ยี่ด. (2533). ผลของกิจกรรมแนะกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาพร แซ่เตียว. (2541). ผลของการสอนโดยใช้เหตุผลแบบคำหนึ่งถึงบุคคลอื่นที่มีต่อพฤติกรรมเอื้อเฟื้อในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาพรธรรม สุวรรณสุข. (2526). การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ประยูร บุญใช้. (2538). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลปรีณายก กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขา วิชาจิตวิทยาการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ปรีประภา สารีบุตร. (2542). การพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 3 (ยมราชสามัคคี) จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้โปรแกรมกิจกรรม กลุ่มตามแนวมนุษยนิยม. วิทยานิพนธ์ ปรินญาณิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา การศึกษาและการแนะแนว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิชิต ฤทธิจรรณู. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แฮสส์ ออฟ เคอร์ มีสท์.
- เพ็ญศรี ไชย และวิณา มิ่งเมือง. (2543). ผลการศึกษาโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มตามแนวคิด พิจารณา ความเป็นจริงต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนที่มี พฤติกรรมการใช้สารเสพติด. ในโรงพยาบาลสวนสราญรมย์ ครั้งที่ 6 วันที่ 6-8 กันยายน 2543. ที่ประชุมวิชาการกรมสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2532). “บทบาทของครูในกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคมไทย”. กรุงเทพฯ: ก้าวไกล.
- ภนิตา ภูโตนนา. (2539). ผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ต่อการพัฒนาความรู้สึกเห็นคุณค่า ในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการแนะแนวและให้คำปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เมธินี ก้อนแก้ว และนิตยา สุขธยาพร. (2546). การเห็นคุณค่าในตนเองและพฤติกรรมต่อการเสพ สารแอมเฟตามีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต, 17, (1), 26-33.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชันส์.
- เรียม ศรีทอง. (2516). บทบาทของการสอนสืบสวนสอบสวน (THE INVESTIGATIVE METHOD OK INQUIRY) ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบุคลิกภาพด้านทัศนคติทาง วิทยาศาสตร์ พัฒนาการด้านความคิดแบบสืบสวนสอบสวน และความคิดวิจารณ์ญาณ. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2542). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: เวิร์ด เอ็ดดูเคชั่น.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). สถิติวิทยาการทางการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วสิน อินทสระ. (2541). พุทธจริยศาสตร์. กรุงเทพฯ: ทองกวาง.

- วิจิตร ศรีสอาน. (คำสั่งที่ศธ 0211.1/3413: 2550). สารรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- วิชาการ กรม, กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2542). ทิศทางของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2541 ก). กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นความมีวินัย และความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2541 ค). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
- วิเชียร อินทรสมพันธ์. (2549, มิถุนายน). การบูรณาการหลักสูตรลงในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. คุรุศาสตร์สาร: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. ฉบับที่ 1, ปีที่ 1, 41-42.
- วีรยุทธ วิเชียรโชติ. (2548). เทคนิคการเรียนการสอนแบบอารยวิถีในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวนเพื่อการพัฒนา เบญจลักษณะ ในแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ: VJ Printing.
- ศิริบุรณ์ สายโกสุม. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2533). แผนพัฒนาการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2547). ปฏิรูปการศึกษายุคใหม่. ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ศุภวรรณ เล็กวิไล. (2548). นวัตกรรมการเรียนรู้ สำหรับการวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: (มปท.).
- สมชาย พลอยเลื่อมแสง. (2545, มกราคม). การสร้างความภาคภูมิใจแก่ลูก, วารสารสวนปรง 18, 82-84.
- สมคิด ไชยยันบุรณ์. (2535). การสอนจริยศึกษา. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพิศ ไชยกิจ. (2536). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความภาคภูมิใจในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนราธิวาส. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภายิต. (2541). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สดุมพร เค-ไพบูลย์. (2544). ทำอย่างไรเด็กจึงจะมีความภูมิใจในตนเองและมีความสุข. กรุงเทพฯ: ไทยเจริญการพิมพ์.

- สันทัศน์ พงษ์สวัสดิ์, พระมหา. (2552). การศึกษาเปรียบเทียบ ความรู้ ความเข้าใจพฤติกรรมตามหลักธรรมแห่งสังคหวัตถุ 4 และการรับรู้การปฏิบัติจากครู ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเข้าค่ายแบบพุทธบุตรแบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวนสอบสวนกับแบบวัดปัญญาบันฑิตาราม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- สาโรช บัวศรี. (2538). “แนวความคิดในการพัฒนาวินัยและอุดมการณ์ประชาธิปไตยในเยาวชน”. คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สายสมร อินทรวิมล. (2526). การสอนเพื่อพัฒนาแนวความคิดประชาธิปไตยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงาน/คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). รายงานการศึกษาคุณภาพที่เป็นมาตรฐานของเด็กไทยที่สังคมต้องการ. เอกสาร โรเนียว.
- สำนักงาน, คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- _____. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.
- _____. (2546). รายงานการวิจัยเรื่อง ดัชนีชี้วัดความสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อสังคมไทยโดยใช้เทคนิคเดลฟาย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2547). รายงานการศึกษาคุณภาพที่เป็นมาตรฐานของเด็กไทยที่สังคมต้องการ. เอกสาร โรเนียว.
- สำนักนายกรัฐมนตรี/คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9. (2545-2549) และ 10 (2550-2554) [online]. Available: http://www.nesdb.go.th/New.menu/devel_plan8/bottombar_copy.html
- สิริวรรณ ฉันทะสานนท์. (2541). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญ คอนแวนต์สี่ลม. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยา การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สิริวรรณ ศรีพหล. (2547). รายงานการวิจัยเรื่อง การพัฒนาจิตสำนึกความเป็นพลโลกสำหรับเยาวชนตามแนวพุทธธรรม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- สุจิตรา แก้วเขียว. (2533). การเปรียบเทียบพฤติกรรมเอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่มีความสามารถในการสวมบทบาทด้านการคิดแตกต่างกันในสถานการณ์ที่มีผู้สังเกตและไม่มีผู้สังเกต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมิตรา อินทียศ. (2529). องค์ประกอบในสถานศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษาที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุมิตรา เจิมพันธ์. (2545). จิตลักษณะและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยา ผ่องเสียง. (2546). การสร้างแบบวัดพฤติกรรมจริยธรรมความเป็นมิตร ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยสารคาม.
- สุวรรณี พุทธิศรี และชัชวาลย์ ศิลปกิจ. (2541). การพัฒนาแบบสอบถาม The Five-Scale Test of Self-Esteem for Children ฉบับภาษาไทย. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย; 43, (4), 358-67.
- สุวิมล ว่องวานิช และคณะ. (2549). โครงการเร่งสร้างคุณลักษณะที่ดีของเด็กและเยาวชนไทย. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไสว ข้อมงคลอุดม. (2528). การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านสังฆวัตถุ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อำพร ชนะทอง. (2546). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความมีน้ำใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- อุมภาพร ตรังคสมบัติ. (2543). ปัญหาการเรียนและเทคนิคช่วยให้ลูกเรียนดี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์.
- _____. (2543). พาลูกค้นหาความนับถือตนเอง. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.

- อุมาพรพรรณ ชูชื่นกลิ่น. (2531). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมทางบวกของครูต่อนักเรียนกับพฤติกรรมตั้งใจเรียนของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารมณี ฉนวนจิตร, คุณหญิง. (2545). การสอนเพื่อพัฒนาค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เอกราช แก้วเขียว. (2540). ผลการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- A S Hornby. (1974). **Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English**. (Third Edition). England: Oxford University Press. **Inquiry: Critical Thinking across the Disciplines**, 15, 40-52. Eprint.
- Bandura, A. (1977). **Social learning theory**. New Jersey: Prentice-Hall.
- _____. (1986). **Social foundations of thought and action**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bar-Tai, D. (1976). **Prosocial behavior: Theory and research**. Washington, D.C.: Hemisphere.
- Batson, C.D., and Oleson, K.C. (1991). **Current status of the empathy-altruism Hypothesis**. In M.S. Clark (ed.), *Prosocial behavior*, pp. 62-85. California: Sage.
- Berns, R.M. (1997). **Child, family, school, community socialization and support (4th ed.)**. Orlando, FL : Harcourt Brace College Publishers.
- Blum, L.A. (1980). **Friendship, altruism and theory**. Massachusetts: Routledge and Kegan Paul.
- Brainerd, J.C. (1978). **Piaget's theory of intelligence**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Cooper smith, S. (1981). **The antecedents of self-esteem**. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press. (Original work published 1967).
- Dewey, J. (1967). **Democracy and Education**. New York : The Macmillan Company.
- Garrison, K.C., Magoon, R. (1972). **Educational Psychology**. Columbus: Charles E. meril Publishing.
- Grusec, J.E., Kuczynski, L., Rushton, J.P., and Simutis, L.M. (1978). **Modeling, direct instruction, and attributions: Effects on altruism**, *Developmental Psychology* 14: 51-57.

- Hawks, J.D. (2001). **Self-esteem and its related factors among adolescents at an international school in Bangkok, Thailand**. M.P.H.M. thesis, Mahidol University.
- Kessel, J.H. (1970). **Micro politics individual and Group Levels**. New York : Holt, einhart and Winston, Inc.
- Maslow, A.H. (1970). **Motivation and Personality**. 2nd ed. New York: Harper & Row.
- Midlarsky, E., Bryan, J.H. and Brickman, P. (1973). **Aversive approval: Interactive effect of Modeling and reinforcement on altruism behavior**. Child Development.
- Newman, R.E. (1982). **Helping each child deal with fear and self-doubt**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Rushton, J. P. (1980). **Altruism, socialization, and society**. Englewood related capacities. Psychological Bulletin, 94, 100-131. Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Weiten, W. (1989). **Psychology: Themes and variations**. Pacific Grove, CA: Brooks/Cole.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้แบบอарยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศุภวรรณ เล็กวิไล (คค. หลักสูตรและการสอน)

คณบดี วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุมณา ระบอบ (คค. หลักสูตรและการสอน)

ประธานหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การจัดการการเรียนรู้ และหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

3. ดร. บรรเจอดพร สู่แสนสุข

รองผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารย
ประชาธิปไตยด้านความเอื้ออารีและแบบวัดการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิวฉิมน์ มณีโชติ

อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (คค. การวัดและประเมินผลทางการศึกษา)

2. ดร. นรินาท แสนสา

อาจารย์ประจำวิทยาลัยเทคนิคคอนเมือง (กศค. พัฒนศึกษาศาสตร์)

3. ดร. สุพจน์ พันธนียะ

อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร (กศค. การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)

ภาคผนวก ข

สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวนสอบสวน

ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน ที่ 1

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			คะแนน IOC	สรุป
		1	2	3	1	
1	การให้สังกัปแนวทาง เป็นการเชื่อมโยงความรู้เก่าและ ความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน รวมทั้งการปูพื้นความรู้ใหม่ที่ จำเป็นสำหรับการเรียนรู้เนื้อหาสาระใหม่ให้กับผู้เรียน จนเกิดเป็นหลักการที่นักเรียนพร้อมที่จะนำไปคิด และ นำไปใช้ได้	1	1	1	1	ใช้ได้
2	ตัวชี้วัด	1	1	1	1	ใช้ได้
3	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ใช้ได้
4	การดำเนินกิจกรรม	1	1	1	1	ใช้ได้
5	การวัดและประเมินผล	1	1	1	1	ใช้ได้

ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน ที่ 2

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน IOC	สรุป
		1	2	3		
1	การสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาข้อจืดจาง เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกต และวิเคราะห์องค์ประกอบและธรรมชาติของปัญหาอย่างละเอียด	1	1	1	1	ใช้ได้
2	การกระตุ้นให้นักเรียนอาศัยความสามารถในการอธิบายถึงสาเหตุของปัญหาข้อจืด ส่วนการอธิบายมักจะอยู่ในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผล เป็นจุดเริ่มต้นของความสามารถการเรียนรู้ผล-เหตุ และเหตุ-ผล และหลักการ ในการสร้างความรู้หรือข้อสรุปขึ้นมา	1	1	1	1	ใช้ได้
3	การช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีการตั้งสมมติฐาน หรือคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนตัวแปร เพื่อจะทดสอบว่าคำอธิบายในขั้นที่ 3 ถูกต้องมากน้อยประการใดด้วยการทำการทดลองเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างรอบคอบแบบคิดหน้าคิดหลัง แล้วจึงลงมือปฏิบัติการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
4	การส่งเสริมให้นักเรียนนำผลของการเรียนรู้ มาปฏิบัติใช้ในชีวิตจริง เพื่อให้เกิดการควบคุมสิ่งแวดล้อมภายใน (ทางจิตใจของบุคคล) และการควบคุมสิ่งแวดล้อมภายนอก (ทางวัตถุและทางสังคมหรือระบบ) ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการพัฒนา	1	1	0	0.66	ใช้ได้
5	ตัวชี้วัด	1	1	1	1	ใช้ได้
6	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ใช้ได้
7	การดำเนินกิจกรรม	1	1	0	0.66	ใช้ได้
8	การวัดและประเมินผล	1	1	0	0.66	ใช้ได้

ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน ที่ 3

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน IOC	สรุป
		1	2	3		
1	การสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาของจิตชั้น เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกต และวิเคราะห์ห้องประกอบและธรรมชาติของปัญหาอย่างละเอียด	1	1	1	1	ใช้ได้
2	การกระตุ้นให้นักเรียนอาศัยความสามารถในการอธิบายถึงสาเหตุของปัญหาของจิต ส่วนการอธิบายมักจะอยู่ในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผล เป็นจุดเริ่มต้นของความสามารถการเรียนรู้ผล-เหตุ และเหตุ-ผล และหลักการ ในการสร้างความรู้หรือข้อสรุปขึ้นมา	1	1	1	1	ใช้ได้
3	การช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีการตั้งสมมติฐาน หรือคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปร เพื่อจะทดสอบดูว่าคำอธิบายในขั้นที่ 3 ถูกต้องมากน้อยประการใดด้วยการทำการทดลองเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างรอบคอบแบบคิดหน้าคิดหลัง แล้วจึงลงมือปฏิบัติการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
4	การส่งเสริมให้นักเรียนนำผลของการเรียนรู้มาปฏิบัติใช้ในชีวิตจริง เพื่อให้เกิดการควบคุมสิ่งแวดล้อมภายใน (ทางจิตใจของบุคคล) และการควบคุมสิ่งแวดล้อมภายนอก (ทางวัตถุและทางสังคมหรือระบบ) ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการพัฒนา	1	1	0	0.66	ใช้ได้
5	ตัวชี้วัด	1	1	1	1	ใช้ได้
6	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ใช้ได้
7	การดำเนินกิจกรรม	1	1	0	0.66	ใช้ได้
8	การวัดและประเมินผล	1	1	0	0.66	ใช้ได้

ผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน ที่ 4

ข้อ	รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			คะแนน IOC	สรุป
		1	2	3		
1	การสร้างสถานการณ์ที่เป็นปัญหาข้อจืดจาง เพื่อให้ผู้เรียนได้สังเกต และวิเคราะห์องค์ประกอบและธรรมชาติของปัญหาอย่างละเอียด	1	1	1	1	ใช้ได้
2	การกระตุ้นให้นักเรียนอาศัยความสามารถในการอธิบายถึงสาเหตุของปัญหาข้อจืด ส่วนการอธิบายมักจะอยู่ในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างเหตุกับผล เป็นจุดเริ่มต้นของความสามารถการเรียนรู้ผล-เหตุ และเหตุ-ผล และหลักการ ในการสร้างความรู้หรือข้อสรุปขึ้นมา	1	1	1	1	ใช้ได้
3	การช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีการตั้งสมมติฐาน หรือคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปร เพื่อจะทดสอบดูว่าคำอธิบายในขั้นที่ 3 ถูกต้องมากน้อยประการใดด้วยการทำการทดลองเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน เพื่อฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างรอบคอบแบบคิดหน้าคิดหลัง แล้วจึงลงมือปฏิบัติการเรียนรู้	1	1	1	1	ใช้ได้
4	การส่งเสริมให้นักเรียนนำผลของการเรียนรู้มาปฏิบัติใช้ในชีวิตจริง เพื่อให้เกิดการควบคุมสิ่งแวดล้อมภายใน (ทางจิตใจของบุคคล) และการควบคุมสิ่งแวดล้อมภายนอก (ทางวัตถุและทางสังคมหรือระบบ) ซึ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการพัฒนา	1	1	0	0.66	ใช้ได้
5	ตัวชี้วัด	1	1	1	1	ใช้ได้
6	แนวคิดสำคัญ	1	1	1	1	ใช้ได้
7	การดำเนินกิจกรรม	1	1	0	0.66	ใช้ได้
8	การวัดและประเมินผล	1	1	0	0.66	ใช้ได้

สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ความ เที่ยงตรงเชิง เนื้อหา (IOC)	สรุป
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	0.83	0.94	ใช้ได้
3	1	1	0.83	0.94	ใช้ได้
4	1	1	0.83	0.94	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิจัยสืบสวน สอบสวน

คู่มือ

การจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี

ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน

โดย นายวิษณุ เปรี้ยวน่วม

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ

รองศาสตราจารย์ ดร.นवलเพ็ญ วิเชียรโชติ

รองศาสตราจารย์ ดร. เรียม ศรีทอง

พ.ศ. 2552

คู่มือ

การจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี

ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน

คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน ประกอบด้วย คำแนะนำสำหรับครู และแผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวนสอบสวน

1. คำแนะนำสำหรับครู

1.1 ครูควรศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวนสอบสวน ให้เข้าใจชัดเจน

1.2 ครูควรฝึกทักษะการถามตอบตามขั้นตอนการสอนตามแบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวนสอบสวน ให้เกิดความชำนาญก่อนนำไปใช้จัดการเรียนรู้

1.3 ครูต้องศึกษาการผลิตและ การใช้สื่อการเรียนรู้ให้ชัดเจน โดยเฉพาะสื่อสถานการณ์ต้องอ่านและฝึกการตั้งคำถามและตอบจนเข้าใจให้ชัดเจน

2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน

แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ในกระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวน ใช้เวลา 19 ชั่วโมง แบ่งเป็น 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ครูควรศึกษา และเตรียมสื่อการเรียนรู้ ทั้ง 4 ชุด กิจกรรมให้ครบถ้วนก่อนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ๓ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เวลา 5 ชั่วโมง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวชี้วัด

เข้าใจและปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ขอมรับในความสามารถ เห็นคุณค่าในตนเองและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายของทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทรได้
2. บอกองค์ประกอบสำคัญของทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทรได้
3. บอกลักษณะคนที่มีและไม่มี ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทรได้
4. ระบุผลหรือสภาพที่เป็นปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร ได้
5. ระบุผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

แนวคิดสำคัญ

1. ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร หมายถึง ลักษณะทางจิตใจที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม ความมีน้ำใจ ความเสียสละ และมุ่งทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
2. องค์ประกอบสำคัญของทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร ประกอบด้วย
  - 2.1 ความมีน้ำใจ หมายถึง การรู้สึกสงสารอยากช่วยเหลือผู้อื่นและลงมือช่วยเหลือผู้อื่นทั้งทางกาย วาจาและใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
  - 2.2 ความเสียสละ หมายถึง การแบ่งปัน การช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของหรือแรงกายเพื่อให้ผู้อื่นมีความสุขหรือพ้นทุกข์ โดยไม่หวังผลตอบแทน

2.3 มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่น โดยเกิดผลดี หรือ ประโยชน์กับคนหมู่มากโดยไม่หวังผลตอบแทน

3. ผลของการมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

3.1. ความมีน้ำใจ

3.1.1 ผลของการมีน้ำใจ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	สุขใจ	ชื่นใจ	อึ้งใจ	ภูมิใจ
ผู้รับ	พอใจ	ชื่นใจ	สุขใจ	อึ้งใจ ไม่ทุกข์ร้อน

3.1.2 ผลของการไม่มีน้ำใจ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	ไม่สุขใจ	ไม่ชื่นใจ	ไม่อึ้งใจ	ไม่ภูมิใจ
ผู้รับ	ไม่พอใจ	ไม่อึ้งใจ	ไม่สุขใจ	ลำบาก มีความทุกข์

3.2. ความเสียสละ

3.2.1 ผลของการมีความเสียสละ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	สุขใจ	ดีใจ	อึ้งใจ	มีความสุข	รู้สึกว่าคุณค่า
ผู้รับ	ดีใจ	มีความสุข	สบายกาย	สบายใจ	ไม่มีทุกข์

3.2.2 ผลของการไม่มีความเสียสละ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	ไม่สุขใจ	ไม่ดีใจ	ไม่มีความสุข	ไม่รู้สึกว่าคุณค่า
ผู้รับ	ไม่พอใจ	ไม่สบายกาย	ไม่สบายใจ	มีทุกข์

3.3. การมุ่งทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3.3.1 ผลของการมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	สุขใจ	ชื่นใจ	ยินดี	ภาคภูมิใจ
ผู้รับ	สะดวกสบาย	พ้นทุกข์		

3.3.2 ผลของการไม่มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ผู้เห็นแก่ตัว	ไม่มีความสุข	ไม่ภูมิใจ
ผู้รับ	ไม่สะดวกสบาย	มีความทุกข์

4. การร่วมแรงร่วมใจกันทำงานเพื่อส่วนรวมหรือการทำงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันส่งผลให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

สื่อการจัดการเรียนรู้

1. บัตรภาพเปรียบเทียบความมีน้ำใจ ความเสียสละและมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
2. บัตรคำแสดงพฤติกรรมกรรมที่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร
3. บัตรคำฝึกการแยกแยะเหตุและผล (ชั่วโมงที่ 1-2)
4. บัตรคำผลของการมีและไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทร
5. แบบฝึกหัดที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์ (ชั่วโมงที่ 3)
6. สถานการณ์ ที่ 1 : ตำนานเจ้าป่า
7. แบบฝึกหัดที่ 2 ตำนานเจ้าป่า (ชั่วโมงที่ 4)

การวัดผลและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
2. การตอบคำถามในรูปแบบฝึกหัดที่ 1 และ 2

ขั้นสังกัปแนวหน้า (ชั่วโมงที่ 1-2)

การจัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 4-5 คน โดยให้นักเรียนนับ 1 2 3 4 5 6 7 8 1 2 3 4 5 6 7 8... แล้วฝึกกระบวนการกลุ่ม ดังนี้เลือกหัวหน้า รองหัวหน้า อภิปรายและสรุปถึงบทบาทหน้าที่ ของสมาชิกคนต่าง ๆ ในกลุ่ม
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุป ชื่อของกลุ่ม คำขวัญ กติกา ระเบียบปฏิบัติในกลุ่มและฝึกการแบ่งหน้าที่กันทำตามความสามารถ
3. ครูให้นักเรียนดูภาพภาพเพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างและตอบคำถาม

1. ความมีน้ำใจ

1. ภาพบอสเห็นสุนัขจรจัด ผอม
ทำทางอิดโรย ข้างถนนแล้วเกิดความ
สงสารจึงไปซื้อข้าวกล่องมาให้สุนัขกิน

2. ภาพบอยเห็นเด็กที่กำลังจะจมน้ำ
ในลำคลองแต่ก็เดินผ่านไป

3. ภาพคนกำลังช่วยคนแก่ถือของข้าม
สะพานลอย

4. ภาพนุชเห็นเด็กวิ่งหกล้มแต่ไม่
สนใจ เล่นกระโดดคยงต่อไป

ครู : ภาพไหนเหมือนกันและเหมือนอย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ภาพที่ 1 และ 3 เหมือนกันตรงที่เด็กทั้งสองกำลัง
ช่วยเหลือผู้อื่น

ครู : เด็กสองคนในภาพที่ 1 และ 3 นักเรียนคิดว่าเขาคิดอย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สงสาร อยากช่วยเหลือ เมื่อเห็นคนอื่นลำบากหรือไม่
สบาย

ครู : นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเด็กในภาพที่ 2 และ 4 และเพราะอะไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) รู้สึกไม่ชอบ เพราะ เห็นคนอื่นมีความทุกข์แล้วไม่
ช่วยเหลือ

ครู : การช่วยเหลือผู้อื่นมีผลอย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ชื่นใจ มีความสุข

ครู : การพบเห็นผู้อื่นมีความทุกข์แล้วไม่ช่วยเหลือมีผลอย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่ชื่นใจ ไม่มีความสุข

ครู : พฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นแบบเด็กในภาพที่ 1 และ 3 ควรเรียกว่า
อย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ความมีน้ำใจ

ครู : พฤติกรรมแบบเด็กในภาพที่ 2 และ 4 ควรเรียกว่าอย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่มีน้ำใจ

ครู : นักเรียนคิดว่าความมีน้ำใจจะเกิดขึ้นได้อย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เมื่อลงมือช่วยเหลือคนที่มีความทุกข์

- ครู : ความมีน้ำใจส่งผลดีต่อตนเองอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ตนเองเองมีความสุข รู้สึกว่าตนเองได้ทำดี ชื่นใจ
- ครู : ความมีน้ำใจส่งผลดีต่อผู้อื่นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ผู้ที่ได้รับน้ำใจจะรู้สึกพอใจ ดีใจ ชื่นใจและมีความสุข
- ครู : ถ้าเป็นนักเรียนนักเรียนจะทำแบบนี้หรือไม่ อย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทำ เพราะรู้สึกดี สบายใจและมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือ
- ครู : ถ้าเป็นนักเรียน คิดว่าจะช่วยได้หรือไม่
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ได้ เพราะไม่ยากเกินไปแต่ถ้าไม่ได้จะไปบอกให้ที่บ้าน ช่วยเหลือแทน

หมายเหตุ ให้นักเรียนนำบัตรคำเหตุและผล ไปติดไว้ใกล้ๆ ข้อความว่า ประโยคใด เป็นเหตุ ประโยคใดเป็นผล

ผล	เหตุ
เพื่อนช่วยสอนการบ้านให้แล้วทำได้ดีมีความสุข	สอนเพื่อนที่เรียนไม่เก่ง
สุขใจที่เพื่อนเพื่อนช่วยส่งรายงานให้	ส่งรายงานให้เพื่อน
ดีใจที่มียางลบใช้	เพื่อนให้ยืมยางลบ

2. ความเสียสละ

1. ภาพถ่ายบริจาคเงินให้วงดนตรีคนคาบอด

2. ภาพอ๊อบตะสุนัขนงาหักตัวหนึ่งที่ยังมองข้าวกล่องที่อ๊อบถือมา

3. ภาพไข่มุก ลูกให้น้องอนุบาลนั่งบนรถเมล์

4. ภาพฟ้า แก่ล้งนอนหลับเมื่อเห็นคนชราคาบอดขึ้นมาขึ้นใกล้ๆที่นั่งบนรถเมล์

- ครู : ภาพไหนเหมือนกันและเหมือนอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ภาพที่ 1 และ 3 เหมือนกันตรงที่เด็กทั้งสองกำลังช่วยเหลือผู้อื่น
- ครู : เด็กสองคนในภาพที่ 1 และ 3 นักเรียนคิดว่าเขาคิดอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สงสาร ไม่สบายใจเมื่อเห็นคนอื่นลำบากหรือ ไม่สบาย
- ครู : นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเด็กในภาพที่ 2 และ 4 และเพราะอะไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) รู้สึกไม่ชอบ เพราะ เห็นคนอื่นมีความทุกข์แล้วไม่ช่วยเหลือ
- ครู : การช่วยเหลือผู้อื่นมีผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ชื่นใจ มีความสุข ภูมิใจ
- ครู : การพบเห็นผู้อื่นมีความทุกข์แล้วไม่ช่วยเหลือมีผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่ชื่นใจ ไม่มีความสุข ไม่ภูมิใจ
- ครู : พฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นแบบเด็กในภาพที่ 1 และ 3 ควรเรียกว่าอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ความเสียสละ
- ครู : พฤติกรรมแบบเด็กในภาพที่ 2 และ 4 ควรเรียกว่าอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) การไม่เสียสละหรือเห็นแก่ตัว
- ครู : นักเรียนคิดว่าความเสียสละจะเกิดขึ้นได้อย่างไร

- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เมื่อลงมือช่วยเหลือคนที่มืทุกข์
- ครู : ความเสียสละส่งผลดีต่อตนเองอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ตนเองเองมีความสุข รู้สึกว่าตนเองได้ทำดี ชื่นใจและภูมิใจ
- ครู : ความเสียสละส่งผลดีต่อผู้อื่นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ผู้ที่ได้รับความสะดวกรู้สึกพอใจ ดีใจ ชื่นใจและมีความสุข
- ครู : ถ้าเป็นนักเรียนนักเรียนจะทำแบบนี้หรือไม่ อย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทำ เพราะมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น
- ครู : ถ้าเป็นนักเรียน คิดว่าจะช่วยได้หรือไม่
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ได้ เพราะไม่ยากเกินไปแต่ถ้าไม่ได้จะไปบอกให้ที่บ้านช่วยเหลือแทน

หมายเหตุ ให้นักเรียนนำบัตรคำเหตุและผล ไปติดไว้ใกล้ๆข้อความว่า ประโยคใดเป็นเหตุ ประโยคใดเป็นผล

ผล	เหตุ
สุขใจ อิ่มใจที่ได้รับโลหิตบริจาคให้กับเรา	บริจาคโลหิตให้โรงพยาบาล
ชื่นใจ ภูมิใจที่สละที่นั่งให้คนชราบนรถโดยสาร	ลุกให้คนชราที่นั่งบนรถโดยสาร
ชื่นใจ ภูมิใจ ที่มีคนบริจาคเงินช่วยเหลือ	บริจาคเงินช่วยเหลือคนตาบอด

3. มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

1. ภาพก๊อชอาสาตักอาหารกลางวัน
แทนเพื่อนที่ขาดเรียนในวันนี้

2. ภาพโป่งเห็นเด็กตกท่อระบายน้ำ
แต่เฉยๆเพราะรีบไปเตะฟุตบอล

3. ภาพฟาง อาสาทำความสะอาด
กวาดพื้นสนามโรงเรียนในวัน
ครบรอบ 10 ปีของโรงเรียน

4. ภาพกบเดินผ่านก้อนน้ำที่เปิดทิ้งไว้
จนน้ำท่วม แต่ไม่ช่วยปิดให้เพราะรีบ
ไปวิ่งเล่น

- ครู : ภาพไหนเหมือนกันและเหมือนอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ภาพที่ 1 และ 3 เหมือนกันตรงที่เด็กทั้งสองกำลังทำงานเพื่อผู้อื่น
- ครู : เด็กสองคนในภาพที่ 1 และ 3 นักเรียนคิดว่าเขาคิดอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) อยากช่วยเหลือผู้อื่นให้ได้รับความสะดวกสบายหรือปลอดภัย
- ครู : นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเด็กในภาพที่ 2 และ 4 และเพราะอะไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) รู้สึกไม่ชอบ เพราะ ไม่ช่วยเหลือผู้อื่นแล้วยังอาจเป็นเหตุให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือได้รับอันตรายได้
- ครู : การทำงานเพื่อผู้อื่นมีผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ชื่นใจ มีความสุข ภูมิใจ
- ครู : การพบเห็นผู้อื่นมีความทุกข์แล้วไม่ช่วยเหลือมีผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่ชื่นใจ ไม่มีความสุข ไม่ภูมิใจ
- ครู : พฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นแบบเด็กในภาพที่ 1 และ 3 ควรเรียกว่าอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- ครู : พฤติกรรมแบบเด็กในภาพที่ 2 และ 4 ควรเรียกว่าอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่มีน้ำใจ ไม่มีความเสียสละ ไม่มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

- ครู : นักเรียนคิดว่า การมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมจะเกิดขึ้นได้อย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เมื่อลงมือช่วยเหลือผู้อื่น
- ครู : การมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมส่งผลดีต่อตนเองอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ตนเองเองมีความสุข ภูมิใจ และรู้สึกว่าคุณเองมีความสามารถ
- ครู : การมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมส่งผลดีต่อผู้อื่นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ผู้ที่ได้รับน้ำใจจะรู้สึกพอใจ คือใจ ชื่นใจ มีความสุข และซาบซึ้ง
- ครู : ถ้าเป็นนักเรียนนักเรียนจะทำแบบนี้หรือไม่ อย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทำ เพราะมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น
- ครู : ถ้าเป็นนักเรียน คิดว่าจะช่วยได้หรือไม่
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ได้ เพราะไม่ยากเกินไป แต่ถ้าไม่ได้จะไปบอกให้ที่บ้านช่วยเหลือแทน
- ครู : ถ้าเป็นนักเรียนได้ช่วยเหลือคนอื่นแล้วจะรู้สึกอยากทำต่อไปอีกหรือไม่
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) รู้สึกภูมิใจ มากเมื่อเราทำแล้วเกิดความสุขก็อยากทำอีก
- ครู : ถ้านักเรียนไม่อาสาช่วยเหลือผู้อื่นนักเรียนจะเกิดความภูมิใจได้หรือไม่
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่ เพราะไม่มีผลงาน ไม่ได้ช่วยเหลือใคร
- ครู : พฤติกรรมที่ดีทั้งหมดนี้เป็นเรื่องของอะไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) การช่วยเหลือผู้อื่น (ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร)
- ครู : นักเรียนคิดว่าทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร ควรจะมีความหมายว่าอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร หมายถึง ลักษณะทางจิตใจที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมเอื้อเพื่อ มีน้ำใจ เสียสละ และมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- หมายเหตุ : ให้นักเรียนนำบัตรคำเหตุและผล ไปติดไว้ใกล้ๆข้อความว่า ประโยคใดเป็นเหตุ ประโยคใดเป็นผล

ผล	เหตุ
สุขใจ ที่ได้อาสาตัดอาหาร แทนเพื่อนที่ขาดเรียน	อาสาตัดอาหารแทนเพื่อนที่ ขาดเรียน
สุขใจ ภูมิใจ ที่ได้ช่วยทำ ความสะอาดให้โรงเรียน	ช่วยทำความสะอาดใน โรงเรียน
รู้สึกว่าคุณค่าใน ตนเองที่ได้ร่วมกันลอกกุ คลองหลังชุมชน	อาสาช่วยขุดลอกคูคลอง หลังชุมชน

ชั่วโมงที่ 3-4

การจัดการเรียนรู้

1. ครูแบ่งกระดานเป็นสามส่วน เขียนหัวข้อในแต่ละส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 ความมีน้ำใจ ส่วนที่ 2 ความเสียสละ ส่วนที่ 3 มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม แล้วแจกบัตรคำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มๆ ละ 3 บัตรเท่าๆ กัน และให้นักเรียนช่วยกันนำบัตรคำไปติดบนกระดานแต่ละด้านให้ครบ

ลูกให้น้องอนุบาลนั่งแทน	ช่วยแมวที่ตกน้ำ	อาสาทำความสะอาดชุมชน
แบ่งขนมหรืออาหารให้เพื่อน	จับปลาที่อยู่บนพื้นดินไป ปล่อยลงน้ำ	แจ้งการปะปาเมื่อพบเห็น ท่อน้ำชำรุด
แบ่งดินสอที่ตนเองมีหลาย แท่งให้เพื่อนที่ไม่มี	ช่วยคนชราข้ามถนน	ปิดไฟที่เปิดทิ้งไว้ที่ โรงเรียน
บริจาคเงินให้คนตาบอดหรือ พิการอื่นๆ	ช่วยครูยกของที่หนักๆ	ช่วยปิดฝาท่อระบายน้ำที่ เปิดทิ้งไว้
ซื้อข้าวกล่องให้สุนัขจรจัด	ช่วยสอนเพื่อนอ่านหนังสือ หรือทำการบ้าน	บริจาคเงินช่วยเหลือ ผู้ประสบภัย ชีนาบี

5. ให้นักเรียนร่วมกันตรวจว่าแต่ละกลุ่ม ตีบัตรคำได้ถูกต้องหรือไม่

คำตอบที่คาดหวัง : ความมีน้ำใจ

ช่วยแม่ที่ตกน้ำ
จับปลาที่อยู่บนพื้นดินไปปล่อยลงน้ำ
ช่วยคนชราข้ามถนน
ช่วยครูยกของที่หนักๆ
ช่วยสอนเพื่อนอ่านหนังสือหรือทำการบ้าน

ความเสียสละ

ลูกให้น้องอนุบาลนั่งแทน
แบ่งขนมหรืออาหารให้เพื่อน
แบ่งดินสอที่ตนเองมีหลายแท่งให้เพื่อนที่ไม่มี
บริจาคเงินให้คนตาบอดหรือพิการอื่นๆ
ซื้อข้าวกล่องให้สุนัขจรจัด

มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

อาสาทำความสะอาดชุมชน
แจ้งการประปาเมื่อพบเห็นท่อน้ำชำรุด
ปิดไฟที่เปิดทิ้งไว้ที่โรงเรียน
ช่วยปิดฝาท่อระบายน้ำที่เปิดทิ้งไว้
บริจาคเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัย ซึนามิ

2. ครูสลับบัตรคำ จากนั้นสุ่มให้นักเรียนออกมาหยิบทีละ 1 บัตรคำแล้วไปติดบนกระดานให้ตรงกับเรื่องความมีน้ำใจ ความเสียสละหรือมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมอีกครั้งแล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะคนที่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิด

4. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เมื่อนักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นแล้ว นักเรียนมีผลงานจะมีความรู้สึกอย่างไร และ ถ้านักเรียนไม่ช่วยเหลือผู้อื่น ไม่มีผลงาน จะมีความรู้สึกอย่างไร เสร็จแล้วครูนำแผ่นป้ายข้อความแสดงความรู้สึกต่างๆ ให้นักเรียนดู ฝึกอ่านแล้วแบ่งให้นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันออกมาติดบนกระดาน โดยกำหนดผังขวามีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย

ด้านความเอื้ออาทร และฝั่งซ้ายไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย
ด้านความเอื้ออาทร

ภาคภูมิใจ	พอใจ	ไม่มีความสุข	เสียใจ
ชื่นใจ	มีความสุข	ไม่รู้สึกว่าตนเองมี ความสามารถ	ไม่สบายใจ
เชื่อมั่นในตนเอง	เป็นที่รักของผู้อื่น	ไม่ภาคภูมิใจ	หมดกำลังใจ

5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงผลประโยชน์ของการมีและไม่มี ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

6. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์ (อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม)

จیب เดินไปตลาดนัดเพื่อซื้อผักให้แม่ ในระหว่างทางเห็นคนรถจักรยานยนต์ล้มจึงรีบโทรแจ้ง 191 เพื่อให้ส่งคนมาช่วย

- ครู : จีบได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ช่วย โทรแจ้ง 191 เพื่อส่งคนมาช่วย
 ครู : พฤติกรรมของจیبตรงกับการช่วยเหลือในเรื่องใด
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ความมีน้ำใจ

ก้อนเมฆ เห็นหญิงขาพิการถือของหนักหลายถุงขึ้นบนรถสองแถว จึงลุกให้หญิงพิการนั่งแทนตนเอง

- ครู : ก้อนเมฆได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ช่วย ลุกให้หญิงขาพิการนั่ง
 ครู : พฤติกรรมของก้อนเมฆตรงกับการช่วยเหลือในเรื่องใด
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ความเสียสละ

ฟ้า ไม่มีเงินซื้อข้าวกลางวันรับประทาน น้ำฝนจึงให้เงินฟ้าไปซื้อข้าว 20 บาท แต่มีเงื่อนไขว่าพรุ่งนี้ฟ้าต้องนำเงินมา 30 บาท

- ครู : ฟ้าได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร
นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ช่วย แต่มีเงื่อนไข
ครู : พฤติกรรมของฟ้าตรงกับการช่วยเหลือในเรื่องใด
นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่ตรง เพราะไม่ได้เต็มใจช่วยเหลือ น้ำฝนหวังสิ่งตอบแทน

หลังเลิกเรียนจอห์น รู้สึกหิวมาก จึงซื้อขนมปัง 2 กล่อง ระหว่างทางที่เดินกลับมีเด็กคนหนึ่งเข้ามาขอเงินเพื่อนำไปซื้อข้าวกิน จอห์นจึงแบ่งข้าวกล่องให้ไป 1 กล่อง

- ครู : จอห์นได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร
นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ช่วย แบ่งข้าวให้เด็ก
ครู : พฤติกรรมของจอห์นตรงกับการช่วยเหลือในเรื่องใด
นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ความเสียสละ

แดงโม ทราบข่าวขอรับบริจาคเงินหรืออุปกรณ์การเรียน ต่างๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบภัยถูกเผาโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงร่วมบริจาคเงินที่เก็บสะสมไว้ 500 บาท

- ครู : แแดงโม ได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร
นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ช่วย บริจาคให้นักเรียนที่โรงเรียนถูกเผา
ครู : พฤติกรรมของแดงโมตรงกับการช่วยเหลือในเรื่องใด
นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ชั่วโมงที่ 5

การจัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนทบทวนความเข้าใจเรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี อีกครั้ง โดยให้นักเรียนอ่านนิทาน เรื่องตำนานเจ้าป่าแล้วตอบคำถาม

- ครู : นักเรียนคิดว่าทำไมใครๆ ไม่อยากเล่นกับสิงโต
นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สิงโตมีเขี้ยว เล็บ และร้องเสียงดัง

- ครู : ทำไมสิงโตไม่หนีเอาตัวรอดไปตัวเดียว
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เพราะสิงโตรู้สึกสงสาร เห็นใจและอยากช่วยเหลือคนอื่น
- ครู : ถ้าสิงโตไม่เข้ามาช่วยเหลือสัตว์ต่างๆ จะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ตาย หรือ ไม่ก็บาดเจ็บ
- ครู : ทำไมสิงโตต้องย้อนกลับมาช่วยสิงน้อย
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เพราะไม่สบายใจ หากตนเองช่วยได้แล้วไม่ช่วย และรู้สึกทุกข์ใจหรือเพราะเป็นผู้มีความสงสารเห็นอกเห็นใจในความเดือดร้อนของคนอื่น
- ครู : จากเรื่อง ใครมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารีมากที่สุด
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สิงโต
- ครู : ตอนใดที่แสดงให้เห็นว่าเจ้าสิงโตมีน้ำใจ
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ตอนที่ช่วยกวางที่เขาติดกับกิ่งไม้ ตอนช่วยปลาที่ถูกกระแสน้ำพัด กระเด็นมาตกที่พื้นดิน
- ครู : มีตอนใดหรือไม่ที่แสดงว่าเจ้าสิงโตแสดงความเสียสละ
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ตอนที่ฝนตกหนักแล้วให้ครอบครัวแกะหลบฝนที่ถ้ำตนเอง
- ครู : มีตอนใดที่แสดงว่าเจ้าสิงโตมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ตอนที่อธิษฐานให้น้ำเลิกท่วมแต่ต้องแลกกับชีวิตตนเอง
- ครู : นักเรียนคิดว่าใครที่ไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารีมากที่สุด
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สุนัขจิ้งจอก
- ครู : นักเรียนคิดว่าใครเป็นตัวอย่างที่ดีและเพราะอะไรจึงคิดเช่นนั้น
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สิงโต เพราะมีนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่นและการช่วยเหลือผู้อื่นของสิงโตไม่หวังสิ่งตอบแทน
- ครู : นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของใครเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สุนัขจิ้งจอก เพราะไม่มีน้ำใจ
- ครู : นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของใครเป็นแบบอย่างที่ดีที่นักเรียนอยากทำตาม
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สิงโต

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถีฯ 1

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนว ทางแก้ไขปัญหา
1-2	<p>1. ในการแบ่งกลุ่ม นักเรียนไม่รู้ว่าสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนต้องมีการแบ่งหน้าที่อย่างชัดเจน</p> <p>2. นักเรียนดูภาพภาพเพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่าง เรื่องความมีน้ำใจ เสียสละ และมุ่งมั่นเพื่อส่วนรวมแล้ว ตอบคำถาม บางข้อไม่ได้ โดยเฉพาะเมื่อถามว่าพฤติกรรมในภาพที่2 และ4 เรียกว่าอะไร นักเรียนจะตอบตามประสบการณ์เดิมว่า เห็นแก่ตัวหรือภาพที่ 1 และ 3 เป็นการบริจาค การให้ เป็นต้น ถ้าเป็นการทำเพื่อส่วนรวมนักเรียนจะเห็นเป็นเรื่องที่ไกลตัว และมีนักเรียนถามว่าทำไปแล้วได้อะไร เพราะทำแล้วไม่เห็นผลที่ตนเองจะได้รับ แต่ก็มีเพื่อนแย้งว่าทำไปเพราะความมีน้ำใจ จึงสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องเพื่ออธิบายเพิ่มเติมได้</p> <p>3. นักเรียนแยกแยะประโยชน์ใดเป็นเหตุ ประโยชน์ใดเป็นผลได้ดี</p> <p>4. นักเรียนไม่เข้าใจคำว่าทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร เพราะเป็นคำศัพท์ใหม่</p>	<p>1. ครูแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม การทำงานร่วมกันและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่ม</p> <p>2. ครูเสริมแรงทางบวกให้กับเพื่อนนักเรียนที่สามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง แต่จะมีนักเรียนบางคนเมื่อไปสัมภาษณ์ว่าทำไมนักเรียนถึงไม่ตอบ นักเรียนจะตอบว่าเพราะไม่กล้า ไม่อยากตอบเพราะกลัวเพื่อนหาว่าเอาหน้าจากครู และบางคนไม่อยากตอบเพราะเมื่อตอบแล้วเพื่อนๆ มักจะล้อหรือแซว</p> <p>3. ครูเดินดูและให้คำแนะนำการทำงานของทุกกลุ่ม เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับนักเรียนให้มากที่สุด</p>	<p>1. นักเรียนไม่คุ้นเคยกับการสอนแบบอารยวิถี ทำให้ไม่เข้าใจในการเปรียบเทียบภาพ การให้นักเรียนดูทั้ง 4 ภาพแล้วให้เปรียบเทียบโดยการตอบคำถามเลย นักเรียนจะนึกไม่ออกว่ามันเป็นเรื่องอะไรกันแน่ การสอนแบบนี้ทำให้จับจุดสำคัญของภาพไม่ค่อยได้ครูจึงช่วยอธิบายเพิ่มเติมถึงลักษณะเด่นของในแต่ละภาพโดยฉายภาพบนกระดาน ทีละภาพแล้วนักเรียนทั้งหมดอภิปรายรายละเอียดและพฤติกรรมของคนในภาพก่อนที่จะมีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น</p>

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหา
3-4	<p>1. นักเรียนในกลุ่มช่วยกันคิดแล้วออกมาคิดแผ่นป้ายข้อความ มีผิดบ้างในเรื่องความมีน้ำใจกับความเสียสละ เพราะนักเรียนยังไม่เข้าใจหลักการพิจารณาความหมายของสองคำนี้</p> <p>2. เมื่อให้นักเรียนออกมาทำทีละคนจะพบได้ว่านักเรียนทำผิดมากกว่าการทำแบบกลุ่ม</p> <p>3. เมื่อครูถามว่านักเรียนช่วยเหลือผู้อื่นแล้วมีผลงานจะรู้สึกอย่างไร หลายคนตอบว่าเฉยๆ เพราะครูให้ทำก็ทำ บางคนก็รู้สึกว่าได้ใจชื่นใจที่ได้ช่วยคนอื่น</p> <p>4. นักเรียนตอบแบบฝึกหัดการวิเคราะห์สถานการณ์ในข้อที่ถามพฤติกรรมแบบนี้เรียกว่าอย่างไร ผิดเกินครึ่งห้องเรียน</p>	<p>1. ครูเน้นย้ำให้นักเรียนอภิปรายกันในกลุ่มย่อยก่อนที่จะออกมาคิดบนกระดาน</p> <p>2. ครูให้นักเรียนฝึกแยกแยะความมีน้ำใจ ความเสียสละ และการมุ่งทำประโยชน์เพื่อนส่วนรวมใหม่หลายๆรอบหลังจากที่ให้นักเรียนฝึกเปรียบเทียบความแตกต่างของความหมายทั้งสามคำนี้</p> <p>3. อธิบายเพิ่มเติมเรื่องการทำความดีมีผลดีอย่างไรและให้นักเรียนลองร่วมกันเก็บขยะในช่วงพักกลางวันวันนี้แล้วลองดูว่าจะเป็นอย่างไร โดยครูได้ปรึกษาและนัดหมายกับครูท่านอื่นๆที่จะพบเห็นนักเรียนเหล่านี้ว่าให้ช่วยเสริมแรงทางบวกให้ด้วย เช่นการให้คำชื่นชม อนุญาตให้นักเรียนประณมาดื่มน้ำในห้องนักเรียนอนุบาลได้</p>	<p>1. ครูอธิบายทำความเข้าใจกับนักเรียนทั้งหมด ถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี การทำความดีและวัฒนธรรมการเห็นสิ่งที่ผิดเป็นเรื่องปกติ การเห็นเรื่องปกติเป็นเรื่องที่ไม่ปรกติว่าควรปรับปรุงมุมมองใหม่และครูจะติดตามขอความเปลี่ยนแปลง</p> <p>2. ครูนำความหมายของ การมีน้ำใจ ความเสียสละ และการมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ฉายบนกระดานให้นักเรียนช่วยกันเปรียบเทียบความแตกต่างและร่วมกันสรุปจุดสำคัญของความหมาย</p>

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหา
5-6	<p>1. นักเรียนอ่านเรื่องตำนานเจ้าป่าแต่จับใจความสำคัญของเรื่องในครั้งเดียวไม่ได้ ต้องเปิดย้อนกลับไปหาคำตอบก่อนจะตอบคำถามได้</p> <p>2. นักเรียนตอบได้ว่าใครเป็นแบบอย่างที่ดี และใครเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี</p>	<p>1. ครูกระตุ้นการตอบคำถามด้วยการขออาสาสมัครในการตอบเพื่อฝึกการเสียดสีและความภาคภูมิใจ</p> <p>2. ครูเพิ่มเติมให้นักเรียนวิเคราะห์บุคคลที่เป็นแบบอย่างในชีวิตจริงที่นักเรียนทราบหรือตัวการ์ตูนที่นักเรียนรู้จัก โดยแบ่งกระดานออกเป็นสองฝั่งให้ใส่ชื่อ พร้อมทั้งอธิบายหน้าชั้นเรียนว่าบุคคลที่เขียนมีพฤติกรรมอย่างไรที่น่าเป็นแบบอย่างและไม่น่าเป็นแบบอย่าง</p>	<p>1. นักเรียนไม่รู้สึภาคภูมิใจในผลงานการช่วยเหลือผู้อื่น เพราะส่วนมากนักเรียนจะทำตามที่ครูบอกเท่านั้น ไม่ค่อยได้ทำเองเพราะจิตใจจริงๆ เช่น ให้ดินสอเพื่อนยืม เพราะครูสั่งคังนั้นครูจึงอธิบายทำความเข้าใจกับนักเรียนว่าการช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่จำเป็นต้องรอให้ใครมาบอก การทำความดีโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนมีคุณค่ามากกว่า ส่วนการทำความดีที่หวังสิ่งตอบแทนเป็นการกระทำเพื่อเอาหน้าหรือเพื่อประโยชน์ส่วนตัว</p>

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหา
7-8		<p>1. ครูทบทวนด้วยเปิดวีซีดี การ์ตูนเรื่อง Incredible ให้นักเรียนดูและร่วมกันอภิปรายถึงการทำความดีของครอบครัว Incredible กับตัวร้ายของเรื่อง ซึ่งนักเรียนเข้าใจได้ดีขึ้นว่าการทำความดีไม่ต้องรอให้ใครบอกและไม่ต้องหวังสิ่งตอบแทน</p>	<p>2. นักเรียนตอบแบบฝึกหัดการวิเคราะห์สถานการณ์ในข้อที่ 3 ของทุกคนไม่ถูกเกือบทั้งหมด ซึ่งมีปัญหาจากการสรุปไม่ได้ว่าพฤติกรรมแบบนี้ควรเรียกว่าอะไร สาเหตุของปัญหา มาจากการเชื่อมโยงความรู้ของนักเรียนไม่ต่อเนื่อง นักเรียนเคยถูกฝึกการใช้ความรู้ในแต่ละชั่วโมงไม่ค่อยได้ฝึกแบบการนำความรู้เก่าที่เคยเรียนมาแล้วมาใช้ในการคิดเพื่อหาคำตอบในครั้งต่อไป ครูจึงทบทวนให้นักเรียนดูการ์ตูนแล้วเชื่อมโยงความรู้มาตอบคำถาม</p>

แบบฝึกหัดที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านสถานการณ์ในกรอบสี่เหลี่ยมแล้วตอบคำถาม

จิบ เดินไปตลาดนัดเพื่อซื้อผักให้แม่ ในระหว่างทางเห็นคนรถจักรยานยนต์ล้มจึงรีบโทรแจ้ง 191 เพื่อให้ส่งคนมาช่วย

ครู : จิบได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร

นักเรียน : .....

ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของจิบ เรียกว่าอะไร

นักเรียน : .....

ก้อนเมฆ เห็นหญิงขาพิการถือของหนักหลายถุงขึ้นบนรถสองแถว จึงลุกให้หญิงพิการนั่งแทนตนเอง

ครู : ก้อนเมฆได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร

นักเรียน : .....

ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของก้อนเมฆ เรียกว่าอะไร

นักเรียน : .....

ฟ้า ไม่มีเงินซื้อข้าวกลางวันรับประทาน นำฝนจึงให้เงินฟ้าไปซื้อข้าว 20 บาท แต่มีเงื่อนไขว่าพรุ่งนี้ฟ้าต้องนำเงินมา 30 บาท

ครู : ฟ้าได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร

นักเรียน : .....

ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของฟ้า เรียกว่าอะไร

นักเรียน : .....

หลังเลิกเรียนจอห์น รู้สึกหิวมาก จึงซื้อข้าวผัด 2 กล่อง ระหว่างทางที่เดินกลับมีเด็กคนหนึ่งเข้ามาขอเงินเพื่อนำไปซื้อข้าวกิน จอห์นจึงแบ่งข้าวกล่องให้ไป 1 กล่อง

ครู : จอห์นได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร

นักเรียน : .....

ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของจอห์น เรียกว่าอะไร

นักเรียน : .....

แดงโม ทราบข่าวขอรับบริจาคเงินหรืออุปกรณ์การเรียน ต่างๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบภัยถูกเผาโรงเรียน
ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงร่วมบริจาคเงินที่เก็บสะสมไว้ 500 บาท

ครู : แแดงโมได้ช่วยเหลือผู้อื่นหรือไม่ อย่างไร

นักเรียน : .....

ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของแดงโม เรียกว่าอะไร

นักเรียน : .....

สถานการณ์ที่ 1: ตำนานเจ้าป่า

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ยังมีสัตว์ทั้งหลายอาศัยอยู่ในป่ามี เจ้ากระต่าย กบ เต่า ปลา เขียด มีเมื่กระทั่งเจ้าตั๊กแตน สุนัขจิ้งจอก และเจ้านกฮูก ในทุ่งโล่งกว้างสรรพสัตว์ต่างวิ่งเล่นกันสนุกสนาน “ไม่มีใครวิ่งเล่นกับฉันเลย” เสียงหนึ่งดังขึ้นเจ้าสิงโต ตัวหนึ่งยืนรำพันอยู่ “เราไม่ชอบเล่นกับเธอ เจ้าสิงโต เธอเล่นแรงๆ” กระต่าย กบ เต่า ต่างพุดขึ้นพร้อมกัน “ฉันไม่ได้เกเรนะ เพียงแต่ฉันตัวใหญ่และร้องเสียงดังเท่านั้นเอง สัตว์ต่างๆ ไม่มีใครอยากที่จะเล่นกับเจ้าสิงโต

วันหนึ่ง ขณะที่เจ้าสิงโตออกเดินเล่นอยู่นั้น ก็พบพบเจ้ากวางตัวหนึ่งเขาติดกับกิ่งไม้ จึงเดินเข้าไปตะปบกิ่งไม้จนหักเพื่อให้เขากวางหลุด เจ้ากวางกล่าวขอบคุณแล้วก็รีบวิ่งหนีไป เมื่อเดินจ่อไปก็พบเจ้าปลาถูกกระแสน้ำพัดกระเด็นมาตกอยู่บนพื้น เจ้าสิงโตก็รีบใช้ปากคาบเจ้าปลาน้อยไปปล่อยในน้ำ

อยู่มาวันหนึ่ง ฝนตกหนักพวกสัตว์ต่างๆ พากันวิ่งหาที่หลบฝน เจ้าสิงโตเห็นครอบครัวแกะ ปีกฝนจึงเรียกให้มาหลบในถ้ำของตนเอง ส่วนตนเองนั้นต้องออกไปหลบฝนอยู่นอกถ้ำที่ทั้งเปียกและหนาว

ผ่านไปไม่นาน ได้เกิดเหตุอุทกภัยครั้งใหญ่ “น้ำท่วมแล้ว พวกเราต้องหนีน้ำท่วม” ช่วยด้วย ..ช่วยด้วย เจ้ากระต่ายร้องเรียกให้สุนัขจิ้งจอกช่วยเหลือ “หนีเอาเองซิ” “แต่เราเป็นเพื่อนกันนะ” เจ้ากระต่ายตะโกน เจ้าสุนัขจิ้งจอกผู้ซึ่งไม่เคยช่วยเหลือใครทำเป็นมองไม่เห็นแล้วรีบวิ่งหนีไป ช่วยด้วยซิ เจ้าปลาน้อยเรียกเจ้าสุนัขจิ้งจอก “ข้าเป็นเพื่อนกับเจ้าที่ไหน หาทางเอาเองซิ” เจ้าสัตว์ต่างๆ ลูกสุนัขจิ้งจอกปฏิเสธ และวิ่งหนีไปต่างๆ ที่เคยเป็นเพื่อนกันมาก่อน

สิงโตผู้วิ่งได้ไวได้ขึ้นไปอยู่บนเขาแล้ว แต่เมื่อมองลงมาด้านล่างเห็นเหล่าสัตว์ทั้งหลายโดนกระแสน้ำพัดพา ก็เกิดความสงสาร จึงรีบวิ่งลงจากเขาเพื่อไปช่วยเหลือเพราะคิดว่าตนเองนั้นมีความสามารถในการวิ่งและกระโดดได้สูง สามารถช่วยเพื่อนสัตว์ต่างๆ ได้ “พวกเจ้ารีบขึ้นบนหลังฉัน เร็ว” เจ้าสิงโต ร้องคำรามและอาสาพาเจ้ากระต่าย ตัวตุ่น เต่า และเจ้าตั๊กแตน หนีน้ำขึ้นไปบนภูเขา

“เจ้าจะไปไหนอีก” เจ้าเต่าร้องถามเมื่อเห็นว่าเจ้าสิงโตกระโดดวิ่งออกไปอีก “ยังมีเจ้าปลาน้อย อีกนะ ที่หายไป” “อย่าไปเลยตอนนี้ น้ำท่วมมากแล้ว” เจ้าตัวตุ่นเตือนสิงโต “จะอย่างไร น้ำไหลบ่าและท่วมเต็มไปหมด” เจ้าสิงโตพุดพร้อมกับยื่นมองท่งหญ้าที่เคยโล่งบัดนี้มันเต็มไปด้วยน้ำที่ท่วมเต็มพื้นที่ เจ้าสิงโต ไม่ได้หวังแค่เจ้าปลาน้อยเท่านั้นมันยัง หวังเพื่อนๆ จะใช้ชีวิตต่อไปได้อย่างไรกัน ทันใดนั้นก็มิเสียงหนึ่งดังขึ้นมาจากท้องฟ้า “หากพวกเจ้าคนใดอธิษฐานต่อเรา เราจะช่วยเหลือให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่นี้กลับเป็นเหมือนเดิม แต่เจ้าจะไม่ได้อะไรเป็นสิ่งตอบแทน และยัง

ต้องแลกคำอธิษฐานกับชีวิตของเจ้า” เสียงนั้นดังกึกก้องไปทั่วป่า เจ้าสิงโตไม่รอช้ารีบอธิษฐานทันที.. ด้วยอนุภาพแห่งความเสียสละเพื่อส่วนรวมที่เจ้าสิงโตมอบให้เพื่อน คำอธิษฐานก็เนรมิตสร้างทุกสิ่งทุกอย่างขึ้นมาใหม่

เมื่อพายุฝนเจียบสงบลง เหล่าสัตว์ที่รอดชีวิตมากมายที่ทราบเรื่องนี้จึงมาขอบคุณเจ้าสิงโต แต่ทว่า เจ้าสิงโตนำเกรงขามบัดนี้ได้กลายเป็นลูกสิงโต น่ารัก ไปเสียแล้ว สัตว์ป่าทั้งหลายจึงตกลงกันว่าจะช่วยเหลือเจ้าสิงโตน้อยนี้เป็นอย่างดีและเมื่อโตขึ้นจะให้เจ้าสิงโตตัวนี้เป็นเจ้าป่า เป็นผู้นำแห่งสรรพสัตว์ทั้งหลายไปตลอดกาล

ภาพประกอบการจัดการเรียนรู้ ชั้นสังกัดป.แนวหน้า
ชุดที่ 1 ความมีน้ำใจ/ไม่มีน้ำใจ

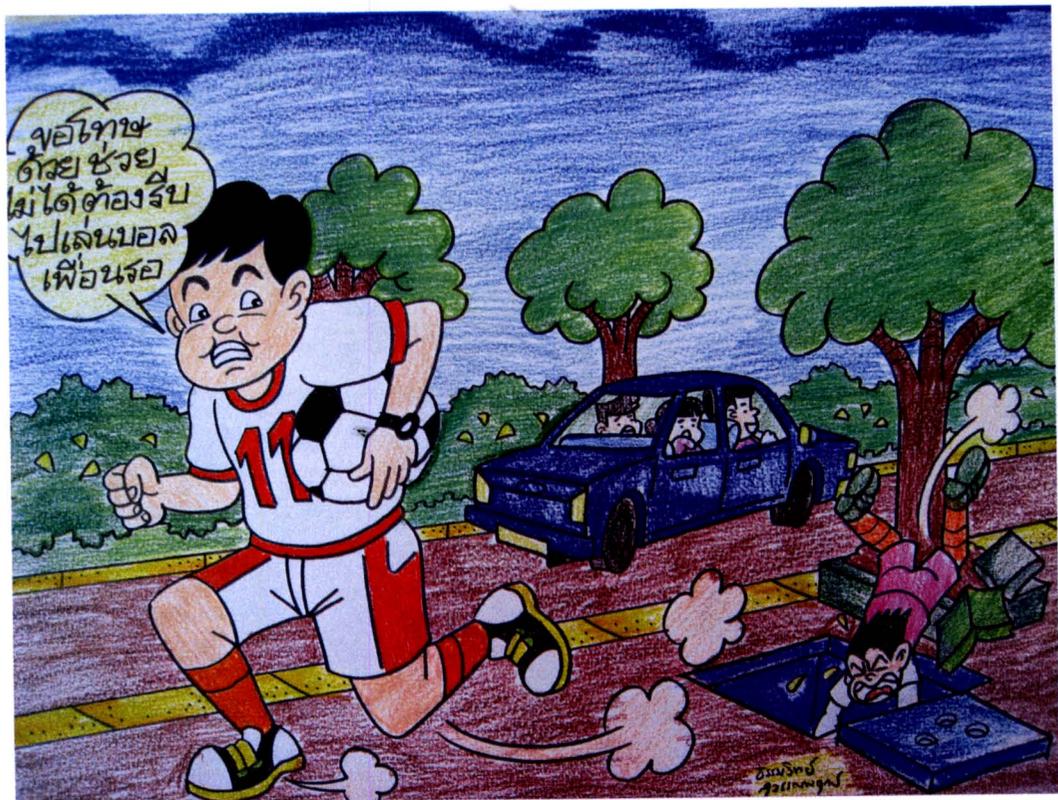

ชุดที่ 2 ความเสียสละ/ไม่เสียสละ

ชุดที่ 3 มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม/ไม่ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ๑ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เวลา 4 ชั่วโมง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวชี้วัด

เข้าใจและปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ยอมรับในความสามารถ เห็นคุณค่าในตนเองและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตัวตามทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทรได้
2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (ผล)และเชื่อมโยงเหตุกับผลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ทั้งในระดับบุคคลและระบบ
3. สามารถคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทร
4. เสนอแนวทางจัดการปัญหาเกี่ยวกับทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทรจากตัวบุคคลและระบบได้
5. นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้

แนวคิดสำคัญ

1. ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร หมายถึง ลักษณะทางจิตใจที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม ความมีน้ำใจ ความเสียสละ และมุ่งทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
2. องค์ประกอบสำคัญของทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร ประกอบด้วย
  - 2.1 ความมีน้ำใจ หมายถึง การรู้สึกสงสารอยากช่วยเหลือผู้อื่นและลงมือช่วยเหลือผู้อื่นทั้งทางกาย วาจาและใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน
  - 2.2 ความเสียสละ หมายถึง การแบ่งปัน การช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของหรือแรงกาย เพื่อให้ผู้อื่นมีความสุขหรือพ้นทุกข์ โดยไม่หวังผลตอบแทน

2.3 มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่น โดยเกิดผลดี หรือ ประโยชน์กับคนหมู่มากโดยไม่หวังผลตอบแทน

3. ผลของการมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

3.1. ความมีน้ำใจ

3.1.1 ผลของการมีน้ำใจ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	สุขใจ	ชื่นใจ	อímใจ	ภูมิใจ	
ผู้รับ	พอใจ	ชื่นใจ	สุขใจ	อímใจ	ไม่ทุกข์ร้อน

3.1.2 ผลของการไม่มีน้ำใจ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	ไม่สุขใจ	ไม่ชื่นใจ	ไม่อímใจ	ไม่ภูมิใจ	
ผู้รับ	ไม่พอใจ	ไม่อímใจ	ไม่สุขใจ	ลำบาก	มีความทุกข์

3.2. ความเสียสละ

3.2.1 ผลของการมีความเสียสละ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	สุขใจ	ดีใจ	อímใจ	มีความสุข	รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า
ผู้รับ	ดีใจ	มีความสุข	สบายกาย	สบายใจ	ไม่มีทุกข์

3.2.2 ผลของการไม่มีความเสียสละ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	ไม่สุขใจ	ไม่ดีใจ	ไม่มีความสุข	ไม่รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า	
ผู้รับ	ไม่พอใจ	ไม่สบายกาย	ไม่สบายใจ	มีทุกข์	

3.3. การมุ่งทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3.3.1 ผลของการมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	สุขใจ	ชื่นใจ	ยินดี	ภาคภูมิใจ	
ผู้รับ	สะดวกสบาย	พ้นทุกข์			

3.3.2 ผลของการไม่มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ผู้เห็นแก่ตัว	ไม่มีความสุข	ไม่ภูมิใจ			
ผู้รับ	ไม่สะดวกสบาย	มีความทุกข์			

4. การร่วมแรงร่วมใจกันทำงานเพื่อส่วนรวมหรือการทำงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันส่งผลให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

สื่อการจัดการเรียนรู้

1. สถานการณ์ที่ 2 (ชั่วโมงที่ 1)
2. แบบบันทึกการเรียนรู้
3. แบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความดีของฉัน(ชั่วโมงที่ 3)
4. บัตรข้อความเหตุและผล(ชั่วโมงที่ 3)

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
2. วัดจากการตอบในแบบบันทึกการเรียนรู้
3. พิจารณาให้คะแนนการเขียนแผนผังความคิด

ขั้นสังเกต (ชั่วโมงที่ 1)

การจัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 4 คน โดยครูให้นักเรียนเลือกกระดาษสีที่ครูตัดไว้ 8 สีๆละเท่าๆกัน เมื่อเลือกแล้วให้นักเรียนรวมกลุ่มตามสีของที่นักเรียนเลือก

2. ครูเสนอ สถานการณ์ ที่ 2 ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันศึกษาและอภิปรายในกลุ่มย่อยและทั้งห้อง

ครู : ปัญหาคืออะไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) โรงเรียนถูกปิด โรงเรียนสกปรก ขยะเน่าเหม็น

ครู : ปัญหานี้เคยเกิดขึ้นแล้วหรือไม่ ถ้าเคย เป็นอย่างไร สุดท้ายผลเป็นอย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เคยที่โรงเรียนเรานี้แหละ แต่เป็น ป. 5
ที่ไม่ช่วยกันทำความสะอาด สะอาดห้อง จนสุดท้ายมีหนอนขึ้นที่หลังห้อง

ครู : มีใครเกี่ยวข้องกับปัญหานี้บ้าง

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) นักเรียนโรงเรียนอันดาวิทยาคมทุกคนช่วยกันดูแลรักษา ความสะอาดของโรงเรียน

นักเรียนโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษา ทั้งขยะไม่เป็นที่ ทำความสะอาดไม่เป็น ไม่มีน้ำใจ และความเสียสละในการดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน

ครู : นักเรียนโรงเรียนอันดาวิทยาคมรู้สึกอย่างไรกับการที่เสียสละและอาสาสมัครทำประโยชน์เพื่อ ส่วนรวม ในการดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน

- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สุขใจ อิ่มใจ และเกิดความภาคภูมิใจ
- ครู : ครู ที่ได้รับความช่วยเหลือและผู้ปกครองที่พบเห็นนักเรียนช่วยกันดูแลและรักษาความสะอาดของโรงเรียนจะรู้สึกอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ครูก็จะไม่ลำบาก สบายกาย สบายใจ ไม่ทุกข์ร้อน ผู้ปกครองก็ดีใจ สุขใจ สบายใจ
- ครู : ผลสุดท้ายโรงเรียนอันดามันเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ได้รับคำชมเชยและรางวัลโรงเรียนที่สะอาดที่สุดในจังหวัดซึ่งนำมาสู่ความภาคภูมิใจของนักเรียนทุกคน
- ครู : จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษาโรงเรียนมีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่ได้แก้ไข นักเรียนต่างก็เก้กัน ไม่มีน้ำใจ
- ครู : ผลสุดท้ายโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษาเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) โรงเรียนสกปรก ขยะเน่าเหม็น นักเรียนและครูไม่ยอมมาโรงเรียน ไม่มีความสุขและเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค จนในที่สุดถูกปิดโรงเรียน
- ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนโรงเรียนอันดามัน เรียกว่าอะไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี
- ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษา แสดงว่ามีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี หรือไม่
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่มี
- ครู : นักเรียนคิดว่าปัญหาที่พบเห็นมีอะไรบ้าง
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ที่เกี่ยวกับบุคคล
1. นักเรียนทิ้งขยะไม่เป็นที่
  2. นักเรียนทำความสะอาดไม่เป็น
  3. นักเรียนไม่สนใจปล่อยขยะทิ้งไว้
  4. นักเรียนทิ้งขยะลงในส้วมทำให้อุดตันจนเอ่อล้นมีกลิ่นเหม็น
- ที่เกี่ยวข้องกับระบบ
1. คนทำความสะอาดของโรงเรียนไม่เพียงพอ
  2. ผู้ปกครองไม่ฝึกให้นักเรียนทำความสะอาด

3. ครูไม่สอนและฝึกการดูแลรักษาความสะอาดให้กับนักเรียน
4. เจ้าของโรงเรียนตัดสินใจผิดที่ลดคนทำความสะอาดโรงเรียน
5. ครูไม่มีอุปกรณ์ทำความสะอาดให้นักเรียนอย่างเพียงพอ
6. ครูไม่ปลูกฝังนิสัยความมีน้ำใจ ความเสียสละและมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมให้กับนักเรียน

ครู : เรื่องนี้ควรตั้งชื่ออย่างไร

นักเรียน : .....

ครู : นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของใครเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีในเรื่องนี้ และเพราะอะไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) นักเรียนโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษา เพราะไม่รู้จักการทำเพื่อส่วนรวม

ครู : นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมหรือการกระทำของใครเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องนี้ และเพราะอะไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) นักเรียนโรงเรียนอเนกวิทยาคม เพราะ มีน้ำใจ และความเสียสละทำเพื่อส่วนรวม

ครู : นักเรียนคิดว่าจะปฏิบัติตนตามพฤติกรรมหรือการกระทำของใครเป็นแบบอย่าง

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) นักเรียนโรงเรียนอเนกวิทยาคม

ชั้นอธิบาย (ชั่วโมงที่ 2)

การจัดการเรียนรู้

1.ครูขออาสาสมัครนักเรียนเพื่อแสดงละครตามสถานการณ์ที่ 2 ให้กลุ่มต่างๆ ดูและร่วมกันตอบคำถาม ดังนี้

ครู ผล: โรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษา สกปรกมีสาเหตุมาจากอะไร

นักเรียน เหตุ: (คำตอบที่คาดหวัง)

1. นักเรียนทิ้งขยะไม่เป็นที่
2. นักเรียนทำความสะอาดไม่เป็น
3. นักเรียนไม่สนใจปล่อยขยะทิ้งไว้นาน
4. นักเรียนทิ้งขยะลงในส้วมทำให้อุดตันจนเอ่อล้นมีกลิ่นเหม็น
4. คนทำความสะอาดของโรงเรียนไม่เพียงพอ

5. ผู้ปกครองไม่ฝึกให้นักเรียนทำความสะอาด
6. ครูไม่สอนการดูแลรักษาความสะอาดให้นักเรียน
7. เจ้าของโรงเรียนตัดสินใจผิดที่ลดคนทำความสะอาดโรงเรียน
8. ครูไม่มีอุปกรณ์ทำความสะอาดให้นักเรียนอย่างเพียงพอ
9. ครูไม่ฝึกนักเรียนให้ทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ครู : จากคำตอบข้างต้นอะไรเป็นเหตุที่มาจากตัวบุคคลและอะไรที่มาจากระบบ

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สาเหตุจากตัวบุคคล

1. นักเรียนทิ้งขยะไม่เป็นที่
2. นักเรียนทำความสะอาดไม่เป็น
3. นักเรียนไม่สนใจปล่อยขยะทิ้งไว้นาน
4. นักเรียนทิ้งขยะลงในส้วมทำให้อุดตัน

สาเหตุจากระบบ

1. คนทำความสะอาดของโรงเรียนไม่เพียงพอ
2. ผู้ปกครองไม่ฝึกให้นักเรียนทำความสะอาด
3. ครูไม่สอนการดูแลรักษาความสะอาดให้นักเรียน
4. เจ้าของโรงเรียนตัดสินใจผิดที่ลดคนทำความสะอาดโรงเรียน
5. ครูไม่มีอุปกรณ์ทำความสะอาดให้นักเรียนอย่างเพียงพอ
6. ครูไม่ฝึกนักเรียนให้ทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมหรือกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์

ครู ผล: เพราะอะไรนักเรียนโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษาจึงไม่อยู่ช่วยทำความสะอาดโรงเรียน

นักเรียน เหตุ: (คำตอบที่คาดหวัง) ทำไม่เป็นและขาดการฝึกการช่วยเหลือผู้อื่น

ครู เหตุ: จากการที่นักเรียนทำไม่เป็น และขาดการฝึกช่วยเหลือผู้อื่น มีผลอะไรตามมา

นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) ห้องเรียน โรงเรียนสกปรก เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ไม่สุขใจ และไม่ภาคภูมิใจ ไม่อยากมาเรียน

ครู เหตุ : ครูรู้สึกอย่างไรที่นักเรียนโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษา ไม่มีน้ำใจและความเสียสละที่จะทำความสะอาดโรงเรียนของตนเอง

นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) ทุกข์ใจ ไม่สบายใจ และ ไม่มีความสุข

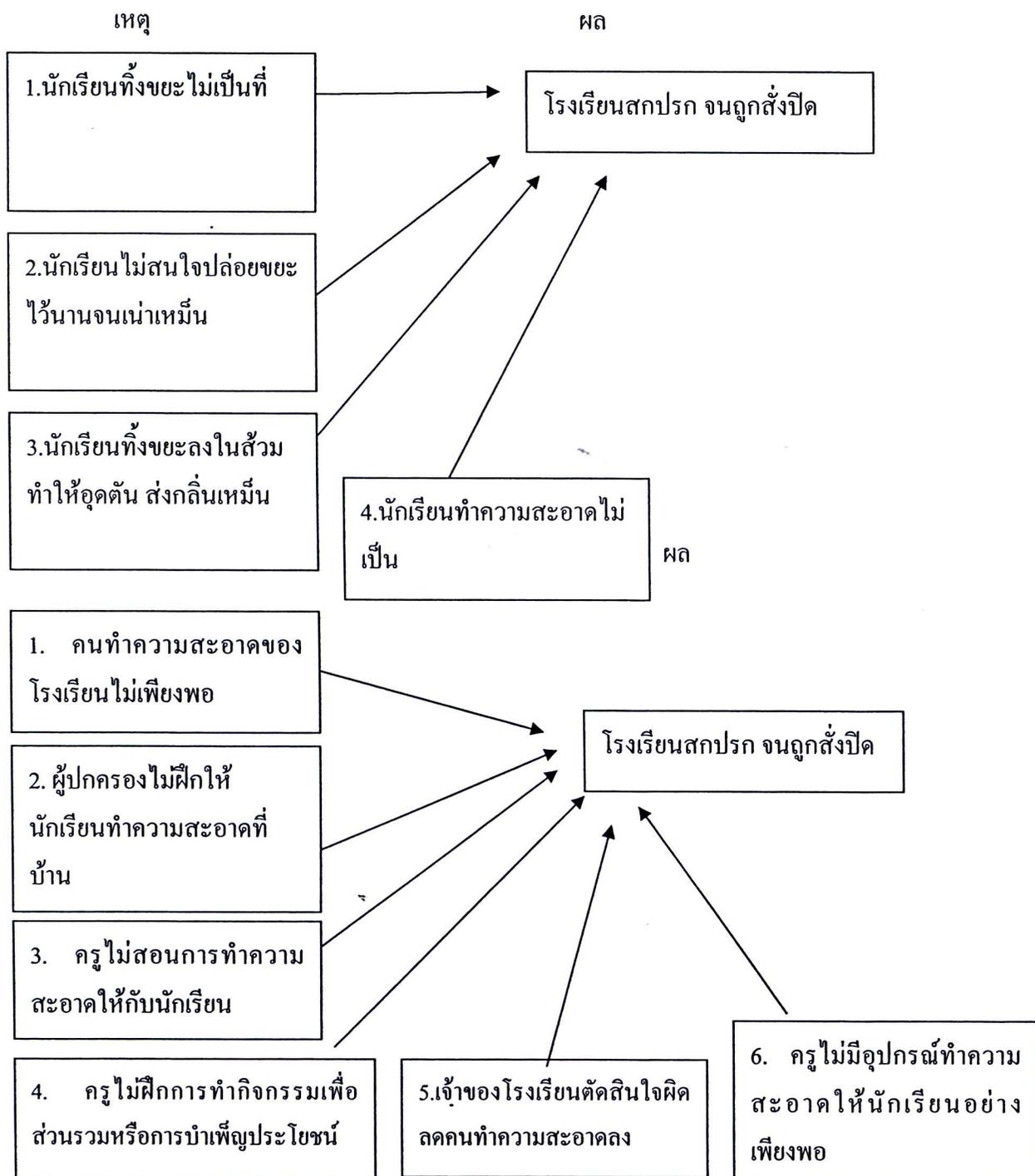
- ครู เหตุ : จากการที่นักเรียนหลายๆคนในโรงเรียนขาดความมีน้ำใจและความเสียสละ มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่ได้ได้รับความร่วมมือในการทำกิจกรรม เพราะห่วงแต่ความสบายของตนเอง
- ครู เหตุ : จากการที่นักเรียนทิ้งขยะไม่เป็นที่ มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) ขยะเกลื่อนกลาด โรงเรียนสกปรก ทำความสะอาดไม่ไหว
- ครู เหตุ : จากการที่นักเรียนไม่สนใจ ทิ้งขยะไว้นาน มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) ขยะเน่าเหม็นและอาจมีสัตว์มาคุ้ยเขี่ยเป็นแหล่งของเชื้อโรค
- ครู เหตุ : จากการที่นักเรียนทิ้งขยะลงในส้วมทำให้อุดตัน มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) ส้วมตัน ส่งกลิ่นเหม็น
- ครู เหตุ : จากการที่นักเรียนทำความสะอาดไม่เป็น มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่มีนักเรียนช่วยกันทำความสะอาด โรงเรียน
- ครู เหตุ : จากการที่คนทำความสะอาดของโรงเรียนไม่เพียงพอ มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) ทำความสะอาดไม่ทั่วถึงและไม่ทันจนขยะเน่าเหม็น
- ครู เหตุ : จากการที่เจ้าของโรงเรียนตัดสินใจผิดพลาดคนทำความสะอาดลง มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) นักการภารโรงทำความสะอาดไม่ไหว
- ครู เหตุ : จากการที่ผู้ปกครองไม่ฝึกให้นักเรียนทำความสะอาดมาก่อน มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) ทำไม่เป็น และไม่รู้สึว่าตนเองมีความสามารถที่จะช่วยเหลือผู้อื่น
- ครู เหตุ : จากการที่ครูไม่สอนการทำความสะอาดให้กับนักเรียน มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) นักเรียนทำไม่เป็น และไม่มีน้ำใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่นเพราะไม่รู้ว่าจะช่วยได้อย่างไร
- ครู เหตุ : จากการที่ครูไม่มีอุปกรณ์การทำความสะอาดให้นักเรียนอย่างเพียงพอ มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) นักเรียนทำความสะอาดไม่ได้เพราะไม่มีอุปกรณ์
- ครู เหตุ : จากการที่ครูไม่ฝึกให้นักเรียนมีน้ำใจ ความเสียสละและมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีผลอะไรตามมา

- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการมีน้ำใจ ความเสียสละและการทำเพื่อส่วนรวม
- ครู ผล : โรงเรียนอานดาวิทยาคม ได้รับรางวัล โรงเรียนสีเขียวและรางวัล โรงเรียนสะอาดที่สุดในจังหวัด มีสาเหตุมาจากอะไร
- นักเรียน เหตุ : (คำตอบที่คาดหวัง)
1. นักเรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร
  2. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์บ่อยๆ
  3. ครูฝึกให้นักเรียนทำความสะอาดโรงเรียนด้วยตนเอง
- ครู ผล : จากคำตอบข้างต้นอะไรเป็นเหตุที่มาจากบุคคลและอะไรเป็นเหตุที่มาจากระบบ
- นักเรียน เหตุ : (คำตอบที่คาดหวัง) สาเหตุมาจากบุคคล
1. นักเรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร สาเหตุที่มาจากระบบ
  1. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์บ่อยๆ
  2. ครูฝึกให้นักเรียนทำความสะอาดด้วยตนเอง
- ครู เหตุ : จากการที่นักเรียนนักเรียนมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) โรงเรียนจะสะอาด, ได้รับรางวัล, นักเรียนมีน้ำใจ ความเสียสละเพื่อส่วนรวม ร่วมกันทำความสะอาดโรงเรียน
- ครู เหตุ : จากการที่ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์บ่อยๆ ผลเป็นอย่างไร
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) โรงเรียนสะอาด, ได้รับรางวัล, นักเรียนมีน้ำใจ รู้จักความเสียสละและมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมมากขึ้น
- ครู เหตุ : สมมตินักเรียนเป็นนักเรียน โรงเรียนอานดาวิทยาคมจะรู้สึกอย่างไร
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) สุขใจ อิ่มใจ ภาคภูมิใจ
- ครู เหตุ : สมมตินักเรียนเป็นครู โรงเรียนอานดาวิทยาคม จะรู้สึกอย่างไร
- นักเรียน ผล : (คำตอบที่คาดหวัง) ดีใจ สุขใจ ชื่นใจ สบายใจ ไม่มีทุกข์

ครู : สรุปแล้วสาเหตุของปัญหาโรงเรียนสกปรกจนถูกสั่งปิดเป็นเพราะอะไร
 ครูให้นักเรียนเลือกบัตรข้อความ ไปคิดว่าข้อความใดเป็นเหตุ ข้อความใด
 เป็นผล

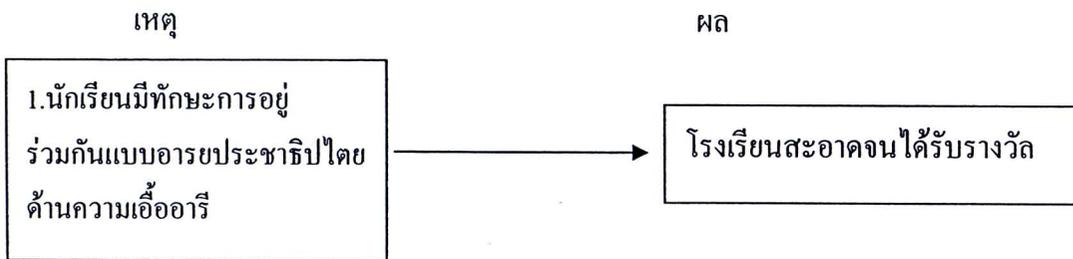
นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง)

เกี่ยวกับบุคคล

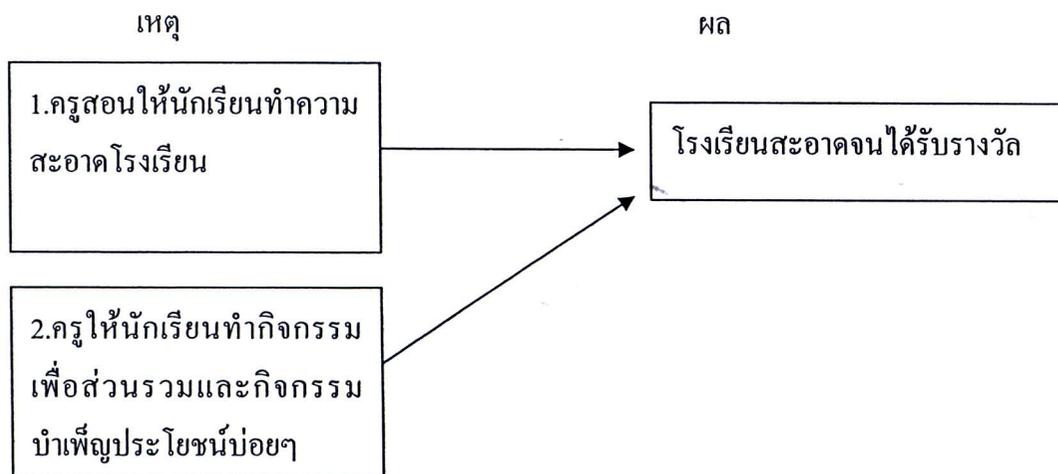

ครู : สรุปลแล้วสาเหตุที่โรงเรียนอันดาวิทยาคมสะอาดและในที่สุดได้รับรางวัลโรงเรียนสีเขียวเป็นเพราะอะไร ครูให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาและเลือกบัตรข้อความว่าบัตรใดเป็นเหตุและบัตรใดเป็นผล

เกี่ยวกับบุคคล

สาเหตุที่มาจากระบบ

ขั้นทำนายและทดลอง (ชั่วโมงที่ 3)

การจัดการเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงละครเรื่องที่นักเรียนได้แสดงไปแล้ว ตามประเด็นต่อไปนี้

ครู : ถ้าโรงเรียนมีการจ้างบริษัททำความสะอาดเข้ามาทำต่อจะเกิดผลอย่างไร
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) โรงเรียนก็จะสะอาดน่าอยู่ นักเรียนก็สบาย สุขใจอยากที่จะมาโรงเรียน

- ครู : ถ้านักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนทุกคนดูแลรักษาความสะอาดห้องเรียนและโรงเรียนอย่างจริงจัง จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) โรงเรียนก็จะสะอาดน่าเรียนและนักเรียนก็จะมีความรู้สึก เสียสละ มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- ครู : ถ้านักเรียนเป็นนักเรียนในโรงเรียนอรรคาวิทยาคุณจะช่วยเพื่อนทำความสะอาด โรงเรียนหรือไม่ อย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ช่วยทำ เพราะถ้าเราไม่ช่วยกันทำแล้วใครจะทำ บางคนไม่ทำเราก็มีน้ำใจทำให้
- ครู : ถ้ามีคนเช่นเดียวกับนักเรียนโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษาอยู่ในครอบครัวของนักเรียนครอบครัว จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ครอบครัวจะไม่สามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้เพราะไม่มีใครทำอะไรเลย เอาแต่รอ
- ครู : ถ้าในโรงเรียน และสังคมมีเด็กอย่างนักเรียนโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษาหลายๆ จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สังคมจะล่าหลัง เพราะไม่มีคนช่วยกันทำงาน
- ครู : ถ้านักเรียนโรงเรียนอรรคาวิทยาคุณเอาแต่พูดไม่ลงมือทำผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) โรงเรียนจะสกปรกและสุดท้ายไม่ได้รางวัลอะไรเลย
- ครู : (คำตอบที่คาดหวัง) ถ้านักเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษาร่วมมือกันทำความสะอาดโรงเรียนผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) โรงเรียนจะสะอาดน่าเรียน นักเรียนมีจิตใจมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ในที่สุดโรงเรียนจะได้รับรางวัล
- ครู : ถ้าไม่ยอมให้เกิดเหตุการณ์อย่างโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษา ควรทำอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เกี่ยวกับคน
  1. นักเรียนต้องฝึกการทิ้งขยะให้เป็นที่
  2. นักเรียนควรฝึกการทำความสะอาดด้วยตนเอง
  3. นักเรียนควรฝึกการเป็นผู้ให้ การทำเพื่อผู้อื่นและส่วนรวมบ่อยๆ
เกี่ยวกับระบบ

1. ครูควรปลูกฝังความมีน้ำใจ ความเสียสละและมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในระหว่างเรียนบ่อยๆ
2. ครูสอนให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน โรงเรียนและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
3. ครูฝึกให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมหรือบำเพ็ญประโยชน์บ่อยๆ
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้รักษาความสะอาด
5. ผู้ปกครองฝึกให้นักเรียนทำความสะอาดที่บ้าน

2. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดที่ 1 เรื่องความดีของฉันเพื่อทบทวนความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

3. ครูให้นักเรียนนำเสนอความดีของตนเองที่หน้าชั้นเรียนแล้วสรุปถึงความสำคัญของการมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทร

ขั้นควบคุมและสร้างสรรค์ (ชั่วโมงที่ 4)

การจัดการเรียนรู้

1. ครูทบทวนสถานการณ์ ที่ 2 แล้วให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม ตามประเด็นดังนี้

ครู : ถ้านักเรียนมีเพื่อนอย่างนักเรียนโรงเรียนฟ้าโสภาวิทยาลัยศึกษานักเรียนจะมีวิธีการช่วยให้เขามีน้ำใจ เสียสละและมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมได้อย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ชักชวนหลายๆครั้ง แนะนำ ทำให้ดูเป็นตัวอย่าง เมื่อสำเร็จเขาก็จะภาคภูมิใจ

ครู : จะทำอย่างไรเพื่อไม่ให้เรื่องทำนองนี้เกิดขึ้นกับเรา

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เราควรชักชวนเพื่อนๆ ให้เป็นคนมีน้ำใจด้วยการลงมือกระทำให้คนอื่นเห็น

ครู : มีวิธีการใดบ้างที่นักเรียนจะฝึกให้ตนเองมีความรู้สึกไม่เห็นแก่ตัวและต้องทำเพื่อส่วนรวม

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ช่วยเหลือ แบ่งปันสิ่งของต่างๆให้เพื่อน บ่อยๆ ช่วยกันอาสาทำความดีให้กับโรงเรียนเป็นต้น

ครู : มีวิธีการใดบ้างที่จะส่งเสริมให้นักเรียนทุกคน รักการมีน้ำใจ เสียสละและมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในระยะยาว

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) จัดแข่งขันหรือมอบรางวัลให้กับนักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดีจากรเรียนต่อผู้อื่น

ครู : ถ้าโรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษาต้องการจะได้รับรางวัล โรงเรียนสีเขียวและรางวัล โรงเรียนสะอาด ต้องทำอย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เกี่ยวกับคน

1. นักเรียนต้องฝึกการทิ้งขยะให้เป็นที่
2. นักเรียนควรฝึกการทำความสะอาดด้วยตนเอง
3. นักเรียนควรฝึกการเป็นผู้ให้ การทำเพื่อผู้อื่นและส่วนรวมบ่อยๆ

เกี่ยวกับระบบ

1. ครูควรปลูกฝังความมีน้ำใจ ความเสียสละและมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในระหว่างเรียนบ่อยๆ
2. ครูสอนให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน โรงเรียนและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
3. ครูฝึกให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมหรือบำเพ็ญประโยชน์บ่อยๆ
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมให้รักษาความสะอาด
5. ผู้ปกครองฝึกให้นักเรียนทำความสะอาดที่บ้าน

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ระดมสมองคิดพิจารณาปัญหาการเข้าห้องน้ำแล้วไม่ทำความสะอาดของนักเรียน แล้วเขียนเป็นแผนผังความคิด ตามแบบการเขียนแผนผังความคิด 1-3

3. เมื่อนักเรียนเขียนแผนผังความคิดเรียบร้อยแล้วให้นำเสนอหน้าชั้นเรียนทีละกลุ่มแล้วร่วมกันสรุปถึงประโยชน์ของการมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้แผนอารยวิถีฯ 2

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหา
1	<p>1.นักเรียนได้รับเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ จึงสนใจอ่านสถานการณ์ปัญหาทุกคน</p> <p>2.นักเรียนไม่นำความรู้เดิมจากชั่วโมงก่อนมาใช้ในการตอบคำถาม แต่จะอาศัยการตอบตามความคิดของตนเองซึ่งไม่ตรงกับคำตอบที่คาดหวัง</p> <p>3. นักเรียนไม่เคยฝึกเรียนไปด้วยและบันทึกตามไปด้วยจึงเสียเวลามากในแต่ละขั้นตอน</p> <p>4. นักเรียนไม่เข้าใจความหมายของคำว่าระบบ นักเรียนจึงแยกไม่ได้ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นปัญหาใดมาจากระบบหรือมาจากบุคคล</p>	<p>1. ครูชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการใช้เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้</p> <p>2. ครูอธิบายความหมายของคำว่าบุคคลและระบบ</p>	<p>1.ครูแนะนำแนวทางการคิดและตอบคำถามให้นักเรียนเพื่อเชื่อมโยงความรู้เก่ากับใหม่</p> <p>2. นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกการเรียนรู้ไม่ได้ ครูจึงให้นักเรียนช่วยกันตอบแล้วครูเขียนลงบนกระดานเพื่อให้นักเรียนเขียนตาม</p> <p>3.ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างปัญหา ครูอธิบายแล้วช่วยกันฝึกแยกปัญหาที่มาจากคน และระบบ</p>

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหา
2	<p>1. นักเรียนบอกสาเหตุของปัญหาได้ดีขึ้น และสามารถแยกสาเหตุที่มาจากบุคคล และระบบได้ถูกต้องมากขึ้น</p> <p>2. นักเรียนสนใจและร่วมตอบคำถามเป็นอย่างดี</p> <p>3. นักเรียนยังบันทึกลงในแบบบันทึกการเรียนรู้ช้าและบางคนไม่เข้าใจ เพราะในแบบฝึกหัดไม่มีข้อความที่เป็นคำถามให้ตอบ</p>	<p>1. ครูเสริมแรงด้วยการกล่าวชมเชยนักเรียนที่ตอบได้ถูกต้องหรือใกล้เคียงแล้วให้เพื่อน คน อื่น ๆ ดู เป็นแบบอย่าง</p> <p>2. ครูสังเกตนักเรียนทุกคนเพื่อดูว่าทำแบบบันทึกการเรียนรู้ได้หรือไม่</p>	<p>1. นักเรียนทำแบบบันทึกการเรียนรู้ได้เป็นบางคน ครูจึงใช้วิธีการฉายขึ้นบนกระดานโดยให้มีคำถามไว้ด้วยแล้วเว้นตรงคำตอบเพื่อให้นักเรียนทราบว่า จะต้องบันทึกเกี่ยวกับอะไรบ้าง</p> <p>ครูให้นักเรียนทำตามช้าๆ พร้อมๆกัน</p>
3	<p>1. นักเรียนตอบคำถามแบบการทำนายได้</p> <p>2. นักเรียนวางรูปแบบการเขียนแบบบันทึกการเรียนรู้ไม่ค่อยได้</p> <p>3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องความคิดของฉันทน์ แต่ไม่เข้าใจ ในช่องที่ถามว่าใช้ความสามารถอะไร</p>	<p>1. ครูเดินดูนักเรียนทุกกลุ่มขณะทำงานเพื่อสังเกตว่านักเรียนทุกคนทำได้หรือไม่</p> <p>2. ครูเสริมแรงบวกและสรุปร่วมกับนักเรียนถึงแบบอย่างการทำความดีของเพื่อน</p>	<p>1. ครูยังเสียเวลาในการรอคอยให้นักเรียนคนที่ไม่เข้าใจในการเขียนที่กรการเรียนรู้ ครูจึงให้นักเรียนร่วมกันคิดแล้วครูเขียนลงบนกระดานให้นักเรียนดูแล้วเขียนตาม</p> <p>2. นักเรียนไม่เข้าใจ ในช่องที่ถามว่าใช้ความสามารถอะไร ในการทำความดี ครูจึงฉายแบบฝึกหัดที่ 1 ขึ้นบนกระดานทดลองทำเป็นตัวอย่างให้นักเรียนดู</p>

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหา
4	<p>1. นักเรียนทำงานกลุ่มร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มดี ระหว่างกลุ่มมีบ้างเล็กน้อย เช่น การให้ยืมอุปกรณ์ หรือแลกเปลี่ยนกัน เช่น สี ยางลบ</p> <p>2. นักเรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนด้วยความสนุกสนาน และมีความกล้าในการพูดหน้าชั้นเรียน แต่บางกลุ่มยังอายและเงินไม่กล้าพูด</p> <p>3. นักเรียนหลายคนรู้สึกดีใจที่ได้คะแนนในการทำงานและรายงานดี</p>	<p>1. ครูอธิบายความสำคัญของการอยู่ร่วมกัน การทำงานด้วยกันและความมีน้ำใจ</p> <p>2. ครูอธิบายเพิ่มเติมเรื่องการทำแผนผังความคิดว่ามีหลายรูปแบบ และให้นักเรียนเลือกมาใช้ตามความสนใจ</p> <p>3. ครูเสริมแรงด้วยการจัดการทำงานและรายงานเป็นการแข่งขันกัน และนำผลงานนักเรียนติดที่ด้านล่างของอาคารเรียน</p>	<p>1. ครูให้กลุ่มที่ไม่กล้าพูดพบครูหลังเลิกเรียน เพื่อสอบถามสาเหตุที่ไม่กล้าพูดหน้าชั้นเรียน ซึ่งผลการสัมภาษณ์พบว่านักเรียนไม่กล้ารายงานหน้าชั้นเรียนเพราะกลัวเพื่อนหัวเราะ ซึ่งครูได้แนะนำการรายงานหน้าชั้น การเตรียมตัว ส่วนเรื่องเพื่อนที่ชอบแซว ครูได้ขอความร่วมมือให้ทุกคนมีมารยาทในการเป็นผู้ฟังที่ดี</p> <p>2. เวลาในการนำเสนอผลงาน และสรุปน้อย อีกทั้งมีการซักถามของครูและเพื่อนๆ ต่างกลุ่ม จึงควรเพิ่มเวลาให้มากกว่าเดิม</p>

ใบงานที่ 1

เรื่อง ความดีของฉัน

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น.....

เลขที่.....ชั้น.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนนึกถึงความมีน้ำใจ ความเสียสละและมุ่งมั่นทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ที่ทำได้สำเร็จและพอใจ โดยเรียงลำดับมากไปหาน้อย 5 เรื่อง

งานที่ทำได้	ความพอใจ	ทำอย่างไร	นักเรียนใช้ความสามารถอะไร	สรุป
1.				นักเรียนภาคภูมิใจ ในการกระทำของ นักเรียนหรือไม่ ....
2.				
3.				
4.				
5.				

สถานการณ์ ที่ 2

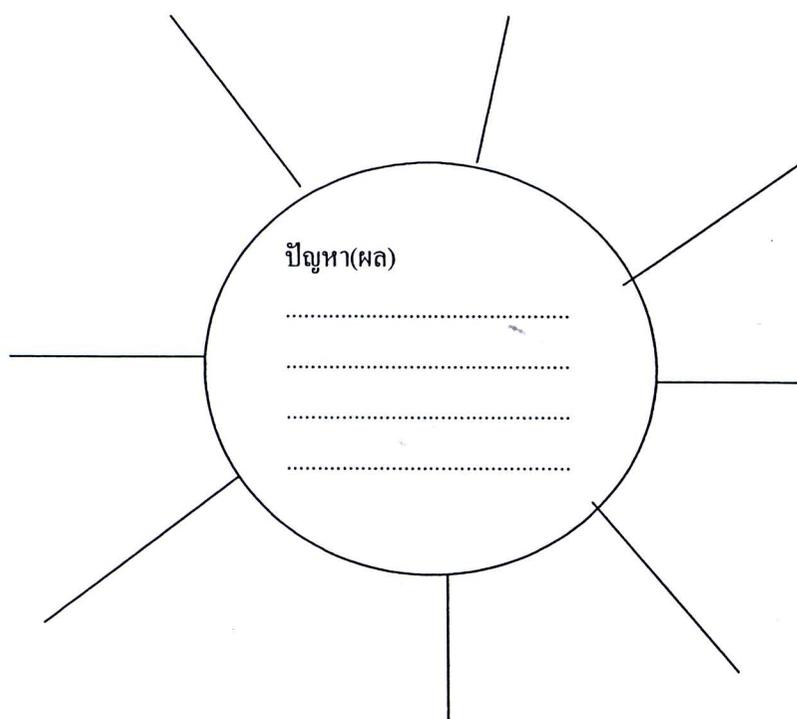
ปี พ.ศ. 2553 เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจ ครั้งใหญ่ หลายๆ โรงเรียนประสบปัญหาขาดทุนอย่างหนักติดต่อกันจนทำให้บางโรงเรียนต้องปิดกิจการ หรือต้องหาทางตัดรายจ่ายของโรงเรียน โรงเรียนฟ้าใสพิทยาลัยศึกษา เป็นโรงเรียนเอกชนชื่อดังแห่งหนึ่งใจกลางกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่เป็นคนที่มีฐานะค่อนข้างดี ตามใจลูกไม่ให้ช่วยทำงานบ้านเพราะเกรงว่าลูกจะเหนื่อย ทางโรงเรียนเคยจ้างพนักงานบริษัทเข้ามาทำความสะอาดแทนนักเรียนทุกอย่างแต่เนื่องจากโรงเรียนประสบปัญหาจึงไม่สามารถจ้างบริษัททำความสะอาดเข้ามาได้เหมือนแต่ก่อน คงเหลือแค่พนักงานภารโรงเพียง 2 คน จึงขอความร่วมมือจากนักเรียนทุกห้องให้ช่วยกันทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณต่างๆ ของโรงเรียนกันเอง แต่อุปกรณ์ทำความสะอาดที่ชำรุดใช้การไม่ได้แล้วก็ยังไม่ซื้อใหม่และไม่เพียงพอ อีกทั้งนักเรียนในโรงเรียนเคยได้รับความสบายมีคนทำให้ตลอดจึงทำไม่เป็น และไม่ได้ใส่ใจ ห่วงเล่น ต่างพากันเกี่ยงไม่ทำเวรประจำวัน ทั้งขยะไม่เป็นที่ ในห้องเรียนก็จะปิดขยะให้พ้นๆ ตัวเองเท่านั้น เพียงไม่กี่สัปดาห์ ขยะก็เพิ่มมากขึ้น ห้องน้ำห้องส้วมมีขยะอุดตันจนล้น ส่งกลิ่นเหม็นไปทั่ว ตามโคนต้นไม้ก็มีแต่ขยะ ทำให้ใครๆ ก็ไม่อยากที่จะเข้าเรียนจนแม้แต่ครูก็รู้สึกไม่สบายใจ เป็นทุกข์ ไม่มีความสุขและไม่อยากที่จะเข้ามาสอนเด็กนักเรียนโรงเรียนนี้ และเมื่อถึงขยะวันวานๆ ก็เน่าเหม็นมีสัตว์มาคุ้ยเขี่ยจนกลายเป็นแหล่งสะสมเชื้อโรค ในที่สุดทางเขตพื้นที่การศึกษาทราบเรื่องจึงสั่งให้ปิดโรงเรียน

ส่วนโรงเรียนอเนกวิทยาตาม โรงเรียนเอกชนชื่อดังอีกแห่งหนึ่ง นักเรียนทุกคนถูกฝึกให้ช่วยกันดูแลความสะอาดของโรงเรียนมาก่อน อีกทั้งยังจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อชุมชนบ่อยครั้งเมื่อเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ โรงเรียนลดพนักงานภารโรงเหลือแค่ลูกกับป้าที่อยู่โรงเรียนมานานเพียงสองนักเรียนในโรงเรียนทุกคนเห็นแล้วรู้สึกสงสาร หลังเลิกเรียนทุกๆ วันนักเรียนทุกคนจะช่วยกันทำความสะอาด กวาด ถู แล้วนำขยะไปเททิ้งที่ถังใหญ่ข้างโรงเรียน ในวันหยุดเสาร์ อาทิตย์หัวหน้าห้องได้จัดเวรให้ผลัดกันมากวาดสนามและเก็บใบไม้ จนครูและผู้ปกครองที่พบเห็นต่างก็ชื่นชม ยินดี นักเรียนทุกคนก็พากันชื่นใจ ดีใจ และมีความสุขในภาระทำของตนเอง และยิ่งกว่านั้นเมื่อทางโรงเรียนได้รับรางวัลโรงเรียนสีเขียว และชนะเลิศการประกวดโรงเรียนที่สะอาดที่สุดในจังหวัด ก็สร้างความชื่นใจ และความภาคภูมิใจให้กับนักเรียนทุกคนของโรงเรียนนี้

แบบการเขียนแผนผังความคิด (สภาพปัญหา)

วันที่.....

กลุ่ม.....

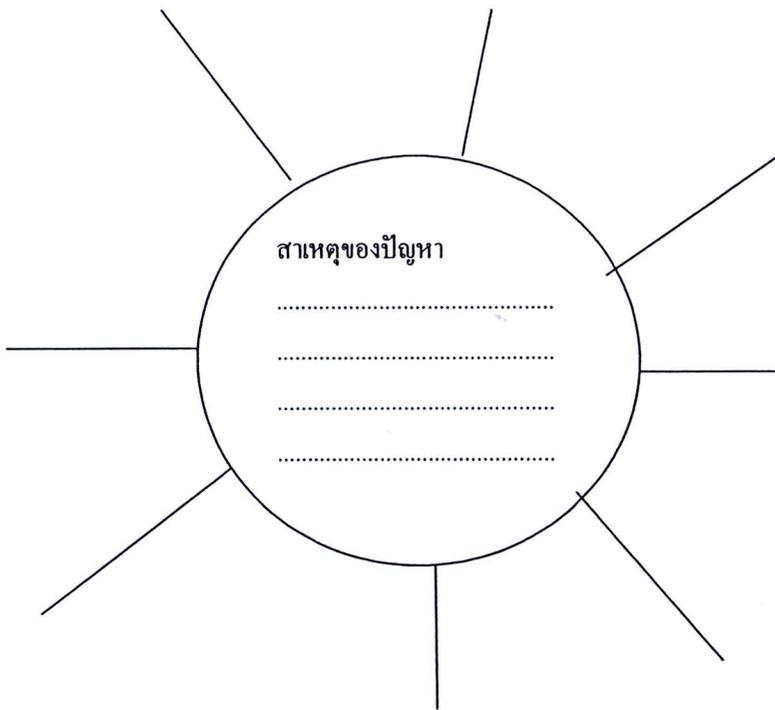

แบบการเขียนแผนผังความคิด (สาเหตุปัญหา)

วันที่.....

กลุ่ม.....

เกี่ยวกับบุคคล

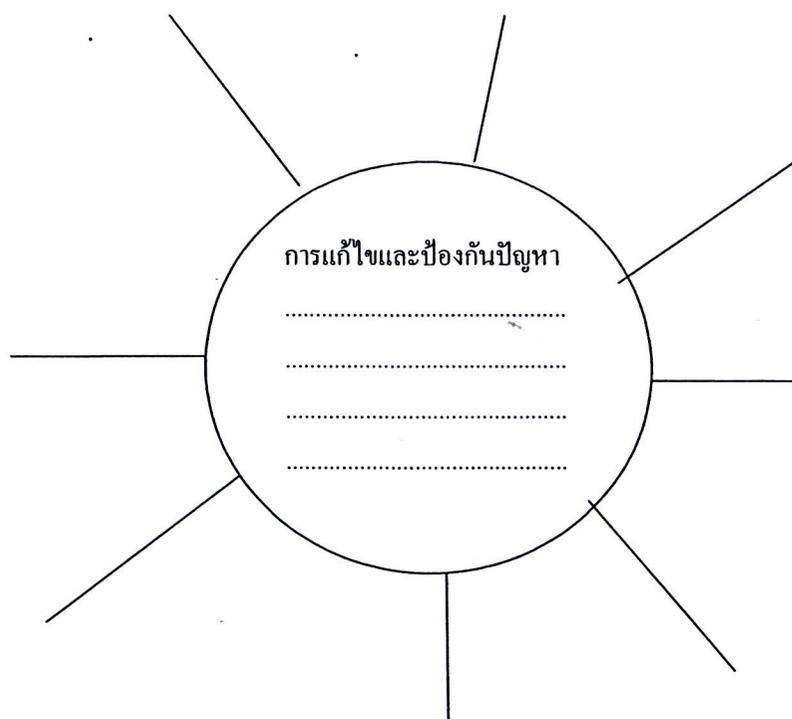
เกี่ยวกับระบบ

แบบการเขียนแผนผังความคิด (การแก้ไขและป้องกัน)

วันที่.....

กลุ่ม.....

เกี่ยวกับบุคคล

เกี่ยวกับระบบ

แบบการพิจารณาให้คะแนนการเขียนแผนผังความคิด

วันที่.....

กลุ่มที่	วิเคราะห์ผลของ ปัญหาได้ ครบถ้วน	วิเคราะห์เหตุของ ปัญหาได้ ครบถ้วน	มีความคิด สร้างสรรค์ในการ แก้ปัญหา	สมาชิกทุกคน ให้ความ ร่วมมือ	รวม คะแนน (20)
คะแนน	5	5	5	5	
1					
2					
3					
4					
5					

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นสังเกต

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

ตอนที่ ที่	ลักษณะของ ปัญหา	ผู้เกี่ยวข้อง, อย่างไร	เอื้ออารี	เห็น แบบอย่าง จากเพื่อน	เห็น คุณค่าใน ตนเอง

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษา

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

ตอนที่ ที่	ลักษณะของ ปัญหา	สาเหตุ / คนและระบบ	เอื้ออาทร	เห็นแบบอย่าง จากเพื่อน	เห็นคุณค่า ในตนเอง

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นทำนาย

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

การคาดคะเนผลเมื่อเปลี่ยนเหตุ ดี / ไม่ดี	เอืออาร์	เห็นแบบอย่าง จากเพื่อน	เห็น คุณค่าใน ตนเอง

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นควบคุมและสร้างสรรค์

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

ตอนที่	ลักษณะของปัญหา ที่มาจากบุคคล	แนวทางการป้องกันปัญหาที่บุคคล
ตอนที่	ลักษณะของปัญหา ที่มาจากระบบ	แนวทางการป้องกัน ปัญหาที่ระบบ

แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ๓

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 4 ชั่วโมง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวชี้วัด

เข้าใจและปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ยอมรับในความสามารถ เห็นคุณค่าในตนเองและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตัวตามทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทรได้
2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (ผล)และเชื่อมโยงเหตุกับผลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ทั้งในระดับบุคคลและระบบ
3. สามารถคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทร
4. เสนอแนวทางจัดการปัญหาเกี่ยวกับทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทรจากตัวบุคคลและระบบได้
5. นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ได้

แนวคิดสำคัญ

1. ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร หมายถึง ลักษณะทางจิตใจที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม ความมีน้ำใจ ความเสียสละ และมุ่งทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

2. องค์ประกอบสำคัญของทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร ประกอบด้วย

2.1 ความมีน้ำใจ หมายถึง การรู้สึกสงสารอยากช่วยเหลือผู้อื่นและลงมือช่วยเหลือผู้อื่นทั้งทางกาย วาจาและใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

2.2 ความเสียสละ หมายถึง การแบ่งปัน การช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของหรือแรงกาย เพื่อให้ผู้อื่นมีความสุขหรือพ้นทุกข์ โดยไม่หวังผลตอบแทน

2.3 มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่นโดยเกิดผลดี หรือ ประโยชน์กับคนหมู่มากโดยไม่หวังผลตอบแทน

3. ผลของการมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

3.1. ความมีน้ำใจ

3.1.1 ผลของการมีน้ำใจ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	สุขใจ	ชื่นใจ	อึ้งใจ	ภูมิใจ
ผู้รับ	พอใจ	ชื่นใจ	สุขใจ	อึ้งใจ ไม่ทุกข์ร้อน

3.1.2 ผลของการไม่มีน้ำใจ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	ไม่สุขใจ	ไม่ชื่นใจ	ไม่อึ้งใจ	ไม่ภูมิใจ
ผู้รับ	ไม่พอใจ	ไม่อึ้งใจ	ไม่สุขใจ	ลำบาก มีความทุกข์

3.2. ความเสียสละ

3.2.1 ผลของการมีความเสียสละ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	สุขใจ	ดีใจ	อึ้งใจ	มีความสุข	รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า
ผู้รับ	ดีใจ	มีความสุข	สบายกาย	สบายใจ	ไม่มีทุกข์

3.2.2 ผลของการไม่มีความเสียสละ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	ไม่สุขใจ	ไม่ดีใจ	ไม่มีความสุข	ไม่รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า
ผู้รับ	ไม่พอใจ	ไม่สบายกาย	ไม่สบายใจ	มีทุกข์

3.3. การมุ่งทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3.3.1 ผลของการมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ผู้ให้/ ผู้กระทำ	สุขใจ	ชื่นใจ	ยินดี	ภาคภูมิใจ
ผู้รับ	สะดวกสบาย	พ้นทุกข์		

3.3.2 ผลของการไม่มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ผู้เห็นแก่ตัว	ไม่มีความสุข	ไม่ภูมิใจ
ผู้รับ	ไม่สะดวกสบาย	มีความทุกข์

4. การร่วมแรงร่วมใจกันทำงานเพื่อส่วนรวมหรือการทำงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันส่งผลให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

สื่อการจัดการเรียนรู้

1. สถานการณ์ ที่ 3 (ชั่วโมงที่ 1)
2. แบบบันทึกการเรียนรู้
3. บัตรข้อความ (ชั่วโมงที่ 2)
4. แบบเขียนเรื่องย่อบทบาทสมมติ (ชั่วโมงที่ 3)

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
2. วัดจากการตอบในแบบบันทึกการเรียนรู้
3. พิจารณาให้คะแนน
  - การเขียนเรื่องย่อบทบาทสมมติ
  - การแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นสังเกต (ชั่วโมงที่ 1)

การจัดการเรียนรู้

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มต่างๆ 6 กลุ่ม โดยให้นักเรียนนับ 123456123456... เมื่อได้กลุ่มแล้วให้นักเรียนเข้ากลุ่มเลือกประธานเพื่อทำหน้าที่ควบคุมการระดมความคิด
2. ครูเสนอ สถานการณ์ที่ 3 ให้นักเรียนร่วมกันอ่านแล้วตอบคำถาม

ครู : เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ความมีน้ำใจ ความเสียสละและมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม หรือที่เรียกว่าทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

ครู : นักเรียนอ่านแล้วมีปัญหาหรือไม่ อย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) มี คนในหมู่บ้านที่ 2 ไม่มีน้ำใจ ไม่เสียสละ และมีแต่ความเห็นแก่ตัว

ครู : นักเรียนอ่านแล้วรู้สึกอย่างไรกับหมู่บ้านทั้งสองแห่งนี้

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) แห่งแรก น่าชื่นชม นายกอล์ฟที่เป็นคนแรกที่แสดงความเสียสละให้ส่วนรวม ส่งผลให้คนอื่นๆ เห็นอกเห็นใจ ตระหนักในสิ่งที่ทำนั้นเป็นความมีน้ำใจเพื่อชาวบ้านทุกคน ส่วนหมู่บ้านที่สอง เป็นหมู่บ้านที่น่ารังเกียจ ไม่มีน้ำใจ ไม่ช่วยทำแล้วยังมาแย่งอีก)

- ครู : มีอะไรเกี่ยวข้องกับปัญหานี้บ้าง
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) คนและระบบ
เกี่ยวกับบุคคล
1. คนตัดไม้ทำลายป่า
  2. คน ไม่มีความเสียสละทำเพื่อส่วนรวม
- เกี่ยวกับระบบ
1. สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง
  2. ชาวบ้านไม่ร่วมกันขุดบ่อน้ำ
  3. หน่วยงานราชการดูแลไม่ทั่วถึงในการต่อน้ำประปา
- ครู : (คำตอบที่คาดหวัง) นายกอล์ฟและนายก้อน จะรู้สึกอย่างไรที่ได้มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สุขใจ ภาคภูมิใจ
- ครู : (คำตอบที่คาดหวัง) ชาวบ้านที่ได้รับการช่วยเหลือจากนายกอล์ฟและนายก้อนจะรู้สึกอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ดีใจ ชื่นใจ มีความสุข
- ครู : (คำตอบที่คาดหวัง) พฤติกรรมแบบคนในหมู่บ้านที่ 1 เรียกว่าอะไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้อ อารี
- ครู : พฤติกรรมคนในหมู่บ้านที่ 2 จัดว่ามี ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออารี หรือไม่ อย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่ใช่ เพราะคนในหมู่บ้าน ไม่มีน้ำใจ ไม่มีความเสียสละและมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
- ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของใครเป็นแบบอย่างที่ดี และเพราะอะไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) นายกอล์ฟ เพราะมีจิตใจเสียสละ อาสาทำเพื่อส่วนรวมโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
- ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของใครเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีและเพราะอะไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) คนในหมู่บ้านที่ 2 เพราะไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออารี
- ครู : นักเรียนจะเลือกพฤติกรรมหรือการกระทำของใครเป็นแบบอย่าง
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) นายกอล์ฟ

ชั้นอธิบาย (ชั่วโมงที่ 2)

การจัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาในสถานการณ์ที่ 3 ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องทำให้เกิดความไม่สงบสุขในชุมชนหรือไม่ อย่างไร

ครู   ผล :   จากเรื่องใครขุด หมู่บ้านที่ 2 ต้องแย่งชิงน้ำกันจนตายมีสาเหตุมาจากอะไร

นักเรียน   เหตุ:   (คำตอบที่คาดหวัง)

1. ภัยแล้ง โลกร้อน ไม่มีน้ำอุปโภคบริโภค
2. ชาวบ้านไม่มีน้ำใจและความเสียสละ
3. ชาวบ้านตัดไม้ทำลายป่า
4. หน่วยงานราชการดูแลไม่ทั่วถึงในการต่อท่อประปา
5. ขาดการส่งเสริมให้ทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ครู   :   จากคำตอบข้างต้นอะไรเป็นสาเหตุที่เกิดมาจากบุคคลและเกิดมาจากระบบ

นักเรียน   :   (คำตอบที่คาดหวัง) เกี่ยวกับคน

1. ชาวบ้านตัดไม้ทำลายป่า
  2. ชาวบ้านไม่มีน้ำใจและความเสียสละ
- เกี่ยวกับระบบ

1. หน่วยงานราชการดูแลไม่ทั่วถึงในการต่อท่อประปา
2. ขาดการส่งเสริมให้ทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม

ครู   เหตุ :   จากการที่หมู่บ้านที่ 2 ไม่ลงมือขุดบ่อน้ำเกิดผลอะไรตามมา

นักเรียน   ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) ภัยแล้ง และเกิดการแย่งชิงกันจนตาย

ครู   เหตุ:   จากการที่หน่วยงานราชการไม่ดูแลไม่ทั่วถึงในการต่อท่อประปาเกิดผลอะไรตามมา

นักเรียน   ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) บางพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง ขาดน้ำอุปโภคบริโภค

ครู   เหตุ:   จากการที่ชาวบ้านขาดการทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เกิดผลอะไรตามมา

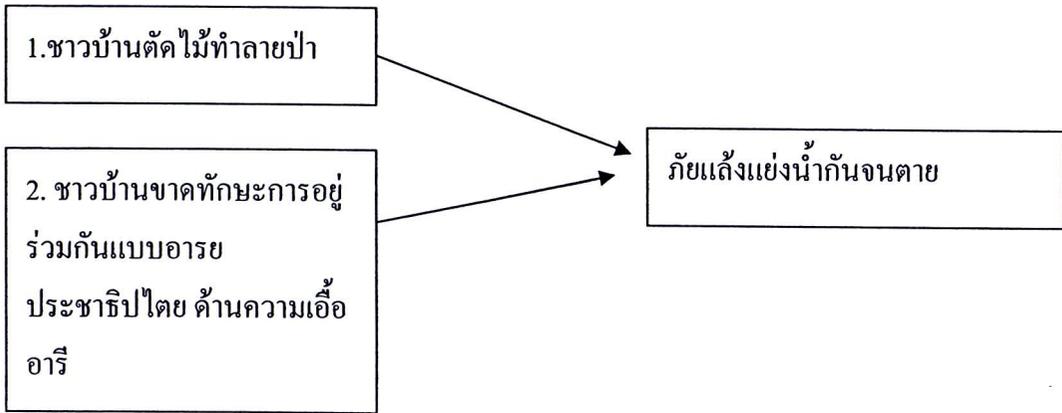
นักเรียน   ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) คนในหมู่บ้านไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี

- ครู เหตุ: จากการที่คนในหมู่บ้านไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารย
 ประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร เกิดผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) ปัญหาภัยแล้งและแย่งน้ำกันจนตายทุกปี
- ครู ผล: จากเรื่องใครซุด หมู่บ้านที่ 1 ไม่ต้องแย่งชิงน้ำกันจนตายมีสาเหตุมาจาก
 อะไร
- นักเรียน เหตุ: (คำตอบที่คาดหวัง) ชาวบ้านมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารย
 ประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร
- ครู : จากคำตอบข้างต้นอะไรเป็นสาเหตุที่เกิดมาจากบุคคลและเกิดมาจาก
 ระบบ
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง)
 เกี่ยวกับคน
1. ชาวบ้านมีน้ำใจรู้จักเสียสละ
  2. ชาวบ้านทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อส่วนรวมกันมาก่อน
 เกี่ยวกับระบบ
1. คนในหมู่บ้านทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้าน
 ความเอื้ออาทร
  2. มีการส่งเสริมให้ทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- ครู เหตุ: จากการที่หมู่บ้านที่ 1 ลงมือซุดบ่อน้ำเกิดผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) มีน้ำใช้ แก้ปัญหาภัยแล้ง และไม่เกิดการแย่งชิงน้ำกัน
- ครู เหตุ: จากการที่ชาวบ้านเสียสละร่วมกันทำงานบุญมาก่อนทำให้เกิดผลอะไร
 ตามมา
- นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) เกิดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย
 ด้านความเอื้ออาทร
- ครู เหตุ: จากการที่คนในหมู่บ้านมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย
 ด้านความเอื้ออาทร
- นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) มีน้ำใช้และไม่ต้องแย่งน้ำกันจนตายทุกปี
- ครู : สรุปแล้วสาเหตุของปัญหาจากเรื่องใครซุดคืออะไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง)

เกี่ยวกับบุคคล

เหตุ

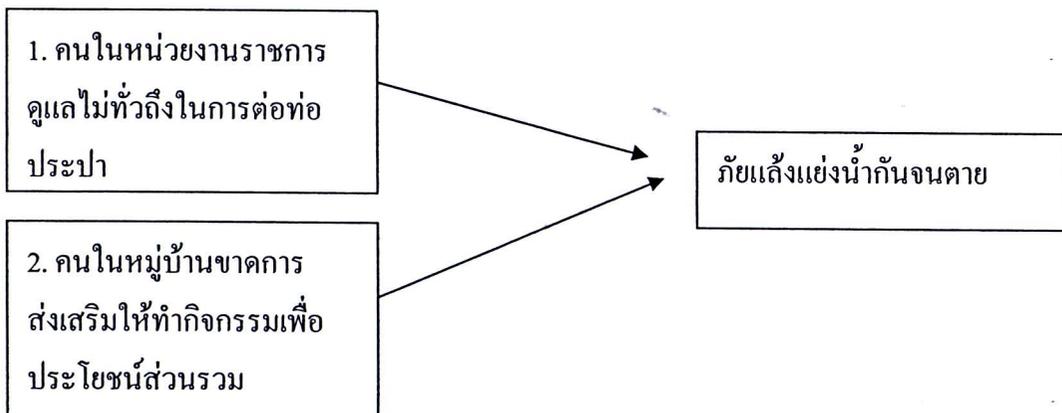
ผล

เกี่ยวกับระบบ

เหตุ

ผล

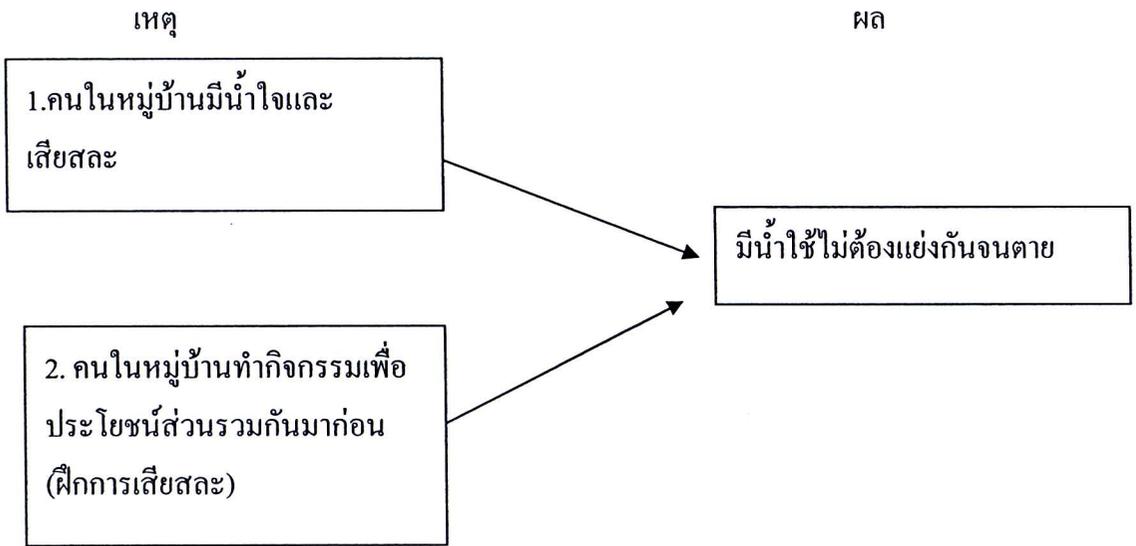

ครู

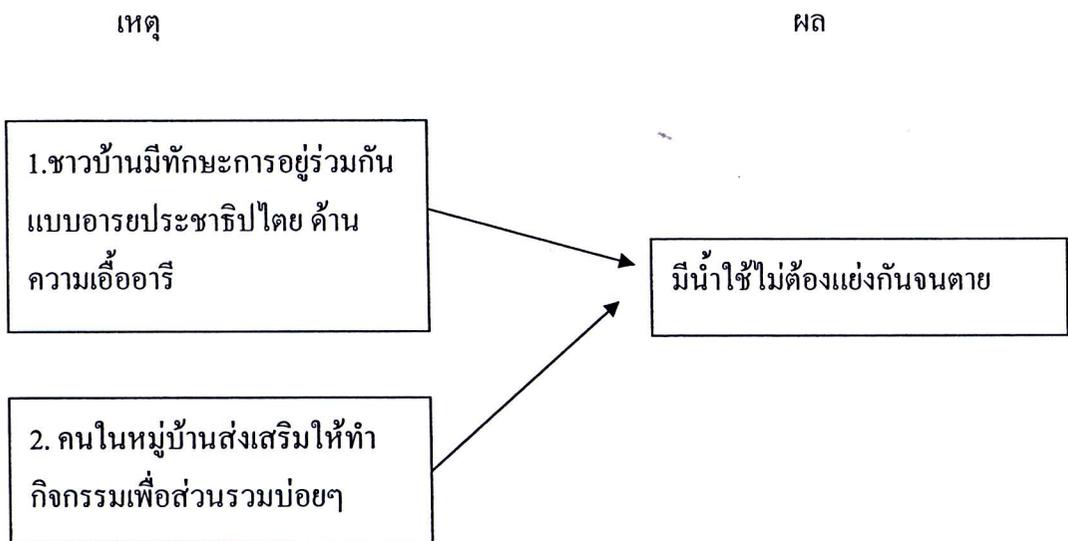
:

สรุปแล้วสาเหตุที่หมู่บ้านที่1 ไม่ต้องประสบปัญหาภัยแล้งและแย่งน้ำกันจนตาย เป็นเพราะอะไร ครูให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาและเลือกบัตรข้อความว่าบัตรใดเป็นเหตุและบัตรใดเป็นผล

เกี่ยวกับบุคคล

เกี่ยวกับระบบ

ขั้นทำนายและทดลอง

- ครู : ถ้าชาวบ้านเขาแต่คิดและพูดไม่ลงมือทำ ผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ชาวบ้านก็ไม่มีน้ำใช้เหมือนเดิม
- ครู : ถ้าทั้ง 2 หมู่บ้านร่วมแรงร่วมใจกันขุดบ่อน้ำ ผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทุกคนจะได้น้ำใช้ และไม่เหน็ดเหนื่อยมาก

- ครู : ถ้าคนในหมู่บ้านที่ 1 ปล่อยให้ นายกอล์ฟคนเดียวไปเรื่อยๆ ผลสุดท้ายจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) นายกอล์ฟจะตาย และชาวบ้านจะไม่มีน้ำใช้และประสบภัย แล้งทุกปีเหมือนเดิม
- ครู : ถ้าชาวบ้านในหมู่บ้านที่ 2 มีผู้นำที่มีความเสียสละจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เริ่มลงมือขุดบ่อน้ำ
- ครู : ถ้าหน่วยงานของราชการเข้ามาดูแลอย่างทั่วถึงจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ชาวบ้านจะมีน้ำใช้ทั้งสองหมู่บ้าน
- ครู : ถ้าไม่มีการตัดไม้ทำลายป่าจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่เกิดปัญหาภัยแล้ง
- ครู : ถ้าหมู่บ้านที่ 2 ทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวมบ่อยจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่เกิดเหตุการณ์ปัญหาเกี่ยวกับขุดและแย่งน้ำจนเหยียบกันตาย
- ครู : ถ้ามีคนอย่างนายกอล์ฟในชั้นเรียนของนักเรียนหลายๆจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ชั้นเรียนจะมีความสุขเพราะทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ครู : ถ้ามีคนเหมือนชาวบ้านในหมู่บ้านที่สอง ในชั้นเรียนนี้มากๆ ผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทำงานกลุ่มอะไรก็ไม่สำเร็จเพราะไม่มีใครช่วยเหลือกัน
- ครู : ถ้ามีคนอย่างนายกอล์ฟ ในบ้านของนักเรียนผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) บ้านจะน่าอยู่ เรียบร้อยมีความสุข เพราะทุกคนช่วยกันทำงาน
- ครู : ถ้ามีคนอย่างหมู่บ้านที่สองอยู่ในบ้านนักเรียนผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) บ้านจะไม่น่าอยู่เพราะไม่มีใครช่วยกันทำงานเอาแต่เกียจกัน
- ครู : ถ้าในโรงเรียนมีเด็กที่มีนิสัยเหมือนนายกอล์ฟมากๆ ใน โรงเรียนผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) โรงเรียนจะสะอาดเรียบร้อย ทำอะไรก็สำเร็จเพราะความร่วมมือร่วมใจกัน
- ครู : ถ้าสังคมของเรามีคนอย่างชาวบ้านหมู่บ้านแรกมากๆ ผลจะเป็นอย่างไร

- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สังคมจะเป็นสังคมที่สงบสุข มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกัน เห็นอกเห็นใจ มีความรักใคร่ เสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว ทุกคนมีความภูมิใจที่ได้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อีกทั้งยังอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข
- ครู : ถ้าไม่ยอมให้เกิดเหตุการณ์แบบหมู่บ้านที่ 2 ควรทำอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง)
- เกี่ยวกับบุคคล
1. ไม่ตัดไม้ทำลายป่า
  2. ปลุกไม้ทดแทน
- เกี่ยวกับระบบ
1. หน่วยงานราชการดูแลให้ทั่วถึงในการต่อท่อประปา
  2. ส่งเสริมให้คนในหมู่บ้านทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ขั้นควบคุมและสร้างสรรค์ (ชั่วโมงที่ 3-4)

การจัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนทบทวนสื่อสถานการณ์ ที่ 3 แล้วตอบคำถาม ตามประเด็นที่กำหนดดังต่อไปนี้
- ครู : มีวิธีการใดไม่ให้เกิดคนอื่นๆ เป็นเหมือนชาวบ้านในหมู่บ้านแรก
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ฝึกให้นักเรียนทุกคน ได้ทำงานกลุ่มบ่อยๆ ช่วยเหลืองานโรงเรียน หรือเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม หรือการกุศล
- ครู : ถ้านักเรียนมีเพื่อนที่ขาดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารีจะมีวิธีการช่วยแก้ไขอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) แสดงเป็นตัวอย่างและชักชวนให้ทำตามจนเกิดเป็นนิสัย เมื่อ ทำบ่อยๆก็จะเกิด ความเชื่อมั่นในการทำความดีและกลายเป็นความภูมิใจในตนเอง
- ครู : เมื่อโรงเรียนทราบว่านักเรียนขาดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี ควรทำอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ครูต้องฝึกให้นักเรียนตระหนักในความมีน้ำใจ ความเสียสละ และฝึกการเป็นผู้ให้บ่อยๆ
- ครู : มีวิธีการใดบ้างที่จะส่งเสริมให้เด็กๆ รักการมีน้ำใจ เสียสละและช่วยเหลือผู้อื่นในระยะยาว

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ครูทุกคนต้องร่วมแรงร่วมใจกันฝึกนักเรียนให้เป็นผู้ให้ และทำเพื่อส่วนรวมบ่อยๆ เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในความเสียสละของตนเอง

2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มใหม่ 3 กลุ่มละ 10 คน โดยการให้นักเรียนพูด หมู หมึก กุ้ง หมู หมึก กุ้ง ... เรียงต่อไปเรื่อยๆจนครบหมดทุกคน แล้วให้คนที่พูดเหมือนกันจับกลุ่มเข้าด้วยกัน
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มคิดบทละครเพื่อแสดงบทบาทสมมติ เรื่องเกี่ยวกับผลของการมี และขาดทักษะอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทร โดยตามหัวข้อของแบบการเขียนเรื่องย่อ บทบาทสมมติ
4. เมื่อทุกกลุ่มพร้อมแล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากว่ากลุ่มใดจะได้แสดงก่อน หลัง โดยให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี 3

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนว ทางแก้ไขปัญหา
1	<p>1. นักเรียนแบ่งกลุ่มแล้ว ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการกลุ่มได้ดีขึ้น รู้จักการปรึกษา ระหว่างกลุ่ม การให้ความช่วยเหลือเพื่อนต่าง กลุ่มมีมากขึ้น</p> <p>2. นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วจับใจความได้ดี ขึ้นกว่าเดิมในแผนที่ 1 และ 2 สามารถตอบคำถาม ได้โดยไม่ต้องปิดกลับไปดูเนื้อหาของเรื่อง แต่ ยังคงต้องเปิดกลับไปทบทวนอยู่เมื่อถามเรื่อง บุคคลกับระบบ</p> <p>3. นักเรียนบอกผลเสียของการไม่มีทักษะอารย ประชาธิปไตยด้านความเอื้ออารีได้</p>	<p>1. ครูเน้นย้ำนักเรียนเรื่องการ มีน้ำใจ การเสียสละให้ เพื่อนฯ</p> <p>2. ครูนำโต๊ะเขียนหนังสือ ออกไป 1 ตัว ทำให้ไม่พอดี กับจำนวนกลุ่มนักเรียน โดย ที่ไม่ได้บอกให้นักเรียน ทราบมาก่อน เพื่อดู พฤติกรรมว่าจะมีกลุ่มใด เสียสละให้เพื่อนกลุ่มอื่นๆ บ้าง ผลปรากฏว่า ไม่มีกลุ่ม โดยยอมเสียสละ</p>	<p>1. ครูทดสอบความเสียสละ นักเรียนแต่ไม่พบว่ากลุ่มใด มีความเสียสละ เพราะต่างก็ กลัวว่าตนเองจะไม่มีที่เขียน เวลาเรียน สุดท้ายกลุ่มที่ หยิบโต๊ะที่หลังต้องเรียนและ เขียนกับพื้น หลังจากหมด ชั่วโมงครูจึงเฉลยว่าครูเป็น คนนำโต๊ะออกไปเองเพื่อ ทดสอบว่าจะมีนักเรียนกลุ่ม ใดยอมเสียสละบ้างและได้ แนะนำนักเรียนว่าการ ช่วยเหลือผู้อื่น บางครั้งก็อาจ ทำให้เราลำบากบ้างแต่สิ่งที่ ได้รับคือความภาคภูมิใจ</p>

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหา
2	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนบอกเหตุและผลของปัญหาได้ดี วิเคราะห์ สาเหตุของปัญหาได้ถูกต้อง 2. นักเรียนแยกสาเหตุของปัญหาที่เกิดจากบุคคล และระบบได้เร็วขึ้น ถูกต้องและยังสามารถตอบเพิ่มเติมได้มากกว่าคำตอบที่คาดหวังของครู 3. นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียน ร่วมกิจกรรมด้วยความสนุกสนานกว่าแผนแรกๆที่ยังไม่ค่อยเข้าใจ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ได้รับความสนใจ ให้ความสนุกสนานและเป็นกันเองกับนักเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนยังบันทึกแบบบันทึกการเรียนรู้ที่อยู่ ครูจึงให้นักเรียนช่วยกันทำไปพร้อมๆกัน ครูเขียนบนกระดานให้นักเรียนเขียนตาม
3-4	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำกิจกรรมโดยสมาชิกร่วมมือกัน ทิศบท และฝึกซ้อมละคร กันทุกคน 2. นักเรียนแต่ละกลุ่มวางโครงเรื่องบทละครได้ดี แต่ละกลุ่มเน้นไม่เหมือนกัน คือ กลุ่มที่ 1 เน้นการมีน้ำใจ กลุ่มที่ 2 เน้นการเสียสละและกลุ่มที่ 3 เน้นการมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม 4. นักเรียนฝึกซ้อมกันอย่างสนุกสนาน ตั้งใจ และให้ความร่วมมือดีมาก 5. นักเรียนถ่ายทอดอารมณ์การเป็นตัวละครได้ สมบทบาท สื่อความหมายของเรื่องได้ สมเหตุสมผล 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแนะนำการเขียนบท ปรับแก้ไขแนะนำบางส่วน เพื่อให้เรื่องเน้นย้ำไปตามแนวคิดสำคัญของเรื่อง 2. ครูเสริมแรงด้วยการให้คะแนนและบันทึกการแสดงบทบาทสมมติเป็นภาพวิดีโอ เพื่อทำเป็นละครสร้างสรรค์ส่งเสริมคุณธรรม เพื่อให้ครูท่านอื่นๆนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อไป ทำให้นักเรียนตื่นเต้น สนใจ ดีใจ และภูมิใจที่ได้บันทึกเป็นวิดีโอให้รุ่นน้องได้เรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนใช้เวลาในการเขียนบทละคร ฝึกซ้อมและแสดงจริงนานกว่าที่กำหนดไว้ 2 ชั่วโมง เป็น 4 ชั่วโมง 2. นักเรียนบางคนไม่กล้า แสดงออก ครูจึงให้นักเรียนซ้อมบ่อยๆ ให้เกิดความเคยชิน

สถานการณ์ ที่ 3

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีหมู่บ้านสองแห่ง ที่อุดมสมบูรณ์ แต่ด้วยเพราะต่างคนต่างพากันตัดไม้ทำไม้เลื้อยลอยกันมาก จนปัญหาวิกฤตการณ์โลกร้อนเล่นงาน ปัญหาที่ตามมา คือความแห้งแล้งอย่างหนักในฤดูร้อน “เราคิดว่าหมู่บ้านของเราควรขุดบ่อน้ำนะ” ผู้มีความคิดก้าวหน้าขึ้นในที่ประชุม “บ่อน้ำที่มี จะช่วยเราเก็บน้ำไว้ได้ สามารถใช้แรงคนขุดได้” ผู้มีความรู้บอกในที่ประชุม “แล้วเราจะเริ่มต้นกันอย่างไร” ชาวบ้านคนหนึ่งกล่าวขึ้น “เราต้องหากคนมาขุด” ผู้มีความคิดกล่าวการประชุมจบลง โดยที่การขุดบ่อน้ำ จะจบลงที่ปัญหาเดิม ใครขุด คนที่มีความรู้ก็ยังคงกลัวการทำงานที่ต้องใช้แรง เพราะจะทำให้ดูเหมือนไม่มีความรู้

หมู่บ้านที่ 1 นายกอล์ฟ ใช้เวลาหลังเลิกงานค่อยๆ เริ่มต้นลงมือขุดบ่อน้ำ ขุดได้สักระยะ ขุดจนเหงื่อท่วมกาย ขุดจนมือเริ่มแตก น้ำในบ่อยังไม่เจือ แต่น้ำใจเริ่มปรากฏ นายก้อนเพื่อนบ้านได้เห็นการกระทำของนายกอล์ฟ ทุกวันๆ ก็เริ่มเห็นใจจึงช่วยกันขุด หลายนคนเดินผ่านมาก็ช่วยกันขุดบ่อน้ำ เพราะเวลามีนงานบุญชาวบ้านมักจะช่วยกันลงแรงทำกันอย่างเต็มที่ ในที่สุดก็ขุดบ่อน้ำจนเจอดาน้ำ ชาวบ้านต่างพากันขอบคุณทุกคนที่ช่วยกันขุดบ่อน้ำและต่อมานายกอล์ฟได้รับความไว้วางใจให้เป็นผู้ใหญ่บ้านต่ออีกหลายสมัย

หมู่บ้านที่ 2 นายอู๊ดผู้ใหญ่วัยชรา ได้ยินข่าวเรื่องการเจอดาน้ำของหมู่บ้านที่ 1 จึงรีบไปขุดบ้าง เพื่อที่จะได้นำน้ำมาขายชาวบ้าน พอเจอดาน้ำ ชาวบ้านที่อยู่แถวนั้นทุกคนต่างหิบบุญประโยชน์ใส่น้ำวิ้งเข้ามาขังบ่อน้ำ เพื่อลงไปแย่งชิงน้ำในบ่อกัน เหยียบกันตายบ้าง ฆ่ากันเองบ้าง จนเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้ามาควบคุมและจับกุมผู้ที่ทำร้ายผู้อื่น

แบบเขียนเรื่องย่อบทบาทสมมติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนในกลุ่มร่วมกันคิดเรื่องย่อบทบาทสมมติแล้วเขียนลงในแบบบันทึกตามหัวข้อที่กำหนดและวาดรูป ระบายสีลงในกรอบด้านหลัง

1. ชื่อเรื่อง.....

2. สภาพปัญหา (เรื่องย่อ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. สาเหตุของปัญหา

เกี่ยวกับคน

.....

.....

เกี่ยวกับระบบ

.....

.....

4. แนวทางแก้ไขและป้องกัน

เกี่ยวกับคน

.....

.....

เกี่ยวกับระบบ

.....

.....

แบบการพิจารณาให้คะแนนการแสดงบทบาทสมมติ

วันที่.....

กลุ่มที่	มีบทละคร (เรื่องย่อ)	แสดงครบตาม หัวข้อของเรื่อง ย่อ	แสดงได้ สมบทบาท	สมาชิกทุกคน ให้ความ ร่วมมือ	รวม คะแนน (20)
คะแนน	5	5	5	5	
1					
2					
3					
4					
5					

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นสังเกต

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

ตอนที่	ลักษณะของ ปัญหา	ผู้เกี่ยวข้อง, อย่างไร	เอื้ออารี	เห็นแบบอย่าง จากเพื่อน	เห็นคุณค่า ในตนเอง

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ชั้นอธิบาย

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

ตอนที่ ที่	ลักษณะของ ปัญหา	สาเหตุ / คนและระบบ	เอื้ออารี	เห็นแบบอย่าง จากเพื่อน	เห็นคุณค่า ในตนเอง

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นทำนาย

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

การคาดคะเนผลเมื่อเปลี่ยนเหตุ ดี / ไม่ดี	เออีอาร์	เห็น แบบอย่าง จากเพื่อน	เห็น คุณค่าใน ตนเอง

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นควบคุมและสร้างสรรค์

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

ตอนที่ ที่	ลักษณะของปัญหา ที่มาจากบุคคล	แนวทางการป้องกันปัญหาที่บุคคล
ตอนที่ ที่	ลักษณะของปัญหา ที่มาจากระบบ	แนวทางการป้องกัน ปัญหาที่ระบบ

แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ๓ 4

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เวลา 6 ชั่วโมง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ตัวชี้วัด

เข้าใจและปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ยอมรับในความสามารถ เห็นคุณค่าในตนเองและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. สามารถวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตัวตามทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทรได้
2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา (ผล)และเชื่อมโยงเหตุกับผลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้ทั้งในระดับบุคคลและระบบ
3. สามารถคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทร
4. เสนอแนวทางจัดการปัญหาเกี่ยวกับทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทรจากตัวบุคคลและระบบได้
5. นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในสถานการณ์อื่นๆได้

แนวคิดสำคัญ

1. ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร หมายถึง ลักษณะทางจิตใจที่แสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม ความมีน้ำใจ ความเสียสละ และมุ่งทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
2. องค์ประกอบสำคัญของทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทรประกอบด้วย
  - 2.1 ความมีน้ำใจ หมายถึง การรู้สึกสงสารอยากช่วยเหลือผู้อื่นและลงมือช่วยเหลือผู้อื่นทั้งทางกาย วาจาและใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
  - 2.2 ความเสียสละ หมายถึง การแบ่งปัน การช่วยเหลือด้วยการให้สิ่งของหรือแรงกาย เพื่อให้ผู้อื่นมีความสุขหรือพ้นทุกข์ โดยไม่หวังผลตอบแทน

2.3 มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่น โดยเกิดผลดี หรือ ประโยชน์กับคนหมู่มากโดยไม่หวังผลตอบแทน

3. ผลของการมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

3.1. ความมีน้ำใจ

3.1.1 ผลของการมีน้ำใจ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ สุขใจ ชื่นใจ อิ่มใจ ภูมิใจ

ผู้รับ พอใจ ชื่นใจ สุขใจ อิ่มใจ ไม่ทุกข์ร้อน

3.1.2 ผลของการไม่มีน้ำใจ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ ไม่สุขใจ ไม่ชื่นใจ ไม่อิ่มใจ ไม่ภูมิใจ

ผู้รับ ไม่พอใจ ไม่อิ่มใจ ไม่สุขใจ ลำบาก มีความทุกข์

3.2. ความเสียสละ

3.2.1 ผลของการมีความเสียสละ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ สุขใจ ดีใจ อิ่มใจ มีความสุข รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า

ผู้รับ ดีใจ มีความสุข สบายกาย สบายใจ ไม่มีทุกข์

3.2.2 ผลของการไม่มีความเสียสละ

ผู้ให้/ ผู้กระทำ ไม่สุขใจ ไม่ดีใจ ไม่มีความสุข ไม่รู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า

ผู้รับ ไม่พอใจ ไม่สบายกาย ไม่สบายใจ มีทุกข์

3.3. การมุ่งทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3.3.1 ผลของการมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ผู้ให้/ ผู้กระทำ สุขใจ ชื่นใจ ยินดี ภาคภูมิใจ

ผู้รับ สะดวกสบาย พันทุกข์

3.3.2 ผลของการไม่มุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ผู้เห็นแก่ตัว ไม่มีความสุข ไม่ภูมิใจ

ผู้รับ ไม่สะดวกสบาย มีความทุกข์

4. การร่วมแรงร่วมใจกันทำงานเพื่อส่วนรวมหรือการทำงานเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันส่งผลให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

สื่อการจัดการเรียนรู้

1. สถานการณ์ ที่ 4 (ชั่วโมงที่ 1)
2. แบบบันทึกการเรียนรู้
3. บัตรข้อความ (ชั่วโมงที่ 2)
4. แบบฟอร์มการเขียนโครงการ(ชั่วโมงที่4)

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้
2. วัดจากการตอบในแบบบันทึกการเรียนรู้
3. พิจารณาให้คะแนนการเขียนแผนผังความคิด
4. สังเกตจากการร่วมกันเขียนโครงการ การรายงานหน้าชั้นและการลงมือปฏิบัติจริงในการดำเนินการโครงการ

ขั้นสังเกต (ชั่วโมงที่ 1)

การจัดการเรียนรู้

1. ครูทบทวนนักเรียน โดยนำเสนอข่าว นายนาธาน โอมาน ให้นักเรียนอ่านแล้วร่วมกันตอบ

คำถาม

ครู : นักเรียนคิดว่าทำไมนายนาธานต้องโกหกอายุของตนเอง

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เพื่อมีสิทธิ์เข้ารับรางวัลเยาวชนดีเด่น

ครู : นายนาธาน โอมาน ทำอย่างไรถึงได้รับรางวัลเยาวชนดีเด่น

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ช่วยเหลือผู้ประสบภัยซีนามิที่ภาคใต้ของไทย

ครู : การกระทำของนายนาธาน โอมาน ที่ไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยซีนามิเรียกว่าอะไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) การมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

ครู : การมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมของนายนาธาน มีจุดประสงค์อื่นแอบแฝงหรือไม่อย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) มี เพราะทำเพื่อส่วนรวมให้ได้รับรางวัลเยาวชนดีเด่น

ครู : พฤติกรรมของนายนาธาน โอมาน จัดว่าเป็นทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทรหรือไม่ อย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่เป็น เพราะมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม โดยหวังสิ่งตอบแทน ที่เป็นประโยชน์ส่วนตน

2.ครูแบ่งกลุ่มๆละ 4-5 คน โดยแจกกระดาษชื่อสัตว์ ดังนี้ กลุ่มสิงโต เสือ ช้าง ม้า หมู ปลา โลมา ลิง และกวาง และให้นักเรียนที่ได้ชื่อสัตว์เหมือนกันอยู่ด้วยกัน ครูให้นักเรียนอ่านสถานการณ์และร่วมกันอภิปรายดังนี้

ครู : เรื่องนี้มีปัญหาหรือไม่ ปัญหาคืออะไร
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) มี เอ ถูกงูกัดตาย
 ครู : มีใครเกี่ยวข้องกับปัญหานี้บ้าง อย่างไร
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ป๊อ

1. ป๊อปฐมพยาบาล เอที่ถูกงูกัดและให้ เอ ชีหลังไปส่งที่โรงเรียน
2. ป๊อไปช่วยนางหญิงข้างทางเดินมาโรงเรียน
3. ป๊อรู้สึกสงสารป้อมที่ขาบาดเจ็บจึงอุ้ม ไปส่งที่บ้าน

ป้อม

1. ป้อมห่วงทำการบ้านของตัวเอง จนลืมบอกให้คนไปช่วย เอ ที่ถูกงูกัด
2. ป้อมไม่ช่วยนางหญิงข้างทางเดินมาโรงเรียนเพราะว่าวันนี้ นัดเล่นฟุตบอลกับเพื่อนอีกหมู่บ้านไว้ ทำให้ไปช่วยไม่ได้

ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของ ป๊อ เรียกว่าอะไร
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ความมีน้ำใจ ความเสียสละ และการมุ่งทำประโยชน์ส่วนรวม หรือเรียกรวมกันว่าทักษะ การอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของ ป้อม เรียกว่าอะไร
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่มีน้ำใจ ไม่มีความเสียสละ หรือไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

ครู : พฤติกรรมหรือการกระทำของ ชาวบ้าน เรียกว่าอะไร
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ขาดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

ครู : นักเรียนอ่านแล้วรู้สึกอย่างไรกับพฤติกรรมของป๊อ
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) น่าชื่นชม ที่มีน้ำใจ ความเสียสละและมุ่งทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ครู : นักเรียนอ่านแล้วรู้สึกอย่างไรกับพฤติกรรมของป้อม

- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่ชอบ เพราะไม่มีน้ำใจที่จะช่วยเหลือผู้อื่น
- ครู : ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสิ่งใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับบุคคล
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง)
1. ผู้ปกครองและครูไม่สอนนักเรียนในวิธีการเดินที่ปลอดภัย
  2. ผู้ปกครองปล่อยให้เด็กเล็กเดินมาโรงเรียนเอง
  3. เด็กไม่รู้วิธีการเดินให้ปลอดภัย
  4. ป้อมลืมนบอกให้คนมาช่วย เ
- ครู : ปัญหาที่เกิดขึ้นมีสิ่งใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับระบบ
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง)
1. ตอนเช้าทางไปโรงเรียนมีค ไม่มีไฟริมทาง
  2. เ ไม่มีเพื่อนที่ดีในการร่วมเดินทางไปโรงเรียน
  3. สองข้างทางไปโรงเรียนรกทึบ ไม่มีคนเข้ามาดูแล
- ครู : ถ้านักเรียนเป็นป้อมจะรู้สึกอย่างไรต่อการกระทำของป้อม
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สุขใจ ภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและมีคุณค่า
- ครู : ถ้านักเรียนเป็นป้อมรู้สึกอย่างไรต่อการกระทำของป้อม
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทุกข์ใจ ไม่มีความสุข ไม่ภูมิใจ ไม่รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ
- ครู : นักเรียนคิดว่าป้อมและป้อมมีลักษณะความคิดและพฤติกรรมที่เหมือนกันหรือไม่ อย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่เหมือนกัน
- ป้อม มีน้ำใจ เสียสละและมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ส่งผลให้เมื่อพบเจอ ปัญหา ก็อยากช่วยเหลือและลงมือช่วยทันที
- ป้อม ไม่มีน้ำใจ ไม่รู้จักเสียสละ ส่งผลให้เมื่อพบเจอปัญหา ก็ไม่อยากจะช่วยเหลือ
- ครู : นักเรียนคิดว่า การกระทำของใครเป็นแบบอย่างที่ดีของเรื่องนี้และเพราะอะไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ป้อม เพราะมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
- ครู : นักเรียนคิดว่า การกระทำของใครเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี เพราะอะไร

- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ป้อม เพราะไม่มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น
 ครู : นักเรียนคิดว่าจะทำตามแบบอย่างของป้อมได้หรือไม่
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ได้
 ครู : ควรตั้งชื่อเรื่องสถานการณ์นี้ว่าอย่างไร
 นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง).....

ชั้นอธิบาย (ชั่วโมงที่ 2)

การจัดการเรียนรู้

1. ครูทบทวนเรื่องป้อมและป้อม แล้วให้นักเรียนอภิปรายและนำเสนอความคิดเห็น ตามประเด็นดังนี้

- ครู ผล : จากเรื่องที่เออถูงักตาย มีสาเหตุมาจากอะไร
 นักเรียน เหตุ : (คำตอบที่คาดหวัง)
1. เอ ทนพิษงูไม่ไหว
  2. ป้อมคนเดียวช่วย เอไม่ทัน
  3. ป้อมลืมนอกให้คนมาช่วย
  4. ป้อมห่วงทำการบ้านของตนเอง
  5. ผู้ปกครองและครูไม่สอนวิธีการเดินมาโรงเรียนอย่างปลอดภัย
  6. เด็กไม่รู้วิธีการเดินให้ปลอดภัย
  7. เด็กไม่บอกครูและผู้ปกครองว่าสองข้างทางรกและมีด
  8. คนในหมู่บ้านก็รู้ว่าเคยมีคนถูงูกัดแต่ก็ไม่ได้สนใจหรือห่วงใย
  9. ตอนเช้าทางไปโรงเรียนมีดไม่มีไฟริมทาง
  10. เอ ไม่มีเพื่อนที่ดี ในการร่วมเดินทางไปโรงเรียน
  11. คนในหน่วยราชการไม่เข้ามาดูแลติดตั้งไฟทาง
- ครู ผล : จากคำตอบข้างต้นอะไรคือสาเหตุที่มาจากบุคคลและอะไรเป็นสาเหตุที่มาจากระบบ ที่ทำให้นักเรียนถูงูกัดตาย
 นักเรียน เหตุ : (คำตอบที่คาดหวัง)
- สาเหตุที่มาจากบุคคล
1. ป้อมลืมนอกให้คนมาช่วย
  2. ป้อมห่วงทำการบ้านของตนเอง
  3. ผู้ปกครองและครูไม่สอนวิธีการเดินมาโรงเรียนอย่างปลอดภัย

4. เด็กไม่รู้วิธีการเดินให้ปลอดภัย

5. เด็กไม่บอกครูและผู้ปกครองว่าสองข้างทางรถและมิด

สาเหตุที่มาจากระบบ

1. คนในหมู่บ้านรู้ว่าเคยมีคนถูกงูกัดแต่ไม่ได้สนใจ

2. ตอนเช้าทางไปโรงเรียนมิดไม่มีไฟริมทาง

3. เอ ไม่มีเพื่อนที่ดี ในการร่วมเดินทางไปโรงเรียน

4. คนในหน่วยราชการไม่เข้ามาดูแลติดตั้งไฟทาง

ครู ผล: ทำไม เอ ถึงถูกงูกัดตาย

นักเรียน เหตุ: (คำตอบที่คาดหวัง) เพราะป้อมช่วยไม่ทัน เอ ทนพิษงูไม่ไหว

ครู ผล: ทำไมป้อมจึงช่วย เอ ไม่ทัน

นักเรียน เหตุ: (คำตอบที่คาดหวัง) เพราะป้อมลืมบอกให้คนมาช่วย

ครู ผล: ทำไม ป้อมจึงลืมบอกให้คนมาช่วย

นักเรียน เหตุ: (คำตอบที่คาดหวัง) เพราะป้อมมัวแต่ห่วงทำการบ้านของตนเอง

ครู ผล: ทำไม ป้อม จึงห่วงทำการบ้านของตนเอง

นักเรียน เหตุ: (คำตอบที่คาดหวัง) เพราะป้อม ไม่ได้ฝึกการช่วยใครมาก่อนจึงไม่รู้รู้สึกสงสาร เห็นใจ คนอื่นที่ได้รับอันตรายหรือความเดือดร้อน

ครู เหตุ: จากการที่ป้อมลืมบอกให้คนไปช่วย เอ ที่ถูกงูกัด มีผลอะไรตามมา

นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) เอตาย ป้อมทุกข์ใจ ถูกด่าว่า ไม่มีความสุข

ครู ผล: การที่ป้อมไม่รู้รู้สึกสงสารหรือเห็นใจผู้อื่น เรียกว่าอะไร

นักเรียน เหตุ: (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่มีน้ำใจ

ครู เหตุ: จากการที่ผู้ปกครองและครู ไม่สอนให้นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนอย่างปลอดภัย มีผลอะไรตามมา

นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) นักเรียนไม่รู้วิธีการเดินมาโรงเรียนอย่างปลอดภัย

ครู เหตุ: จากการที่นักเรียนไม่รู้วิธีการเดินทางมาโรงเรียนอย่างปลอดภัย มีผลอะไรตามมา

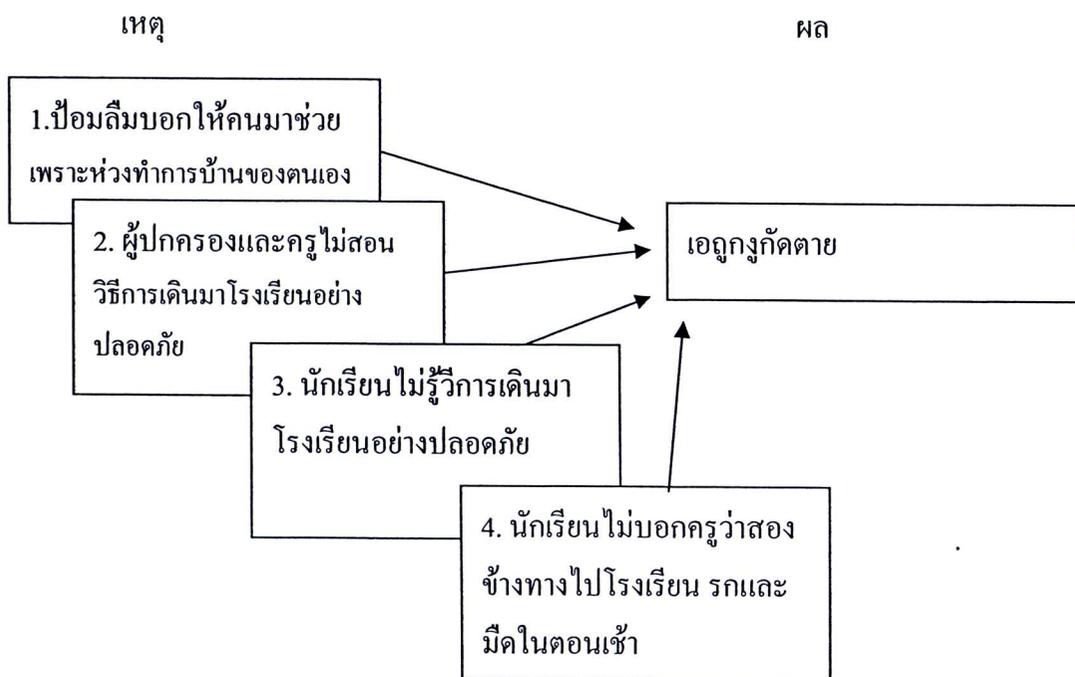
นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) นักเรียนเกิดอันตรายจากอุบัติเหตุหรือสัตว์มีพิษกัดต่อย

ครู เหตุ: จากการที่นักเรียนรู้ว่าสองข้างทางรถและมิดแต่ไม่บอกครูและผู้ปกครอง มีผลอะไรตามมา

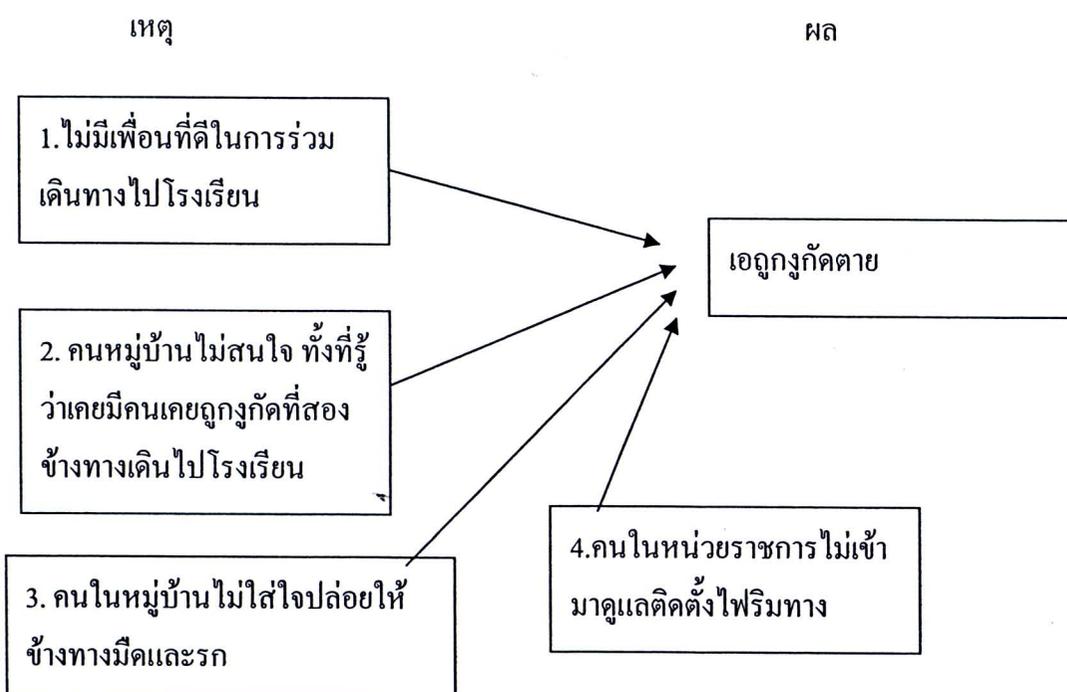
นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) สองข้างทางรถ มิดและเป็นอาศัยของสัตว์มีพิษ

- ครู เหตุ: จากการที่ตอนเช้าทางไปโรงเรียนมีค ไม่มีไฟริมทาง มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) มองไม่เห็นทาง เกิดอุบัติเหตุอื่นหรือเหยียบสัตว์มีพิษ
- ครู เหตุ: จากการที่ เอไม่มีเพื่อนที่ดีในการร่วมเดินทางไปโรงเรียนตอนเช้า มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) เมื่อเกิดเหตุร้ายไม่มีคนช่วยเหลือหรือไปตามผู้ใหญ่ให้มาช่วยเหลือ
- ครู เหตุ: จากการที่คนในหน่วยราชการไม่ดูแลติดตั้งไฟให้หมู่บ้าน มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) มีงูหรือสัตว์มีพิษอื่นๆอาศัยอยู่และอาจเกิดอุบัติเหตุ
- ครู ผล: อะไรเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ป้อมไม่ช่วยเหลือ เอ
- นักเรียน เหตุ: (คำตอบที่คาดหวัง) ความไม่มีน้ำใจ
- ครู ผล: เพราะเหตุใดป้อมจึงมีน้ำใจและมีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถที่จะช่วยเหลือผู้อื่นได้
- นักเรียน เหตุ: (คำตอบที่คาดหวัง) ฝักการช่วยเหลือผู้อื่นบ่อยๆ
- ครู เหตุ: จากการที่ป้อมช่วยเหลือผู้อื่น มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) มีความสุขใจ อิ่มใจ ภาคภูมิใจ รู้สึกว่าตนเองมีความสามารถและคุณค่า
- ครู เหตุ: จากการที่ผู้อื่นได้รับการช่วยเหลือจาก ป้อม มีผลอะไรตามมา
- นักเรียน ผล: (คำตอบที่คาดหวัง) ดีใจ สบายกาย สบายใจ สุขใจ ไม่ลำบาก พันทุกข์
- ครู : สรุปลแล้วสาเหตุที่เอดูงูกัดตายเป็นเพราะอะไร ครูให้นักเรียนร่วมกันพิจารณา และเลือกบัตรข้อความว่าบัตรใดเป็นเหตุและบัตรใดเป็นผล

เกี่ยวกับบุคคล

เกี่ยวกับระบบ

การจัดการเรียนรู้

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนถึงสถานการณ์เรื่องของป้อมและป้อมแล้วให้ตอบ

คำถามต่อไปนี้

- ครู : ถ้าป้อมมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทร (มีน้ำใจ เสียสละและมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม) จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ป้อมจะไม่ลืมไปขอความช่วยเหลือจากคนอื่นเมื่อครั้ง เอโดนงูกัด
- ครู : ถ้าป้อมมีน้ำใจรีบไปตามคนมาช่วยเหลือเอโดนงูกัด จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เอะจะไม่ตายเพราะถูกงูกัด
- ครู : ถ้าผู้ปกครองและครูสอนวิธีการเดินมาโรงเรียนอย่างปลอดภัย จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) นักเรียนจะสังเกต ระวังระวังเวลาเดินมาโรงเรียน
- ครู : ถ้านักเรียนสังเกต ระวังระวังเวลาเดินมาโรงเรียน จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่โดนสัตว์มีพิษกัด ต่อยหรือเกิดอุบัติเหตุ
- ครู : ถ้านักเรียนบอกครูหรือผู้ปกครองว่าสองข้างทางรกและมีดบ่อๆ จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ผู้ปกครองหรือครูสอนวิธีการเดินมาโรงเรียนอย่างปลอดภัยหรือดำเนินการติดตั้งไฟหรือถ่างหญ้าตัดต้นไม้ที่รกทึบสองข้างทางที่จะมาโรงเรียน
- ครู : ถ้าคนในหมู่บ้านรู้ข่าวเคยมีคนถูกงูกัดแล้วสนใจ ไม่นิ่งเฉย จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ริมทางเดินจะไม่มีด ข้างทางจะไม่รก
- ครู : ถัาริมทางเดิน ไม่มีดและข้างทางไม่รกจะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ไม่เป็นที่อาศัยของสัตว์มีพิษและนักเรียนมองเห็นทางเดิน
- ครู : ถ้าคนในหมู่บ้านแจ้งหน่วยราชการบ่อๆขอให้มาติดตั้งไฟริมทางและถ่างหญ้าที่ขึ้นรกทึบ จะเกิดผลอย่างไร

- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทางเดินจะ โลง สว่าง งามและสัตว์มีพิษอื่นๆ ไม่มาอาศัย
- ครู : ถ้าคนในหน่วยราชการใส่ใจดูแล เข้ามาติดตั้งไฟริมทาง จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) มีไฟทางใช้ สว่าง มองเห็นทางเดิน ไม่เหยียบสัตว์มีพิษหรือสะดุดล้ม
- ครู : ถ้า เอ มีเพื่อนที่ดีในการร่วมเดินทางไปโรงเรียน จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) รีบช่วย เอหรือไปขอร้องให้คนช่วยได้ทันเวลา
- ครู : ถ้าโรงเรียนจัดให้นักเรียนมีเพื่อนที่มาร่วมเดินทางมาโรงเรียน จะเกิดผลอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เมื่อเกิดเหตุร้ายหรืออุบัติเหตุจะได้รับช่วยเหลือ
- ครู : เป็นไปได้หรือไม่ที่จะเกิดเหตุการณ์งูกัดคนนักเรียนคนอื่นและเมื่อมีคนมาพบแล้วไม่ช่วยเหลือ
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) เป็นไปได้
- ครู : ถ้าป้อมเคมมีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่นมาก่อนบ่อยๆ จะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) จะเข้าช่วยเหลือเอทันที
- ครู : (คำตอบที่คาดหวัง) ถ้ามีคนอย่างป้อมอยู่ในชั้นเรียนของเราหลายคน ผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ชั้นเรียนจะมีความสุขเพราะทุกคนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ครู : ถ้ามีคนเหมือนป้อม ในชั้นเรียนนี้มากๆ ผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทำงานกลุ่มอะไรก็ไม่สำเร็จ เพราะไม่มีใครช่วย
- ครู : ถ้ามีคนอย่างป้อม ในบ้านของนักเรียนผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) บ้านจะน่าอยู่ เรียบร้อยมีความสุข เพราะทุกคนช่วยกันทำงาน
- ครู : ถ้ามีคนอย่างป้อมอยู่ในบ้านนักเรียนผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) บ้านจะ ไม่น่าอยู่เพราะไม่มีใครช่วยกันทำงานเอาแต่หลบเลี่ยงและเกียจกัน
- ครู : ถ้าใน โรงเรียนมีเด็กที่มีนิสัยเหมือนป้อม มากๆ ผลจะเป็นอย่างไร

- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) โรงเรียนจะสะอาดเรียบร้อย ทำอะไรก็สำเร็จด้วยความร่วมมือร่วมใจอันมาจากการมีน้ำใจซึ่งกันและกัน)
- ครู : ถ้าสังคมของเรามีคนอย่างป้อมมากๆ ผลจะเป็นอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) สังคมจะเป็นสังคมที่สงบสุข มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกัน เห็นอกเห็นใจ มีความรักใคร่ เสียสละ ทุกคนมีความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- ครู : ถ้าไม่อยากให้เกิดเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นอีก ควรทำอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง)
- เกี่ยวกับบุคคล
1. ครูฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ให้และผู้เสียสละบ่อยๆ
  2. ผู้ปกครองและครูสอนวิธีการเดินมาโรงเรียนอย่างปลอดภัย
  3. นักเรียนระมัดระวัง เพิ่มความสังเกต
  4. นักเรียนบอกครูและผู้ปกครองว่าสองข้างทางรกและมี
- เกี่ยวกับระบบ
1. คนในหมู่บ้านรู้ว่าเคยมีคนถูกงัดแล้วไม่นิ่งเฉย หาทางแก้ปัญหาเช่น ถางหญ้ารก ติดไฟริมทาง สอนลูกหลานในวิธีการเดิน การช่วยเหลือเมื่อพบเจอคนที่ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย
  2. คนในหมู่บ้านแจ้งหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบเรื่องการติดตั้งไฟริมทางเข้ามาดูแล
  3. ครูให้นักเรียนที่มาโรงเรียนจับกลุ่มกันเดินทางมาโรงเรียน และสอนวิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้น
  4. คนในหน่วยราชการใส่ใจและเสียสละเวลาเข้ามาดูแลติดตั้งไฟทางให้คนในหมู่บ้าน

ขั้นควบคุมและสร้างสรรค์ (ชั่วโมงที่ 4)

การจัดการเรียนรู้

1. ครูทบทวนสื่อ สถานการณ์ที่ 4 เสร็จแล้วให้ทุกกลุ่มร่วมกันตอบคำถาม ดังนี้

ครู : เมื่อเกิดเหตุการณ์มีนักเรียนถูกรุกัดขึ้นมาแล้ว ทางโรงเรียนควรมีวิธีการ
แก้ไขและป้องกันอย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง)

การแก้ไข

1. ครูต้องยอมรับและปลอบใจผู้ปกครองยอมรับความจริง
2. ครูร่วมงานศพหรือให้การช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้
3. ครูร่วมกันหาเหตุที่ทำให้นักเรียนถูกรุกัดแล้วแก้ปัญหา

การป้องกัน

1. ทางโรงเรียนควรเตรียมพร้อมตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุร้าย
2. ฝึกให้นักเรียนเดินทางให้ถูกวิธีและปลอดภัย
3. จัดให้มีเพื่อนที่เดินร่วมเดินทางทั้งตอนเช้าและตอนเย็น

ครู : เมื่อเกิดเหตุการณ์มีนักเรียนถูกรุกัดขึ้นมาแล้ว ทางหมู่บ้านควรมี
วิธีการแก้ไขและป้องกันอย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง)

การแก้ไข

1. ชาวบ้านร่วมงานศพ ปลอบใจ
2. ผู้นำชุมชนประชุมด่วนเพื่อหาวิธีการแก้ปัญหาหรือ
แนวทางป้องกัน
3. ชาวบ้านมอบเงินช่วยเหลือหรือช่วยเหลือด้านอื่นๆ

การป้องกัน

1. ชาวบ้านร่วมกันถางหญ้า ตัดกิ่งไม้ที่รกทึบ
2. คนในหมู่บ้านแจ้งหน่วยราชการติดตั้งไฟริมทาง

ครู : เมื่อเกิดเหตุการณ์พบเห็นคนถูกรุกัด นักเรียน จะทำอย่างไร

นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) รีบเข้าไปช่วยเหลือตามที่ครูเคยสอน หรือรีบพา
คนมาช่วย

ครู : มีวิธีการใดไม่ให้เด็กคนอื่นๆ มีพฤติกรรมหรือการกระทำแบบป้อม

- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ฝึกให้นักเรียนทุกคนได้ช่วยเหลือโรงเรียน หรือ
เสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม เช่นเป็นผู้พิทักษ์ความสะอาด
- ครู : ถ้านักเรียนมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมหรือการกระทำแบบป้อม นักเรียน
จะมีวิธีการช่วยแก้ไขอย่างไร
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ชักชวน แนะนำ และแสดงเป็นตัวอย่างให้มี
น้ำใจ เสียสละและมุ่งทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม)
- ครู : นักเรียนมีวิธีการใดบ้างที่จะฝึกให้ตนเองมีทักษะการอยู่ร่วมกันแบบ
อารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออาทรได้มากขึ้น
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) พยายามช่วยเหลือเพื่อนๆ หรือคนในครอบครัว
ง่ายๆก่อน ค่อยทำยากๆ
- ครู : มีวิธีการใดบ้างที่จะส่งเสริมให้นักเรียน รักการมีน้ำใจ เสียสละและ
ช่วยเหลือผู้อื่นในระยะยาว
- นักเรียน : (คำตอบที่คาดหวัง) ทำโครงการส่งเสริมความเสียสละ เพื่อให้เกิด
ความภาคภูมิใจในตนเอง

2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ระดมสมองคิดพิจารณาว่าขณะนี้ที่โรงเรียนมีปัญหาอะไรบ้างที่
ควรแก้ไข ครูเขียนลงบนกระดาน แล้วให้นักเรียนร่วมกันลงมติเลือกเขียนแผนผังความคิดตามแบบ
การเขียนแผนผังความคิด 1-3

3. เมื่อนักเรียนเขียนแผนผังความคิดเรียบร้อยแล้วให้นำเสนอหน้าชั้นเรียนที่แต่ละกลุ่มแล้ว
ร่วมกันสรุป

ชั่วโมงที่ 5-6

การจัดการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนทั้งหมดช่วยกันเสนอพิจารณาร่วมกันว่า เราจะเลือกแนวทางแก้ปัญหาใด
มาทำโครงการเพื่อส่งเสริมทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร
2. ครูและนักเรียนทุกคนร่วมกันเขียนโครงการจัดการปัญหาของโรงเรียน โดยครูช่วย
นักเรียนแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ บนกระดานให้ชัดเจน
3. ครูให้นักเรียนเตรียมอุปกรณ์หรือสื่อต่างๆที่จะใช้ในการปฏิบัติตามโครงการที่วางไว้
4. ครูให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนดำเนินการกิจกรรม (นอกเวลาทดลอง)
5. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น และผลของการมีและ
ขาดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถี ๓ 4

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหา
1	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสนใจ กรณีข่าวของ นายนาธาน โอมาน มากและร่วมอภิปรายตอบคำถามได้ถูกต้อง 2. นักเรียนอ่านสถานการณ์แล้วสรุปได้ดีขึ้น จับใจความสำคัญเพื่อตอบคำถามได้เร็ว มีแนวคิดที่หลากหลายมากขึ้น 3. เมื่อครูสุ่มถามกลุ่มที่ตอบไม่ได้เพื่อนๆจะช่วยตอบเสมอ 4. นักเรียนช่วยเหลือเพื่อที่ขาดเรียนเก็บถาดอาหารกลางวันหลังเรียน 5. นักเรียนนำความรู้เดิมมาใช้ตอบคำถามได้คล่องขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชื่นชมและบอกกล่าวให้ครูท่านอื่นๆ ฟัง เพื่อให้ นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจ 2. ครูนำถาดอาหารนักเรียนไปช้อนครึ่งหนึ่ง เพื่อหาอาสาสมัครลงไปหยิบใหม่ที่โรงอาหาร 3. ครูนำขนมที่ทางโรงเรียนจัดไว้ให้นักเรียนไปช้อนไว้ครึ่งถุง เพื่อหาคนเสียสละ 4. ครูแอบตกลงกับนักเรียนคนหนึ่งให้แกล้งลืมช้อนมารับประทานอาหารกลางวัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จากการที่ครูนำถาดอาหารนักเรียนไปช้อน ผลปรากฏว่า นักเรียนชายอาสาทำก่อนนักเรียนหญิง 2. จากการที่ครูนำขนมไปช้อน ผลปรากฏว่า นักเรียนหญิงเสียสละให้นักเรียนชาย โดยให้เหตุผลตามกันว่าไม่ยอมรับประทาน แต่เมื่อครูเฉลยและนำขนมออกมาแจกให้นักเรียนหญิงก็รับประทานตามปกติ 3. จากการที่ครูตกลงกับนักเรียนให้แกล้งลืมช้อนมารับประทาน ผลปรากฏว่านักเรียนชายอาสาให้ช้อนเพื่อนืม โดยที่ตนเองใช้ช้อนส้อมทานอาหารแทน

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนว ทางแก้ไขปัญหา
2	<p>1. นักเรียนกระตือรือร้นที่จะมาเข้าเรียนและร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจ</p> <p>2. นักเรียนสนใจวิธีการสืบเสาะความรู้และสามารถฝึกสืบเสาะความรู้ได้คล่องแคล่ว</p> <p>3. นักเรียนแยกแยะเหตุและผลได้ดีทั้งที่เกี่ยวกับบุคคลและระบบ</p>	<p>1. ครูฝึกทบทวนเรื่องเหตุและผล ให้นักเรียนสืบเสาะเพิ่มเติม โดยยกสถานการณ์สั้นๆ ขึ้นมาแล้วให้แต่ละกลุ่มตอบ เช่น</p> <p>ทำไมโลกถึงร้อน</p> <p>เพราะแสงอาทิตย์มันส่องเยอะ</p> <p>ทำไมแสงอาทิตย์จึงส่องเยอะ</p> <p>เพราะโอโซนถูกทำลาย</p> <p>ทำไมโอโซนถูกทำลาย</p> <p>เพราะมนุษย์ใช้สาร ซีเอฟซี และเฟฮาซ</p> <p>ทำไมมนุษย์ใช้สาร ซีเอฟซี และเฟฮาซ</p> <p>เพราะอยากเย็นและเห็นแก้ว ทั่ว ๆ ไปด้วย</p>	

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนว ทางแก้ไขปัญหา
3-4	<p>1. นักเรียนทำแบบบันทึกการเรียนรู้ได้ดีขึ้น เข้าใจ และสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง</p> <p>2. นักเรียนเสนอความคิดเห็นว่า ปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขต้องเพิ่มเรื่องของธรรมชาติและสภาพแวดล้อมด้วย</p> <p>3. หลังเลิกเรียน นักเรียนถามครูว่าวันนี้มีอะไรให้ช่วยอีกไหมครับ</p> <p>4. นักเรียนจำนวนหนึ่งไปช่วยเก็บขยะที่โคนต้นไม้และสนามเองโดยที่ครูไม่ได้บอก</p> <p>5. นักเรียนแต่ละกลุ่ม ระดมสมองคิดพิจารณาเขียนแผนผังความคิดเรียบร้อยแล้วกล้าพูดนำเสนอหน้าชั้นเรียนมากขึ้น คนที่ไม่ค่อยพูดก็พูดได้ดีขึ้น</p>	<p>1. ครูทดสอบนักเรียนว่ามี ความรู้สีกมุงทำประโยชน์ เพื่อส่วนรวมหรือไม่ โดยการขออาสาสมัครช่วยปฐุอิฐตัวหนอนที่พื้นสนามข้างอาคารปฏิบัติ โดยแอบตกลงกับครูประจำชั้นว่าให้ส่งนักเรียนเอาการบ้านมาทำ ช่วงพักกลางวัน เพื่อสังเกตว่าจะมีนักเรียนลงมาทำหรือไม่ อย่างไร</p> <p>2. ครูได้ชื่อนำเข้าชั้นให้ นักเรียนและชมเชยว่านี่เป็นการกระทำที่น่ายินดี และภาคภูมิใจของนักเรียน</p>	<p>1. ผลการทดสอบ มีนักเรียนอาสาสมัครมาช่วย 21 คน เมื่อสอบถามนักเรียน ได้คำตอบว่า กลับบ้านไปค่อยทำก็ได้ เพราะทำเป็นแล้ว, ไม่เป็นไร กลับบ้านตอนเย็นที่สอนอยู่แล้ว, ทำแป็บเดียวก็เสร็จ, การบ้านไม่ยาก ทำที่บ้านได้, ครูไม่ว่าหลอกเพราะหนูทำการบ้านเองทุกวัน,ครูจะทำคนเดียวไหวหรือ เดี่ยวก็ตายกันพอดี,ก็หนูอยากช่วยครู,หนูช่วยเพราะเห็นมันเกาะกันแล้ว เป็นต้น</p>

ครั้งที่	พฤติกรรมนักเรียน	พฤติกรรมครู	ปัญหาอุปสรรคและแนว ทางแก้ไขปัญหา
5-6	<ol style="list-style-type: none"> 1.นักเรียนช่วยกันทำป้ายรณรงค์ การทิ้งขยะให้เป็นที่ตามโครงการด้วยความตั้งใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 2.จากการสัมภาษณ์ นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น ๆ 3. นักเรียนเขียนโครงการไม่ค่อยได้เพราะไม่เคยเขียนมาก่อน 4. จากการสังเกตการปฏิบัติตามโครงการพบว่ามีนักเรียนลงมือปฏิบัติตามโครงการที่เขียนไว้ได้ดี และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมทุกคน 5. นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองเมื่อเห็นว่าเพื่อนอาสาพัฒนาโรงเรียนก็มาขออาสาทำด้วย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ครูลงมือปฏิบัติทำแผ่นป้ายรณรงค์ด้วยเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี 2. ครูแนะนำการเขียนโครงการตั้งแต่เริ่มต้น 3.ครูแนะนำและให้เพื่อนนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองปฏิบัติตามโครงการด้วย 4.ครูทดสอบหลังเรียนด้วยแบบวัดชุดเดิมอีกครั้ง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนมีเวลาในการเตรียมอุปกรณ์น้อยทำให้ของที่ต้องการใช้มีไม่ครบครูจึงควรให้เวลานักเรียนในการเตรียมตัวมากกว่านี้ 2. นักเรียนไม่เคยเขียนโครงการที่เป็นรูปแบบมาก่อนจึงทำให้เสียเวลาในการสอนใหม่ ด้วยเวลาที่จำกัดครูจึงให้ร่วมกันเขียนโครงการโดยครูฉายบนกระดานและร่วมกันเขียนพร้อมๆกัน เพื่อลดเวลาและข้อบกพร่อง

สถานการณ์ ที่ 4

เช้ามีควันหนึ่งบนยอดคดอยแม่พริ้ม ป้อค่อยๆลุกจากที่นอนในสภาพที่หนาวสั่น เนื่องจากแบ่งผ้าห่มให้น้องที่นอนอยู่ข้างๆ ป้อรีบล้างหน้าแล้ววิ่งไปที่หน้าหมู่บ้านเพื่อรอช่วยรับของใส่บาตรพระ ป้อเคยเห็นพระท่านเดินถือบาตรและหิ้วของทำทางหนักมากหล่นบ้างตกบ้าง แล้วรู้สึกสงสารจึงอาสาที่จะมาช่วยในทุกเช้าก่อนไปโรงเรียน ส่วน ป้อม บ้านห่างออกไปไม่ไกลจาก ป้อม มักจะตื่นสายและเมื่อมาถึงโรงเรียนก็รีบไปเล่นกับเพื่อนๆ ป้อและป้อมเป็นเพื่อนห้องเรียนเดียวกัน จึงมักจะไปโรงเรียนและกลับบ้านด้วยกันเสมอๆ เพราะทางเดินค่อนข้างรกทึบ และไม่มีไฟริมทางเดิน อีกทั้งยังเคยมีข่าวว่ามักจะมีคนถูกสัตว์มีพิษกัด ต่อย อยู่บ่อยๆ แต่ทางหมู่บ้านก็ไม่ได้ทำอะไรทั้งๆที่ใช้เส้นทางนี้กันประจำ

วันนี้ทางโรงเรียนประกาศขอให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเตรียมงานเลี้ยงครบรอบการก่อตั้งโรงเรียน ป้ออาสาที่จะจัดโต๊ะ เก้าอี้กับเพื่อนๆ แต่ป้อมรู้ว่าโต๊ะหนักมาก เลยไม่ช่วยเพราะกลัวจะเหนื่อย จึงแกล้งบอกครูว่าปวดท้องและนั่งพักรออยู่ข้างๆ จนกระทั่งป้อช่วยครูทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเดินกลับบ้านพร้อมกัน ระหว่างทางพบมะไฟ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีเลือดไหลออกมาจากเท้า ป้อเห็นแล้วสงสารจึงชวนป้อมเข้าไปช่วย แต่ป้อมปฏิเสธและขอตัวรีบกลับบ้านก่อนเพราะต้องรีบไปให้ทันเวลานัดไปรับประทานอาหารนอกบ้านกับพ่อและแม่ ป้อจึงพุงมะไฟไปส่งที่บ้าน ซึ่งป้อก็รู้สึกภูมิใจและสุขใจที่ได้ช่วยเหลือ

วันต่อมา ขณะที่ป้อและป้อมไปโรงเรียนตอนเช้า ก็พบ เอ เด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 นั่งอยู่ข้างทางที่จะไปโรงเรียนและร้องให้ช่วยเพราะถูกงูกัด ป้อรีบวิ่งเข้าไปช่วยโดยถอดเข็มขัดแล้วรัดเหนือบาดแผลที่งูกัดตามที่ครูเคยสอน แล้วให้ป้อมวิ่งไปตามคนมาช่วย ป้อมวิ่งไปถึงโรงเรียนก็นึกขึ้นได้ว่าตนเองยังไม่ได้ทำการบ้าน จึงไปขอเพื่อนลอกการบ้านก่อนที่ครูจะมา ทำให้ป้อมลืมเรื่อง เอ ถูกงูกัด จึงไม่ได้บอกให้ใครไปช่วยเหลือ เวลาผ่านไปนานป้อเห็น เอ อាកงไม่คอดี จึงให้ เอ จีหลังแล้วรีบเดินไปโรงเรียน แต่เพราะครูไม่รู้ล่วงหน้าจึงไม่ได้เตรียมรถไว้ทำให้เสียเวลานาน กว่าที่ครูจะพาไปส่งโรงพยาบาล เอ ก็เสียชีวิตแล้วระหว่างทาง เมื่อป้อมทราบเรื่องการตายของ เอ ได้แต่นั่งทุกข์ใจที่ตนเองช่วยได้แต่ไม่ช่วย ส่วน พ่อ แม่ของ เอ ก็ร้องให้เสียใจและโกรธที่ป้อมไม่ช่วยเหลือลูกของตนเอง

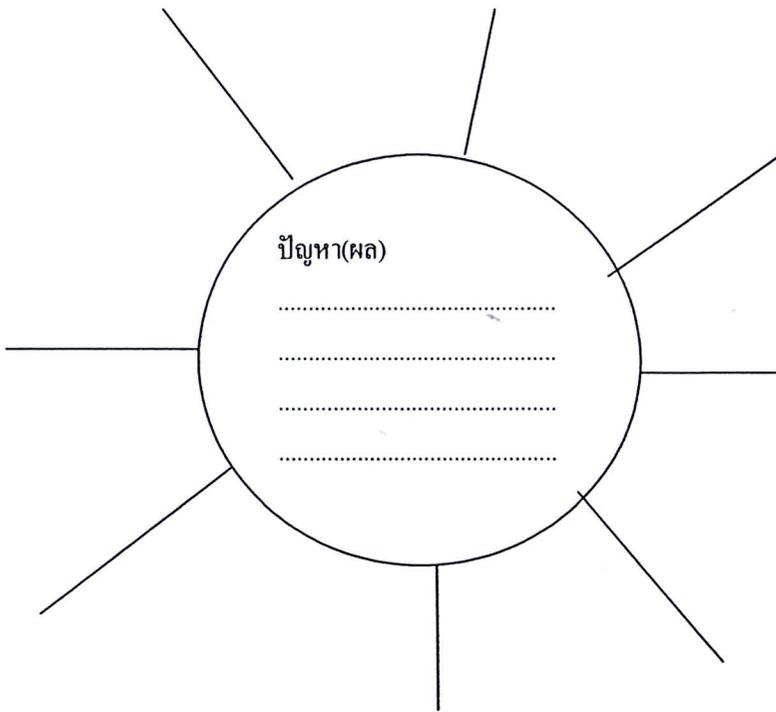
ตอนเย็นหลังเลิกเรียนครูประกาศขอความร่วมมือให้ชาวบ้านช่วยกันออกไปถางหญ้าและตัดกิ่งไม้ที่อยู่สองข้างทางเดินที่จะมาโรงเรียน ป้อได้ยินประกาศก็ชวนป้อมและเพื่อนๆ ไปช่วยกันถางหญ้า แต่ป้อมก็ปฏิเสธเพราะว่าวันนี้ แม่จะพาไปซื้อรองเท้านักเรียนคู่ใหม่ ทำให้ไปช่วยไม่ได้ เพื่อนๆ ได้ยินต่างก็พากันตำหนิป้อม ป้อมอับอายจึงรีบวิ่งกลับบ้านไปคนเดียว ส่วนผู้คนที่

พบเห็นป๊อช่วยถางหญ้าข้างทางต่างก็พากันชื่นชม ในความเสียสละเพื่อส่วนรวมของป๊อ หลังจากนั้นป๊อก็ยังภูมิใจมากขึ้นไปอีก เมื่อทางโรงเรียนคอยแม่พริ้มส่งชื่อป๊อเข้ารับรางวัลเยาวชนดีเด่นประจำจังหวัด และเมื่อเพื่อนๆ ล้าปาก ก็มักจะพบว่าป๊อจะช่วยให้เสมอ

แบบการเขียนแผนผังความคิด (สภาพปัญหา)

วันที่.....

กลุ่ม.....

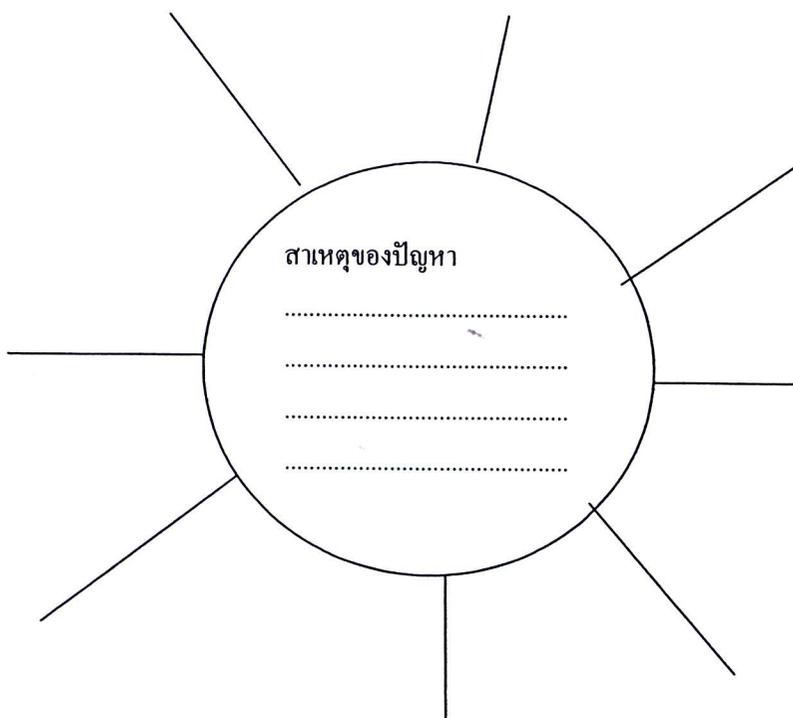

แบบการเขียนแผนผังความคิด (สาเหตุปัญหา)

วันที่.....

กลุ่ม.....

เกี่ยวกับบุคคล

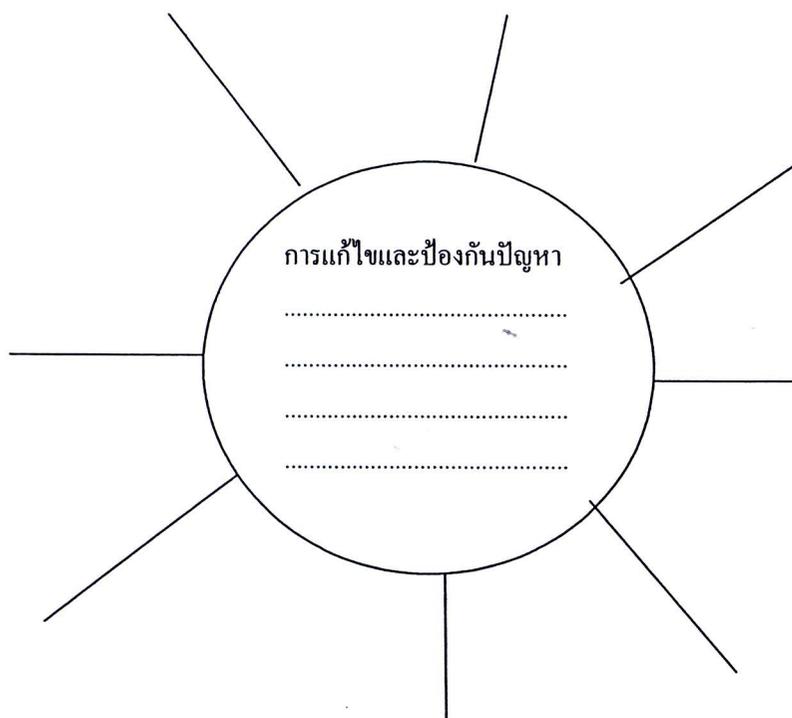
เกี่ยวกับระบบ

แบบการเขียนแผนผังความคิด (การแก้ไขและป้องกัน)

วันที่.....

กลุ่ม.....

เกี่ยวกับบุคคล

เกี่ยวกับระบบ

โครงการ.....

ผู้รับผิดชอบ

1. ....หัวหน้าโครงการ
  2. ....รองหัวหน้าโครงการ
  3. ....เลขานุการโครงการ
- และคณะนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ .... /.....

ที่ปรึกษาโครงการ

.....

ความเป็นมาและความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วัตถุประสงค์

1. ....
2. ....
3. ....

เป้าหมาย

.....

.....

ระยะเวลาและสถานที่

.....

.....

กิจกรรมการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตารางกำหนดการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	เวลาในการปฏิบัติโครงการ				
	จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัสบดี	ศุกร์
1. เขียนโครงการและประชุมหารือขั้นตอนการดำเนินงาน					
2. เสนอโครงการและวางแผนผู้รับผิดชอบงาน					
3. ดำเนินการตามแผนที่วางไว้ในโครงการ					
4. สรุปผลการดำเนินงาน					

งบประมาณ

.....

.....

.....

.....

การวัดและประเมินผลโครงการ

.....

.....

.....

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

.....

.....

สรุปผลโครงการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของครู

.....

.....

.....

แบบสังเกต การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

วันที่.....

กลุ่ม ที่	สมาชิกในกลุ่มมีการ อภิปรายในกลุ่มย่อย			สมาชิกในกลุ่มมี ทักษะการอยู่ ร่วมกันแบบอารย ประชาติไปโดยด้าน ความเอื้ออาทร			สมาชิกในกลุ่ม ร่วมกันตอบ คำถามครู			สมาชิกในกลุ่ม สนใจและ ตั้งใจ ระหว่างการทำ กิจกรรม		
	ดีมาก	ดี	ควร ปรับ ปรุง	ดี มาก	ดี	ควร ปรับ ปรุง	ดี มาก	ดี	ควร ปรับ ปรุง	ดี มาก	ดี	ควร ปรับ ปรุง
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												

แบบการพิจารณาให้คะแนนการเขียนแผนผังความคิด

วันที่.....

กลุ่มที่	วิเคราะห์ผลของ ปัญหาได้ ครบถ้วน	วิเคราะห์เหตุของ ปัญหาได้ ครบถ้วน	มีความคิด สร้างสรรค์ในการ แก้ปัญหา	สมาชิกทุกคน ให้ความ ร่วมมือ	รวม คะแนน (20)
คะแนน	5	5	5	5	
1					
2					
3					
4					
5					

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นสังเกต

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

ตอนที่ ที่	ลักษณะของ ปัญหา	ผู้เกี่ยวข้อง, อย่างไร	เอื้ออารี	เห็นแบบอย่าง จากเพื่อน	เห็นคุณค่า ในตนเอง

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษา

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

ตอนที่ ที่	ลักษณะของ ปัญหา	สาเหตุ / คนและระบบ	เออีอาร์	เห็นแบบอย่าง จากเพื่อน	เห็นคุณค่า ในตนเอง

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นทำนายน

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

การคาดคะเนผลเมื่อเปลี่ยนเหตุ ดี / ไม่ดี	เอื้ออารี	เห็นแบบอย่าง จากเพื่อน	เห็นคุณค่า ในตนเอง

แบบบันทึกการจัดการเรียนรู้ ชั้นควบคุมและสร้างสรรค์

ชื่อ .....นามสกุล.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกคำตอบตามสถานการณ์ที่เรียนผ่านไปแล้วลงในช่องว่าง

ตอนที่	ลักษณะของปัญหา ที่มาจากบุคคล	แนวทางการป้องกันปัญหาที่บุคคล
ตอนที่	ลักษณะของปัญหา ที่มาจากระบบ	แนวทางการป้องกัน ปัญหาที่ระบบ

ภาคผนวก ง

1. แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. แบบวัดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร
3. แบบวัดการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน

แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

ชื่อ.....	นามสกุล.....	ชื่อเล่น.....
เลขที่.....	ชั้น.....	วันที่.....

คำชี้แจง

1. แบบวัดชุดนี้ขอให้นักเรียนนึกถึงตนเอง โดยพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วขีดเครื่องหมาย เพียงแห่งเดียว
2. ตัวเลือกที่นักเรียนเลือกจะไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลต่อผลการเรียนของนักเรียน
3. แบบวัดชุดนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

ตัวอย่างการเลือกตอบ

(0) ฉันทกล้าพูดแสดงความคิดเห็นในเวลาทำงานกลุ่ม					
-----	✓	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

1 ฉันสามารถเป็นหัวหน้าห้องที่ดูแลเพื่อนๆ ในห้องเรียน ได้ดี

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2 ฉันเป็นคนที่ใครๆ ก็อยากให้ทำงานกลุ่มด้วย

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

3 ถ้าให้ฉันทำการบ้านด้วยตนเองฉันคงทำผิดหมดทุกข้อ

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

4 ฉันสามารถอ่านหนังสือ ได้คล่องกว่าเพื่อนๆ ในห้อง

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

5 ฉันทำงานต่างๆ อย่างเต็มความสามารถทุกครั้ง

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

6 ฉันเป็นคนขี้อาย ไม่กล้าแสดงออกในที่ที่มีคนอยู่มากๆ เพราะกลัวว่าจะพูดผิด

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

7 ฉันกลัวที่จะสอบได้คะแนนน้อยกว่าเพื่อนๆ ในกลุ่ม

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

8 ฉันชอบพูดโกหกเพื่อให้เพื่อนๆ สงสาร

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

9 ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเป็นตัวแทนห้อง เพื่อแข่งขันตอบปัญหาความรู้รอบตัวได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

10 ฉันลอกการบ้านเพื่อนบ่อยๆ

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

11 ฉันพร้อมเสมอที่จะพัฒนาตนเองในด้านการเรียนให้ดียิ่งขึ้น

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

12	ฉันไม่มีทางสอบเข้าเรียนต่อมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนของรัฐบาลได้แน่นอน	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
13	ฉันวิตกกังวลเกี่ยวกับเรื่องผลการเรียนบ่อยๆ	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
14	ฉันต้องให้คนอื่นมาคอยบอกอยู่เสมอว่าสิ่งใดควรทำ ไม่ควรทำ	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
15	ฉันรู้สึกอิจฉาเพื่อนที่สอบได้คะแนนมากกว่า	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
16	ฉันสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
17	ฉันชอบเป็นตัวแทนกลุ่มหรือรายงานหน้าชั้นเรียน	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
18	ฉันในการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน ฉันยินดีที่จะทำโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
19	ครูบอกให้เพื่อนๆ ปฏิบัติตัวตามแบบอย่างฉัน	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
20	ครูไว้ใจให้ฉันดูแลห้องแทนเมื่อครูไม่อยู่	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
21	ครูบอกว่าฉันเป็นคนมีฝีมือในการทำงาน	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
22	ฉันเชื่อมั่นว่าในการตัดสินใจของฉันว่ามีเหตุผลดี	-----	-----	-----	-----	-----
	จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

23 ฉันเป็นที่รักของทุกๆ คนที่โรงเรียน

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

24 ฉันสามารถเป็นผู้นำที่ดีในการทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ได้

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

25 ฉันเชื่อว่าถ้าฉันตั้งใจเรียนมากกว่านี้คงสอบ ได้คะแนนมากขึ้น

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

26 การ ได้ช่วยเหลือเพื่อนทำการบ้านทำให้ฉันมีความสุข

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

27 ฉันสามารถเป็นที่ปรึกษาของเพื่อนที่ไม่สบายใจเรื่อง การเรียน ได้

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

28 เพื่อนๆ ชื่นชมในความสามารถของฉันอยู่เสมอ

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

29 ฉันรู้สึกดีใจทุกครั้ง ที่ครูเรียกให้ฉันเป็นคนตอบคำถามในเวลาเรียน

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

30 ฉันไม่ลงสมัครเป็นประธานนักเรียนเพราะคิดว่าไม่มีความสามารถเท่ากับเพื่อน

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดทักษะ
การอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย
ด้านความเอื้ออาทร

ชื่อ.....นามสกุล.....ชื่อเล่น..... เลขที่.....ชั้น.....วันที่.....

คำชี้แจง

1. แบบวัดชุดนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ แต่ละข้อต่อไปนี้อธิบายให้นักเรียนทราบเหตุการณ์หนึ่งๆ แล้วให้นักเรียนเลือกคำตอบที่นักเรียนคิดว่า ตนเองคิดตามตัวเลือกนี้จริงๆ ถ้าอยู่ในเหตุการณ์นั้น
2. คำตอบแต่ละข้อไม่มี ถูก หรือ ผิด เพราะแต่ละคนย่อมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน คะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดครั้งนี้ ไม่มีผลต่อผลการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด
3. ให้นักเรียนทำแบบวัดทักษะ ลงกระดาษคำตอบและทำให้ครบทุกข้อเพราะทุกข้อมีความสำคัญเท่าๆ กัน

การตอบ

แบบวัดนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ แต่ละข้อมี 4 ตัวเลือก ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในช่องของกระดาษคำตอบ ก ข ค ง ที่นักเรียนต้องการเลือกเพียงคำตอบเดียวลงในแบบวัด

ตัวอย่างการตอบคำถาม

(0) บอสน์คำตอบของข้อสอบสลับข้อทำให้ผิดเกือบหมด เมื่อขอยืมยางลบจากเพื่อนๆ ต่างก็ปฏิเสธเพราะว่าต้องรีบทำ ค่าย ที่นั่งอยู่แถวถัดได้ยินจึงรีบนำมาให้ยืมทั้งที่ยางลบเหลือนิดเดียว ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. ให้ยืม เพราะ ถึงคราวที่เราไม่มีบอสน์จะได้ให้ยืม
- ข. ให้ยืม เพราะไม่อยากให้บอสน์สอบตกหรือเสียคะแนน
- ค. ไม่ให้ เพราะ คนอื่นๆ เขาก็ไม่ให้ยืมกันทั้ง เป็นเรื่องธรรมดา
- ง. ไม่ให้ เพราะ ยางลบใกล้จะหมด เดี่ยวตนเองจะไม่มีใช้เวลาทำผิด

แบบวัดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

1. ปลาเป็นเด็กนักเรียนที่ค่อนข้างเรียนไม่เก่ง จึงไม่มีใครอยากให้ทำงานกลุ่มด้วย ตายเป็นเพื่อนในห้อง รู้สึกสงสารอยากช่วยเหลือ จึงชวนให้ปลามาทำงานกลุ่มด้วยกัน ถ้าเป็นนักเรียนจะอย่างไร
  - ก. เดียวเพื่อนกลุ่มอื่นที่สงสารก็รับไปทำงานด้วยอยู่แล้ว
  - ข. กลัวเพื่อนคนอื่นๆในกลุ่มไม่พอใจที่ชวนคนไม่เก่งมาทำงานกลุ่มด้วย
  - ค. อยากให้เพื่อนมีกลุ่มทำงานเหมือนคนอื่นๆ จึงชวนให้มาทำงานกลุ่มด้วย
  - ง. ชวนมาทำงานกลุ่มด้วยกัน เพื่อนๆ และครูจะเห็นว่าเราเป็นคนดีมีน้ำใจ

2. ทุกวันหลังเลิกเรียน อีบจะนัดเพื่อนๆ ในห้องไปเล่นฟุตบอลวันนี้ เมื่ออีบรู้ว่าน้ำผึ้ง อ่านหนังสือไม่ได้ จึงรู้สึกสงสารอยากช่วยสอนให้เธออ่านออก จึงไม่ไปเล่นทั้งๆที่อยากไปเล่นฟุตบอลกับเพื่อน ถ้านักเรียนเป็นเพื่อนในห้องจะอย่างไร
  - ก. สอนน้ำผึ้งหัดอ่านหนังสือ เพราะน้ำผึ้งและครู จะได้รับรัก
  - ข. สอนน้ำผึ้ง เพราะ อยากให้เธออ่านหนังสือออกจะได้ไม่ต้องเรียนซ้ำชั้น
  - ค. นัดเพื่อนๆ ไว้แล้วถ้าไม่ไปจะทำให้เสียคำพูดเลยช่วยสอน ไม่ได้
  - ง. กลัวเพื่อนคนอื่นเห็นแล้วจะคิดว่าเราแอบชอบน้ำผึ้งจึงให้เป็นหน้าที่ของครูดีกว่า

3. วันนี้ครูให้นักเรียนประดิษฐ์จรวดเชิงสร้างสรรค์ งานของเดี่ยยังไม่เสร็จ จึงนั่งทำอยู่คนเดียวที่หลังโรงเรียน ขณะที่บুমกำลังรีบกลับบ้านเพราะฝนกำลังจะตก เดินผ่านมาเห็นว่าเย็นแล้วและฝนกำลังจะตก เดี่ยยังนั่งทำงานอยู่คนเดียวแล้วรู้สึกอยากช่วยเพื่อน จึงอาสาเข้ามาช่วยประดิษฐ์จนเสร็จ ถ้านักเรียนจะอย่างไร
  - ก. เดี่ยไม่ใช่เพื่อนกลุ่มเดียวกับเราจึงไม่สมควรช่วยเหลือ
  - ข. ฝนกำลังจะตก เดี่ยเปียกฝนแล้วจะไม่สบายจึงอยู่ช่วยไม่ได้
  - ง. ถ้าเดี่ยทำงานคนเดียวต้องกลับบ้านมืดและอาจเป็นอันตราย จึงอยู่ช่วยทำงานเสร็จ
  - ค. ช่วยทำงานเสร็จ เพราะ คราวหลังจะได้ขอความช่วยเหลือจากเดี่ยบ้าง

4. จูเนียร์ปั่นจักรยานไปตลาดซื้อผักให้แม่ เพื่อที่จะกลับมาดูการ์ตูนเรื่องที่ชอบตอนจบ ในระหว่างทาง จูเนียร์ เห็นคนถูกงูกัดกำลังวิ่งไปโรงพยาบาลข้างหน้า จูเนียร์นึกในใจว่าถ้าไปส่งจะกลับไปดูการ์ตูนที่ชอบตอนจบไม่ทันแน่นอน แต่ในที่สุดก็เรียกให้คนนั้นซ้อนท้ายจักรยานแล้วรีบไปส่งที่โรงพยาบาล ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร

ก. รีบถีบรถจักรยานพาคนถูกงูกัดไปส่งที่โรงพยาบาล เพราะ จะได้เป็นที่ชื่นชมของเพื่อนๆและคนที่พบเห็น

ข. รีบถีบรถจักรยานหนีไปเร็วๆ เพราะ กลัวว่าเขาจะเรียกให้ช่วย และทำให้กลับมาดูการ์ตูนไม่ทัน

ค. รีบถีบรถจักรยานพาคนถูกงูกัดส่งโรงพยาบาลทันที เพราะสงสารกลัวว่าถ้าเดินไปอาจจะตายระหว่างทาง

ง. เอรารถจักรยานให้คนถูกงูกัดถีบไปโรงพยาบาลเองเพราะต้องรีบไปซื้อของให้แม่

5. ดาวเป็นเด็กสาวที่มีฐานะและหน้าตาดีแต่หาพิการเวลาเดินจะไม่ค่อยสะดวก ดวงจันทร์เพื่อนในห้องมักจะล้อดาวว่าเป็นตัวประหลาดและชอบใช้ให้ทำความสะอาดห้องแทนตนเอง ยurie ผ่านมาพบจึงช่วยดาวจัดชั้นหนังสือและทำความสะอาดห้องต่างๆ ที่ไม่ได้รู้จักกันมาก่อน ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร

ก. ดาวหาพิการทำงานต่างๆถ้าบาคงจะเย็นมากกว่างานจะเสร็จจึงอยู่ช่วยทำความสะอาด

ข. อยู่ช่วยดาวทำความสะอาดเพื่อที่จะได้เป็นที่รักของเพื่อนๆ และครูที่เดินผ่านมาพบเห็น

ค. เพื่อนในห้องมีตั้งหลายคนเดี๋ยวคนอื่น ๆ ที่เห็นดาวทำความสะอาดก็เข้ามาช่วยเหลือเอง

ง. รีบเข้าไปช่วยเหลือดาวทำความสะอาดเพื่อที่จะ ได้สนิทสนมคุ้นเคยและกลายเป็นเพื่อนกับดาว

6. ขณะที่นกยูง กำลังตั้งใจทำข้อสอบเข้าแข่งขันในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ นั้น พิมพ์ นั่งสอบอยู่ใกล้ๆปวดท้องอย่างมาก นกยูง รีบลุกขึ้นและพาไปห้องพยาบาลทันที ทั้งๆที่ต้องรีบทำข้อสอบและคนที่ปวดท้องก็เป็นคู่แข่ง ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร

ก. นั่งสอบต่อไป เดี่ยวครูก็พาไปห้องพยาบาลอยู่แล้วไม่ใช่หน้าที่ของนักเรียน

ข. บอกให้ครูทราบเพื่อที่จะ ได้ให้เพื่อนคนอื่น ๆ พาพิมพ์ไปห้องพยาบาลแทนตนเอง

ค. รีบพาพิมพ์ไปห้องพยาบาล เพราะ รำคาญที่พิมพ์บ่นปวดท้องอยู่ข้างๆตลอดเวลา ไม่มีสมาธิในการทำข้อสอบ

ง. บอกให้ครูทราบ แล้วรีบพาพิมพ์ไปห้องพยาบาลของโรงเรียน เพราะ ถ้าไม่รีบพาไปพิมพ์อาจปวดท้องมากกว่าเดิม

7. วันหนึ่งข้าวฟ่างทำเงินหาย ไม่มีเงินซื้ออาหารกลางวันรับประทาน จนกระทั่งข้าวในโรงอาหารหมด ปลาโลมาารู้เรื่องนี้จึงแบ่งข้าวที่ตนเองซื้อมาให้ข้าวฟ่างครึ่งหนึ่ง ทั้งที่เมื่อเช้าไม่ได้รับประทานอาหารมา ถ้าเป็นนักเรียนจะอย่างไร

- ก. ตนเองอาจกินไม่อิ่มและเรียนไม่รู้เรื่องในตอนบ่ายจึงไม่ควรแบ่งให้
- ข. ไม่ใช่หน้าที่ของนักเรียน เป็นหน้าที่ครูที่ต้องช่วยเหลือนักเรียนจึงไม่ควรแบ่งให้
- ค. สงสารเพื่อนที่จะต้องมานั่งเรียนทั้งที่หิวๆ และอาจเป็นลมได้จึงน่าจะแบ่งให้เพื่อน
- ง. ครูสอนว่า การแบ่งปันอาหารให้ผู้อื่นเป็นเรื่องที่ดีเลยต้องแบ่งให้เพื่อนรับประทาน

8. ขณะที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ นัก ไม่มีกระดาษทดเลขจึงขอจากพลอย แต่พลอยไม่ให้ หลังเลิกเรียนพลอยวิ่งเล่นกับเพื่อนจนเหงื่อเปียกท่วมตัว ผู้ปกครองของพลอยยังไม่มารับ พลอยรู้สึกหิวน้ำจึงขอนกคิมน้ำที่เพิ่งซื้อมา นกจึงส่งให้พลอยดื่มก่อน ถ้าเป็นนักเรียนจะอย่างไร

- ก. เห็นพลอยหน้าซีดๆ คงกระหายน้ำมาก จึงรีบแบ่งน้ำให้พลอยดื่มก่อน
- ข. ทำทางพลอยเหนื่อยและกระหายน้ำมาก ถ้าให้คิมน้ำอาจจะเหลือน้อย
- ค. ตอนเช้าไม่ให้กระดาษทดเลขแสดงว่าไม่มีน้ำใจก็ไม่ควรให้น้ำคิมเช่นเดียวกัน
- ง. แบ่งให้พลอยดื่ม เพราะ คราวหลังเวลาขอยืมอะไรจากพลอยจะได้ทวงบุญคุณ

9. วันหนึ่ง วงดนตรีคนตาบอดมาแสดงดนตรีเพื่อหาเงินสบทบทุนรักษาคนตาบอดที่ยากไร้ เด็กชายเปา ฐานะทางบ้านค่อนข้างดี เดินผ่านไปเฉยๆ โดยไม่บริจาค ส่วน เด็กชายตันที่ฐานะทางบ้านไม่ค่อยดี เห็นแล้วรู้สึกสงสารคนตาบอดจึงบริจาคไป 20 บาท ถ้าเป็นนักเรียนจะอย่างไร

- ก. อยากให้คนตาบอดที่ยากจนได้มีเงินกองทุนรักษาดวงตาจึงช่วยบริจาค
- ข. อาจเป็นแก๊งค์ต้มตุ๋นหลอกเอาเงินตามที่ครูเคยบอกก็ได้เลยไม่บริจาคดีกว่า
- ค. ช่วยบริจาคเงินมากๆ เพื่อให้คนที่เห็นจะได้ชื่นชมว่าเราเป็นคนที่มีความเสียสละ
- ง. คนอื่นที่เขาได้เงินมากกว่าเขาอาจจะช่วยเหลือได้ดีกว่าเราจึงควรเก็บเงินไว้ทำอย่างอื่นดีกว่า

10. ลูกหมู และลูกหมี นอนดึกทำให้ตื่นสาย ทั้งสองรีบวิ่งขึ้นสะพานลอยข้ามถนนเพื่อไปเข้าสอบ ขณะที่ลูกหมูกำลังจะเข้าโรงเรียน เห็นหญิงชราถือของหนักหลายถุงเดินข้ามสะพานลอย ลูกหมูจึงวิ่งกลับไปช่วยหญิงชราถือของข้ามสะพานลอย ส่วนลูกหมีขอตัวไปส่งการบ้านก่อน ลูกหมูจึงมาโรงเรียนสายและส่งการบ้านไม่ทันถ้าเป็นนักเรียนจะอย่างไร

- ก. ถ้าช่วยอาจไปเข้าสอบที่โรงเรียนไม่ทัน เลยไม่ช่วยดีกว่า
- ข. การเรียนและการสอบเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดกว่าสิ่งอื่นใดจึงต้องตั้งใจไม่ช่วย
- ค. รีบเข้าไปช่วย เพราะ กลัวหญิงชราจะพลัดตกบันไดสะพานลอยจนบาดเจ็บ
- ง. รีบเข้าไปช่วยถือของ เพราะการช่วยเหลือคนชราเป็นเรื่องน่ายกย่องชมเชย

11. มะขาม ตกต้นไม้ซื้อเท้าเคล็ด เมื่อขึ้นรถโดยสารไปโรงเรียน มีน้องอนุบาลขึ้นมาบนรถแล้วไม่มีที่นั่ง มะขามจึงลุกให้น้องอนุบาลนั่งแทน ทั้งที่ซื้อเท้าเจ็บ ถ้าเป็นนักเรียนจะอย่างไร

- ก. ขาของตนเองยังเจ็บไม่มากและกลัวเด็กอนุบาลจะพลัดตกลงมาจึงลุกให้น้องอนุบาลนั่ง
- ข. ให้น้องอนุบาลมานั่งตัก เพราะจะได้ไม่ต้องลุกยืนและจะได้ไม่มีใครมาว่าเป็นคนแกล้งน้ำใจ
- ค. ถ้าเรายืนเราอาจจะทำให้ซื้อเท้าอักเสบมากกว่านี้จึงต้องแกล้งนั่งหลับจะได้ไม่ต้องลุกขึ้นยืน
- ง. บนรถมีคนอื่นที่ซื้อเท้าไม่ได้เจ็บแบบเรา เด็กคนอื่นเห็นก็ลุกให้นั่งแทนเองจึงไม่ต้องลุกขึ้นยืน

12. มะเขือ เป็นเด็กยากจน เก็บเศษกระดาษหรือขวดพลาสติกขายแลกเงินเพื่อซื้อข้าวกิน ส่วนมะนาวเป็นเด็กที่ฐานะทางบ้านดีใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย วันหนึ่งมะนาวทำกระเป๋าตังค์หล่นหายไปไม่มีเงินซื้อข้าวกลางวันรับประทาน มะเขือมีเงินสำหรับซื้อข้าวมือเย็นอยู่จึงให้มะนาวไปซื้อข้าว ถ้าเป็นนักเรียนจะอย่างไร

- ก. ให้ยืมเงินไปก่อน เพราะ ถึงเวลาเราเค็คร้อนมะนาวจะได้ช่วยเหลือเราบ้าง
- ข. ให้เงินไปซื้อข้าวกิน เพราะ ไม่อยากให้มะนาวหิวเหมือนที่ตนเองเคยต้องอดอาหาร เพราะไม่มีเงินมาก่อน
- ค. ให้เงินยืมไปก่อนและบอกให้มะนาวรีบนำเงินมาคืนทันทีที่ผู้ปกครองมารับ
- ง. บอกว่าเงินของตนเองมีไม่พอ แล้วรีบวิ่งไปขอยืมเงินเพื่อนคนอื่นๆที่มีมากกว่ามาให้ยืมแทน

13. ไบตอง เก็บเงินเพื่อซื้อหนังสือการ์ตูนเล่มโปรด แต่ระหว่างทางที่เดินไปซื้อการ์ตูน ไบตองพบเห็นสุนัขขาทันนอนผอมโซหายใจซำๆ อยู่ตัวหนึ่ง จึงนำเงินไปซื้อข้าวกล่องมาให้สุนัขตัวนั้น ถ้าเป็นนักเรียนจะอย่างไร

- ก. ไม่ใช่สุนัขของเราจึงไม่จำเป็นต้องช่วยเหลือก็ได้
- ข. ไม่ใช่สุนัขของเราถ้าเราเข้าไปใกล้อาจจะถูกมันกัดได้
- ค. กลัวใครจะหาว่าเราเป็นคนไม่มีน้ำใจ จึงต้องรีบซื้อข้าวมาให้
- ง. สงสารที่มันไม่มีใครดูแล ทำทางมันคงไม่สบายและหิวมากจึงซื้อข้าวให้

14. เป็นวันหนึ่งขณะที่ เฟร็ด และ ปาล์ม รีบเดินไปแข่งขันฟุตบอลกับเพื่อนๆ ที่นัดแข่งขันกันไว้อยู่นั้น ทั้งสองคนเห็นฝาท่อระบายน้ำเปิดทิ้งไว้ มีเด็กๆ กำลังวิ่งเล่นอยู่ใกล้ๆ แต่ก็เดินผ่านไป ส่วนเอิร์ทกับ อาร์ท ซึ่งรีบวิ่งตามไปเล่นด้วยทีหลัง มาพบจึงช่วยกันยกฝาท่อระบายน้ำที่วางอยู่มาปิด ถ้าเป็นนักเรียนจะอย่างไร

- ก. เดินผ่านไปเพราะไม่ใช่หน้าที่ของเรา เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่
- ข. เด็ดขาดกลับเพื่อนมากันหลายคนจะได้ช่วยกันยกฝาท่อระบายน้ำมาปิด
- ค. เฉยๆ เพราะ มันคงจะหนักและเสียเวลาจนทำให้เราไปแข่งขันกับเพื่อนไม่ทัน
- ง. ช่วยกันยกฝาท่อระบายน้ำไปปิดเพราะ เด็กๆ อาจตกลงไปตายหรือมีคนผลัดตกลงไป
ได้รับบาดเจ็บ

15. ช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อนๆ ต่างพากันวิ่งไปที่โรงอาหาร โดยผ่านห้องเรียนของน้องอนุบาลที่เปิดน้ำทิ้งไว้ แต่ไม่มีใครสนใจ พุฒซึ่งเดินผ่านมากับเพื่อน เห็นน้ำเปิดทิ้งไว้จึงเดินเข้าไปปิดให้ ถ้าเป็นนักเรียนจะอย่างไร

- ก. รีบวิ่งไปบอกครูว่าน้องอนุบาลเปิดน้ำทิ้งไว้
- ข. รีบวิ่งไปรับประทานอาหารก่อนแล้วค่อยกลับมาปิดให้ทีหลัง
- ค. ปิดน้ำให้เพราะเดินผ่านแล้วไม่ปิดเดี๋ยวใครเห็นจะบอกว่าเราไม่มีน้ำใจ
- ง. ปิดน้ำให้เพราะ ไม่อยากให้โรงเรียนเสียค่าน้ำมากโดยเปล่าประโยชน์

16. อ้าเกอ เขาหลัก ในจังหวัดพังงา ถูกคลื่นยักษ์ ซึนามิพัดถล่มได้รับความเสียหายอย่างมาก ชาวบ้านแถบนั้นไม่มีแม่เต่าที่จะซุกหัวนอน หรือข้าวจะกิน ไข่มุกทราบบ่าวจึงนำเงินที่ตนเองสะสมมานานเพื่อซื้อตุ๊กตาไบริท ตัวโปรด ไปร่วมบริจาคสบทบทุนช่วยเหลือผู้ประสบภัย ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. บริจาคเงินที่สะสมมาทั้งหมดเพื่อที่จะได้รับเข็มที่ระลึกว่าเป็นคนดี
- ข. ประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนๆช่วยกันบริจาคเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยแทนเรา
- ค. กว่าเราจะเก็บเงินได้ต้องขอมอดกินขนมมาตั้งหลายเดือนเอาไว้โอกาสหน้าดีกว่า
- ง. สงสารชาวบ้านที่ยากจนอยู่แล้วยังต้องมาเจอคลื่นยักษ์ ซึนามิถล่มบ้านพังอีก จึงร่วมบริจาค

17. ในวันครบรอบ 100 ปีของโรงเรียน คณะครูได้เชิญชวนให้นักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมอาสาพัฒนาโรงเรียน ฟ้าและฝนจึงพากันไปสมัครเป็นอาสาสมัครล้างถ้วย ชามใส่อาหาร ส่วนเพื่อนคนอื่นๆได้นัดกันเพื่อไปเที่ยวและเมื่อรู้ว่าเพื่อนสองคนนี้จะไปเป็นอาสาสมัครจึงบอกว่า “สองคนนี้อยากเป็นอาสาเพื่อที่ครูจะได้รัก” ถ้าเป็นนักเรียนถูกว่าประชดแบบนี้จะทำอย่างไร

- ก. ไม่อยากให้เพื่อนเข้าใจคิดว่าทำไปเพื่อเอาใจครูจริงๆ เลยไม่เป็นอาสาสมัครดีกว่า
- ข. ยกเลิกการเป็นอาสาสมัคร เพราะ ไม่อยากคิดใจกับเพื่อนๆ และเดี๋ยวคงมีคนอื่นมาทำแทนตนเอง
- ค. สมัครเป็นอาสาช่วยเหลือโรงเรียนเพราะถ้าเราไม่ช่วยกันครูต้องลำบากมาทำงานหมดทุกอย่าง
- ง. สมัครเป็นอาสาเพราะ เป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองอีกทั้งการพัฒนาโรงเรียนเป็นสิ่งที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นเรื่องที่น่ายกย่อง

18. ระหว่างที่ ไบชากำลังทำการบ้านอยู่ เพื่อนๆ มาชวนให้ไบชาไปช่วยกันล้างแก้วน้ำ กับจาน เพราะวันพรุ่งนี้ที่วัดข้างโรงเรียนจะมีงานทำบุญวันเข้าพรรษา แม้ว่าไบชาเห็นว่าการบ้านของตนเองยังไม่เสร็จแต่ก็ไปช่วยเพื่อนๆล้างแก้วที่โรงเรียนจนค่ำ จึงกลับมาทำการบ้านต่อจนเสร็จ ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. มั่นใจว่าทำด้วยตนเองเสร็จแน่นอน เลยไปช่วยงานที่วัดก่อนแล้วค่อยกลับมาทำ
- ข. เอาการบ้านไปให้เพื่อนข้างบ้านช่วยทำให้ตนเองแล้วไปช่วยที่วัดล้างจาน
- ค. เพื่อนๆ มาชวนเลยจำเป็นต้องไปเดี๋ยวเพื่อนจะโกรธไม่เล่นด้วย
- ง. ไม่ไปดีกว่าเพราะกลัวกลับบ้านดึกแล้วจะทำการบ้านไม่ทัน

19. ในแต่ละวันครูจะจัดหน้าที่ให้ทุกคนช่วยกันตัดอาหารกลางวันให้เพื่อน วันนี้เป็นหน้าที่ของจอย แต่จอยไม่มาโรงเรียน ไอซ์ รู้ว่าคนที่ตัดอาหารจะได้รับประทานอาหารที่หลังซึ่งตนก็หิวมากด้วย แต่ก็ยังอาสาที่จะทำหน้าที่แทนจอย ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. อยากให้เพื่อนๆ เห็นว่าเรามีน้ำใจ จึงอาสาตัดอาหารแทน
- ข. เพื่อจะได้ไม่วุ่นวายและสะดวกกับนักเรียนทุกคน จึงอาสาตัดอาหารแทนเพื่อน
- ค. ให้คนอื่นตัดแทนดีกว่า ถ้าเราไปช่วยตัดอาหาร เพื่อนๆ อาจจะมองว่าเราเอาใจครู
- ง. รอให้ครูเป็นคนเลือกว่าจะให้นักเรียนคนใดออกมาตัดอาหารแทนดีกว่าที่เราจะอาสา

20. เด็กหญิงเกลียวคลื่น อ่านหนังสือพิมพ์พบข่าวขอรับบริจาคเงินหรืออุปกรณ์การเรียน ต่างๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบภัยถูกเผาโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ชมพู่จึงชักชวนเพื่อนๆ ให้ร่วมกันบริจาคเงินและขออนุญาตคุณครูประชาสัมพันธ์หน้าเสาธงตอนเช้า แต่เพื่อนๆ ก็ไม่ค่อยให้ความสนใจ ถ้าเป็นนักเรียนจะทำอย่างไร

- ก. เพื่อนไม่ให้ความร่วมมือทำต่อไปก็ไม่ได้ประโยชน์ เลิกทำดีกว่า
- ข. บริจาคเงินที่เก็บไว้บางส่วนให้โรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ค. ร่วมบริจาคเงินเพื่อให้เพื่อนๆ เห็นว่าเราเป็นคนมีน้ำใจชอบช่วยเหลือผู้อื่น
- ง. เป็นเรื่องของรัฐบาลที่จะดำเนินการให้ความช่วยเหลือเราอยู่เฉยๆ ดีกว่า

แบบวัดการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน

ชื่อ.....	นามสกุล.....	ชื่อเล่น.....
เลขที่.....	ชั้น.....	วันที่.....

คำชี้แจง

1. แบบวัดชุดนี้ขอให้นักเรียนนึกถึงเพื่อนในการปฏิบัติตนในแต่ละวันที่นักเรียนพบเห็น โดยพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ เพียงแห่งเดียว
2. ตัวเลือกที่นักเรียนเลือกจะไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลต่อผลการเรียนของนักเรียน
3. แบบวัดชุดนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ)

ตัวอย่างการเลือกตอบ

(0) ฉันเห็นเพื่อนยกมือตอบคำถามครู ฉันคิดว่าฉันก็ทำได้เช่นกัน ✓					
-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

แบบวัดการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน

1. ฉันเห็นเพื่อนช่วยสอนการบ้าน ให้คนที่เรียนไม่เก่ง(ทำไม่ได้)แล้วฉันคิดว่าฉันสอนการบ้านเพื่อนได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

2. ฉันเห็นเพื่อนอาสาช่วยครูทำงานหลังเลิกเรียน และฉันคิดว่าฉันทำเช่นนั้นได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

3. ฉันเห็นเพื่อนของฉันแบ่งขนมที่ตนเองซื้อมากินให้เพื่อนๆ ฉันคิดว่าฉันก็ทำได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

4. ฉันเห็นเพื่อนของฉันช่วยน้องที่วิ่ง หกล้ม แล้วพาไปส่งที่ห้องพยาบาล ฉันคิดว่าฉันทำเช่นนั้นได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

5. ฉันเห็นเพื่อนช่วยปิดพัดลมในห้องเรียนที่เปิดทิ้งไว้ตอนพักกลางวัน ฉันคิดว่าฉันทำเช่นนั้นได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

6. ฉันเห็นเพื่อนเก็บขยะที่ตกอยู่ที่พื้นสนามของโรงเรียน โดยที่ครูไม่ได้บอกฉันคิดว่าทำเช่นนั้นได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

7. ฉันเห็นเพื่อนพูดปลอบใจเพื่อนเมื่อมีความทุกข์ใจ ฉันก็พูดปลอบใจเพื่อนได้เช่นกัน

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

8. ฉันเห็นเพื่อนช่วยทำความสะอาดห้องต่างๆ ที่ไม่ได้เป็นเวรทำความสะอาด ฉันคิดว่าฉันก็ทำได้เช่นกัน

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

9. ฉันเห็นเพื่อนของฉันอาสาให้เพื่อนยืมปากกา หรืออุปกรณ์การเรียน ฉันคิดว่าฉันก็ทำได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

10. ฉันเห็นเพื่อนคนที่เรียนเก่งสอนเพื่อนที่เรียนไม่เก่ง ฉันคิดว่าฉันก็ทำเช่นนั้นได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

11. ฉันเห็นเพื่อนแบ่งอาหารของตนเองให้กับเพื่อนที่ยัง ไม่ได้รับประทานอาหารกลางวัน ฉันคิดว่าฉันทำเช่นนั้นได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

12. ฉันเห็นเพื่อนทำงานยากๆ ด้วยความมุ่งมั่น ฉันคิดว่าฉันสามารถทำเช่นนั้นได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

13. ฉันเห็นเพื่อนของฉัน ทำการบ้านด้วยตนเอง ไม่ลอกใคร ฉันทำอย่างเพื่อนได้เช่นกัน

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

14. ฉันเห็นเพื่อนเป็นตัวแทนห้องแข่งขันตอบปัญหา ฉันคิดว่าฉันสามารถทำได้เช่นกัน

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

15. ฉันเห็นเพื่อนเรียนเก่งและตั้งใจเรียนแล้วฉันคิดว่าฉันน่าจะทำได้เช่นกัน

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

16. ฉันเห็นเพื่อนของฉัน ได้รับความไว้วางใจให้ดูแลห้องเมื่อครูไม่อยู่ ฉันคิดว่าฉันทำเช่นนั้นได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

17. ฉันเห็นเพื่อนขอช่วยตอบปัญหาแทนเพื่อนที่ตอบคำถามไม่ได้ในเวลาเรียน ฉันคิดว่าทำเช่นนั้นได้

 จริงที่สุด   จริง   ก่อนข้างจริง   ก่อนข้างไม่จริง   ไม่จริง   ไม่จริงเลย

18. ฉันเห็นเพื่อนเป็นหัวหน้าห้องที่ดี ฉันคิดว่าฉันก็ทำได้เช่นกัน

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

19. ฉันเห็นเพื่อนกล้าพูดรายงานหน้าชั้นเรียน ฉันคิดว่าฉันก็ทำได้

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

20. ฉันเห็นเพื่อนตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง ฉันก็ทำได้เช่นนั้นได้

-----	-----	-----	-----	-----	-----
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

ภาคผนวก จ

1. สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแบบวัดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร
3. สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแบบวัดการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน

สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

แบบวัด ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	IOC	สรุป
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1	ใช้ได้
21	1	1	1	3	1	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1	ใช้ได้
23	1	1	1	3	1	ใช้ได้

24	1	1	1	3	1	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26	1	1	1	3	1	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1	ใช้ได้
30	1	1	1	3	1	ใช้ได้

สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแบบวัดทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออาทร

แบบวัด ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	IOC	สรุป
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1	ใช้ได้

สรุปผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC)
ของแบบวัดการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน

แบบวัด ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			รวม	IOC	สรุป
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6	1	1	1	3	1	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15	1	1	1	3	1	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19	1	1	1	3	1	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

1. ความเชื่อมั่นแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง
2. ความยากรายข้อ อำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นแบบวัดทักษะการอยู่
ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี
3. ความเชื่อมั่นแบบวัดการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน

**ผลการตรวจสอบหาความเชื่อมั่น
แบบวัดการเห็นคุณค่าในตัวเอง**

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00001	97.4000	57.2828	.6087	.7924
VAR00002	98.0667	56.2023	.6412	.7895
VAR00003	97.5000	57.0862	.6451	.7908
VAR00004	97.6000	57.2828	.4672	.7995
VAR00005	97.5000	61.3621	.3141	.8080
VAR00006	97.5000	55.5690	.7768	.7835
VAR00007	98.1667	55.7299	.6972	.7865
VAR00008	97.3667	60.5161	.4639	.8018
VAR00009	97.6000	57.4897	.6436	.7915
VAR00010	97.4667	58.6713	.6206	.7945
VAR00011	97.5000	54.4655	.6176	.7887
VAR00012	97.3667	68.7920	-.2341	.8418
VAR00013	97.7333	57.0989	.4914	.7979
VAR00014	97.3333	59.6092	.5504	.7980
VAR00015	98.4000	75.1448	-.5201	.8646
VAR00016	97.4000	63.5586	.1391	.8161
VAR00017	98.1667	55.2471	.7017	.7855
VAR00018 ^a	97.3667	61.8954	.3287	.8074
VAR00019	97.6000	63.3517	.2007	.8125
VAR00020	97.5333	63.7747	.1674	.8137

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0   N of Items = 20

Alpha = .8127

ความยากรายข้อ อำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบวัด
ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี

ข้อที่	ความยาก	อำนาจจำแนก
1	0.63	0.47
2	0.40	0.33
3	0.60	0.40
4	0.67	0.40
5	0.60	0.47
6	0.47	0.33
7	0.67	0.40
8	0.63	0.47
9	0.73	0.33
10	0.47	0.80
11	0.70	0.60
12	0.60	0.47
13	0.50	0.60
14	0.73	0.33
15	0.47	0.40
16	0.73	0.60
17	0.70	0.67
18	0.63	0.67
19	0.53	0.40
20	0.77	0.43
ความเชื่อมั่น Alpha = .7814		

**ผลการตรวจสอบหาความเชื่อมั่น
แบบวัดการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน**

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
VAR00001	100.5333	55.9126	.8143	.8002
VAR00002	100.5333	56.6713	.7937	.8023
VAR00003	100.6000	62.4552	.3352	.8242
VAR00004	100.7000	59.5966	.4358	.8195
VAR00005	100.6000	62.7310	.3113	.8252
VAR00006	100.6333	60.3092	.4974	.8169
VAR00007	100.5333	55.9126	.8143	.8002
VAR00008	100.5000	56.7414	.7820	.8028
VAR00009	100.5667	65.5644	.0693	.8354
VAR00010	100.6333	71.2057	-.3509	.8545
VAR00011	100.6333	54.5851	.6796	.8039
VAR00012	100.4000	68.1103	-.1292	.8483
VAR00013	100.7667	59.7023	.3853	.8228
VAR00014	100.4000	61.9034	.4733	.8193
VAR00015	100.7000	54.5621	.6938	.8031
VAR00016	100.5000	63.4310	.2417	.8283
VAR00017	101.1667	59.6609	.4205	.8204
VAR00018	100.4333	61.4954	.5170	.8178
VAR00019	100.6667	65.5402	.1043	.8324
VAR00020	100.6000	63.9724	.2489	.8274

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 20

Alpha = .8287

ภาคผนวก ข

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเห็นคุณค่าในตนเอง ก่อนและหลังเรียน
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย
ด้านความเอื้ออารี ก่อนและหลังเรียน
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ก่อนและหลังเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเห็นคุณค่าในตนเอง ก่อนและหลังเรียน

คนที่	หลังเรียน	ก่อนเรียน	D	D ²
1	123	85	38	1444
2	122	92	30	900
3	127	98	29	841
4	122	88	34	1156
5	127	107	20	400
6	127	96	31	961
7	127	100	27	729
8	127	95	32	1024
9	121	75	46	2116
10	136	111	25	625
11	123	83	40	1600
12	121	92	29	841
13	133	97	36	1296
14	126	88	38	1444
15	118	87	31	961
16	126	93	33	1089
17	128	93	35	1225
18	118	84	34	1156
19	124	92	32	1024
20	131	96	35	1225
21	122	88	34	1156
22	122	84	38	1444
23	125	92	33	1089
24	131	97	34	1156
25	125	88	37	1369
26	123	84	39	1521
27	127	92	35	1225
28	132	97	35	1225
29	119	88	31	961
30	133	107	26	676
sum	3766	2769	997	33879

$$t = 35.91$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย
ด้านความเอื้ออารี

คนที่	หลังเรียน	ก่อนเรียน	D	D ²
1	15	9	6	36
2	16	8	8	64
3	14	8	6	36
4	15	7	8	64
5	17	5	12	144
6	14	7	7	49
7	17	8	9	81
8	15	8	7	49
9	16	9	7	49
10	18	7	11	121
11	18	10	8	64
12	15	11	4	16
13	15	9	6	36
14	15	9	6	36
15	16	8	8	64
16	14	7	7	49
17	17	12	5	25
18	18	11	7	49
19	18	10	8	64
20	15	9	6	36
21	13	9	4	16
22	14	7	7	49
23	13	8	5	25
24	15	11	4	16
25	14	12	2	4
26	13	10	3	9

27	16	11	5	25
28	12	8	4	16
29	13	9	4	16
30	15	8	7	49
sum	456	265	191	1357

$t = 15.86$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ก่อนและหลังเรียน

คนที่	หลังเรียน	ก่อนเรียน	D	D ²
1	106	80	26	676
2	98	76	22	484
3	99	67	32	1024
4	97	69	28	784
5	100	74	26	676
6	102	62	40	1600
7	104	79	25	625
8	101	66	35	1225
9	109	68	41	1681
10	103	67	36	1296
11	101	62	39	1521
12	97	74	23	529
13	108	55	53	2809
14	107	71	36	1296
15	106	71	35	1225
16	102	61	41	1681
17	102	65	37	1369
18	108	64	44	1936
19	109	64	45	2025
20	104	72	32	1024
21	103	54	49	2401
22	112	72	40	1600
23	101	65	36	1296
24	102	63	39	1521
25	106	61	45	2025
26	106	68	38	1444
27	103	58	45	2025
28	108	74	34	1156
29	101	69	32	1024
30	105	76	29	841
sum	3110	2027	1083	40819

$$t = 25.65$$

ภาคผนวก ข

1. หนังสือขอเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
2. หนังสือขออนุญาตทดสอบเครื่องมือวิจัย
3. หนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๐.๐๒/๑๕๕๑

โครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิศต์ มณีโชติ

ด้วยนายวิญญู เปรี๊ยะวณิม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถีในกระบวนการวิจัย สืบสาน-สอบสวนที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้าน ความเอื้ออาทร และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6”

โดยมี ๑. รองศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ศาสตราจารย์ ดร.วิรุยุทธ วิเชียรโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรินทร์ สายโอบเอื้อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ โครงการบัณฑิตศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังกล่าว โครงการบัณฑิตศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ชินวงศ์ ศรีงาม)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ โครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๘๒, (๐๒) ๕๔๔-๘๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๖๕๕๒

ที่ ศท ๐๕๖๕.๑๐.๐๒/๑๕๕๒

โครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สุพจน์ พันธุ์ยะ

ด้วยนายวิษณุ เป็รียวนิม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบอรรถวิถึในกระบวนวิธีสืบสาน-สอบสวนที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้านความเอื้ออารี และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6”

โดยมี ๑. รองศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ศาสตราจารย์ ดร.วีรยุทธ วิเชียรโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารินทร์ สายโอบเอื้อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ โครงการบัณฑิตศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังกล่าว โครงการบัณฑิตศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ชินวงศ์ ศรีงาม)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการโครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๘๒, (๐๒) ๕๔๔-๘๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๖๕๕๒

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๐.๐๒/๑๕๕๓

โครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.นิรนาท แสนสา

ด้วยนายวิญญู เป็รียวนิม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถีในกระบวนการวิจัย สืบสาน-สอบสวนที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้าน ความเอื้ออารี และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6”

โดยมี ๑. รองศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ศาสตราจารย์ ดร.วิรุฑธ วิเชียรโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารินทร์ สายโอบเอื้อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ โครงการบัณฑิตศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังกล่าว โครงการบัณฑิตศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ชินวงศ์ ศรีงาม)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ โครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๘๒, (๐๒) ๕๔๔-๘๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๖๕๕๒

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๐.๐๒/๐๐๕๐

โครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมนา ระบอบ

ด้วยนายวิหณู เปรี้ยวนิ่ม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถีใน กระบวนวิธีสืบสาน สอดสวนที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖”

โดยมี ๑. รองศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ศาสตราจารย์ ดร.วิบุตธ วีเชียร โซติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารินทร์ สายโอบเอื้อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ โครงการบัณฑิตศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังกล่าว โครงการบัณฑิตศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ชินวงศ์ ศรีงาม)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการโครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๘๒, (๐๒) ๕๔๔-๘๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๖๕๕๒

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๐.๐๒/๐๐๕๓

โครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอลาอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.บรรเจอดพร ผู้แทนสุข

ด้วยนายวิษณุ เป็รัมย์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการ เรียนรู้ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถีใน กระบวนวิธีสืบสาน สบสวที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกับแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖”

โดยมี ๑. รองศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ศาสตราจารย์ ดร.วิรุทธ วิเชียร โชติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารินทร์ สายโอบเอื้อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ โครงการบัณฑิตศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังกล่าว โครงการบัณฑิตศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ชินวงศ์ ศรีงาม)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ โครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๘๒, (๐๒) ๕๔๔-๘๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๗๕๕๒

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๐.๑๒/๑๕๕๔

โครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๑ ธันวาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอกวามอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียน

ด้วยนายวิษณุ เป็ริขวัฒน์ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถีในกระบวนการวิจัย สืบสาน-สอบสวนที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตยด้าน ความเอื้ออารี และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖”

โดยมี ๑. รองศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ศาสตราจารย์ ดร.วิบุตธ วิชิธร โชคิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารินทร์ สายโอบเอื้อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้ได้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ โครงการบัณฑิตศึกษาจึงขออนุญาตให้นักศึกษานำเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลไปทดลองเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โครงการบัณฑิตศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ชินวงศ์ ศรีงาม)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ โครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๘๒, (๐๒) ๕๔๔-๘๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๖๕๕๒

ที่ ศษ ๐๕๖๕.๑๐.๑๒/๐๐๔๕

โครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดไตรรัตนาราม

ด้วยนายวิษณุ เปร็ยวณิม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถีใน กระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวนที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารยประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖”

โดยมี ๑. รองศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ศาสตราจารย์ ดร.วีรยุทธ วิเชียร โชติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารินทร์ สายโอบเอื้อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้ได้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ โครงการบัณฑิตศึกษาจึงขออนุญาตให้นักศึกษานำเครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลไปทดลองเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โครงการบัณฑิตศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ชินวงศ์ ศรีงาม)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ โครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๘๒, (๐๒) ๕๔๔-๘๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๗๕๕๒

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๐.๐๒/๐๐๔๐

โครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลวัดไทรรัตนาราม

ด้วยนายวิมล เปรี้ยวนิ่ม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษามผลการจัดการเรียนรู้แบบอรายวิธีใน กระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวนที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารย ประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖”

โดยมี ๑. รองศาสตราจารย์ ดร.เรียม ศรีทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. ศาสตราจารย์ ดร.วิบุตธ วิเชียร โชติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารินทร์ สายโอบเอื้อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในขั้นตอนต่อไป โครงการบัณฑิตศึกษาจึงใคร่ขอ ความ อนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูล เพื่อให้การวิจัย ในครั้งนี้ได้ข้อมูลที่ ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ชินวงศ์ ศรีงาม)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ โครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๘๒, (๐๒) ๕๔๔-๘๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๗๕๘๒

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๐.๐๒/๐๐๔๑

โครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๑๑ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลวัดไทรรัตนาราม

ด้วยนายวิญญู เปรี๊ยวณิม นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบอารยวิถีใน กระบวนการวิธีสืบสวน สอบสวนที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะการอยู่ร่วมกันแบบอารย ประชาธิปไตย ด้านความเอื้ออารี และการเห็นแบบอย่างจากเพื่อน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๖”

โดยมี	๑. รองศาสตราจารย์ ดร.วิกรม ศรีทอง	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
	๒. ศาสตราจารย์ ดร.วิรุพท วิเชียรโชติ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
	๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารินทร์ สายโอบเอื้อ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพื่อนำ ข้อมูลมาใช้ประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในขั้นต่อไป โครงการบัณฑิตศึกษาจึงใคร่ขอ ความ อนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาตให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูล เพื่อให้การวิจัย ในครั้งนี้ ได้ข้อมูลที่ ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ชินวงศ์ ศรีงาม)

รองผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการ โครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๘๒, (๐๒) ๕๔๔-๘๐๐๐ ต่อ ๑๔๓๒

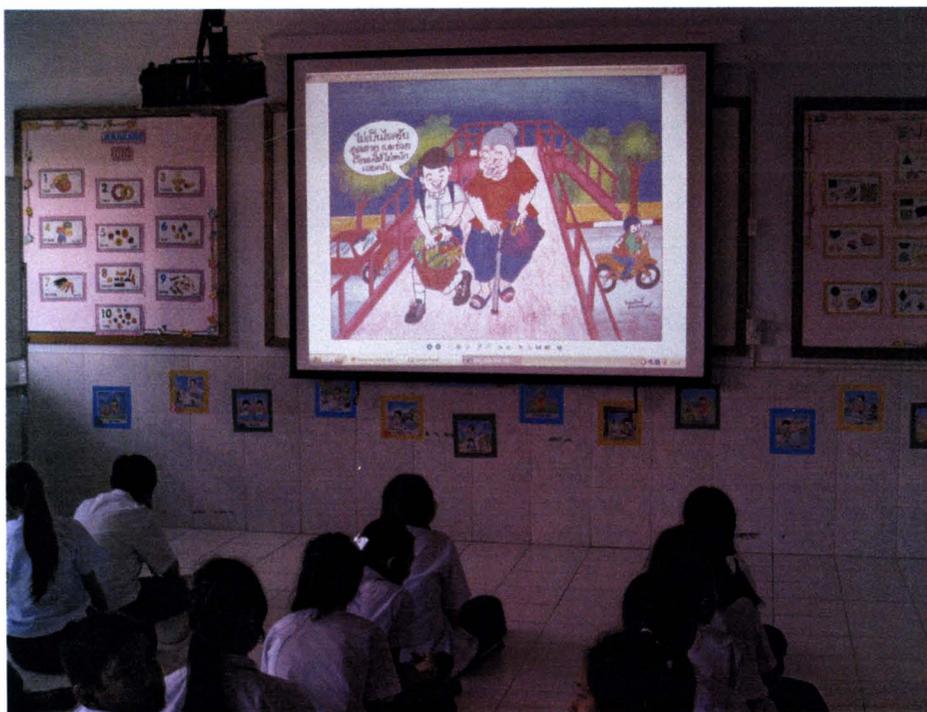
โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๓๕๕๒

ภาคผนวก ฅ

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
และผลงานนักเรียน

ตัวอย่างภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นสัปดาห์หน้า

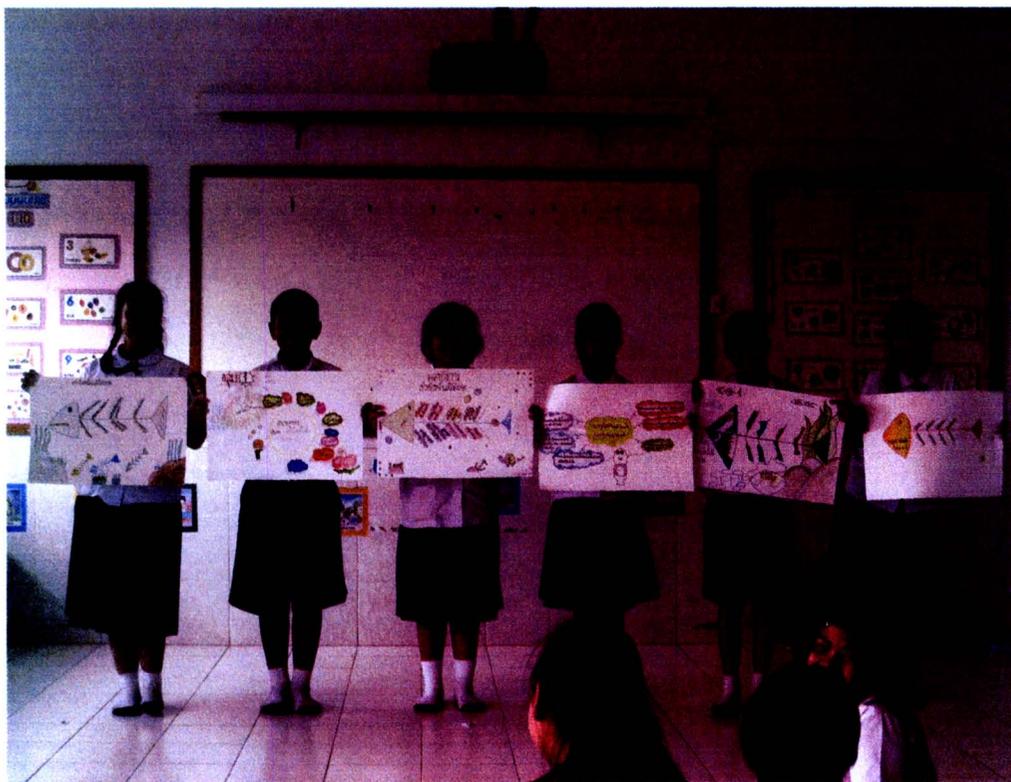
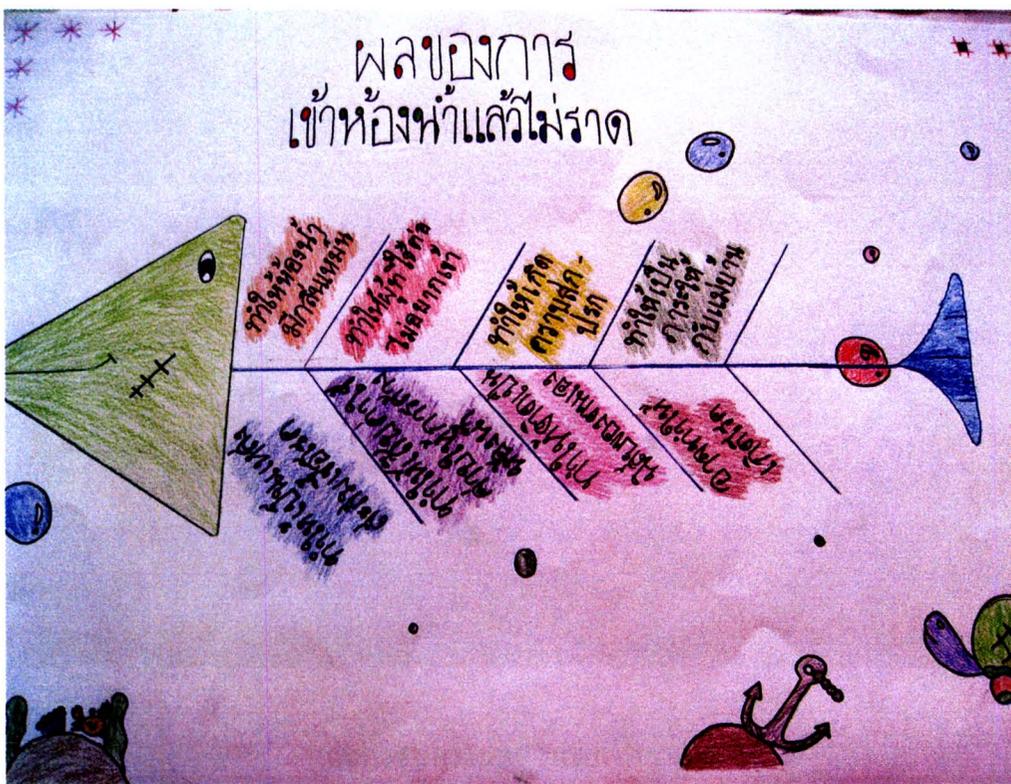
การทำงานที่เห็นกระบวนการกลุ่ม

การรายงานหน้าชั้นทั้งกลุ่มเพื่อฝึกความเชื่อมั่น ในความสามารถของตนเอง

ผลงานนักเรียนการร่วมกันทำแผนผังความคิด

กิจกรรมการแสดงผลงาน
ในชั้นควบคุมและสร้างสรรค์

ป้ายรณรงค์การทิ้งขยะให้เป็นที่
ตามโครงการในชั้นควบคุมและสร้างสรรค์

นักเรียนทำกิจกรรมโครงการชั้นควบคุมและสร้างสรรค์

นักเรียนร่วมกันปลูกต้นไม้และจัดสวนหย่อมโรงเรียน

นักเรียนทำกิจกรรมทำความสะอาดสนามโรงเรียน
ในเวลาพักกลางวัน

นักเรียนทำความสะอาดหลังเลิกเรียน

นักเรียนร่วมกันทำความสะอาดห้องน้ำ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายวิษณุ เปร็ชวณั้ม
วันเดือนปีเกิด 13 เมษายน 2526
ที่อยู่ 400 ชุมชนร่วมพัฒนา 33 ถนนพหลโยธิน 48 แขวงอนุสาวรีย์
เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10220
E-mail mashimorolovelove@hotmail.com

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2548-2549 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ และครูประจำชั้น
โรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตนาราม เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2550 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และครูประจำชั้น
โรงเรียนอนุบาลวัดไตรรัตนาราม เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2551 ครูใหญ่โรงเรียนอนุบาลศึกษาเอเชีย
เขตสาทร กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2552 ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนโสมภานุสรณ์
รามคำแหง เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2553 ธุรกิจส่วนตัว

ประวัติการศึกษา

2544 มัธยมศึกษา โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม
2548 ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) สาขาวิชาการประถมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
2553 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (คม.) สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

